

Handelingen 50-51-52
53-54-55-56

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1990-1991

Vergaderingen van mei 1991

AANLEG INDUSTRIEZONE LANGSHEEN DE GRENS TUSSEN DE GEMEENTEN
HULDENBERG EN WAVER

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

INTERPELLATIES

KLEIN GEVAARLIJK AFVAL

MOEILIKHEDEN ROND HET DECREET BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN
HET LEEFMILIEU TEGEN DE VERONTREINIGING DOOR MESTSTOFFEN

ONDERTITELING INFORMATIEVE TELEVISIE-PROGRAMMA'S

RECLAME EN SPONSORING OP RADIO EN TELEVISIE

UNIVERSITEITEN IN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

VERDRAG INZAKE DE RECHTEN VAN HET KIND

VLAAMSE ADVIESCOMMISSIE VOOR ZIEKENHUIZEN EN ANDERE VORMEN VAN
MEDISCHE VERZORGING EN BEGELEIDING

VLAAMSE BEGROTINGSCONTROLE

WERKINGSBEGROTING VAN DE VLAAMSE RAAD

Inhoud

Nr. 50 Donderdag 2 mei 1991 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1751

Begrotingen

Indiening en verwijzing, blz. 1751

Voorstel van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1751

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 1751

Beleidsbrieven

Indiening en verwijzing, blz. 1751

Verslagen van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 1752

Motie

Indiening en verwijzing, blz. 1752

Verzoekschriften

Indiening en verwijzing, blz. 1752

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1752

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1752

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1752

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Samenstelling, blz. 1752

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen te New York op 20 november 1989

— 441 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1753

Sprekers : de heer J. De Bremeaeker, verslaggever, mevrouw T. Merckx-Van Goey, Minister G. Geens

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1756

Interpellaties (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de toekomstige woonbehoefte in Vlaams Brabant, blz. 1756

Sprekers : de heer E. Van Vaerenbergh, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, de heer G. Janzegers, mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, de heer Jos Bosmans, Minister L. Walt Niel

Interpellatie van de heer J. Devolder tot de heer J. Lenssens, Gemeenschapsminister van Welzijn en Gezin, over de problemen binnen de rusthuissector, blz. 1764

Sprekers : de heren J. Devolder, J. Cuyvers, Minister J. Lenssens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1770

Spreker : de heer A. Denys

Bijlagen

Vragen om uitleg

Commissie voor Welzijn en Gezondheid
Vraag om uitleg van de heer E. Van Vaerenbergh aan de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de niet-inwilliging van de aanvraag tot erkenning voor de regio Pajottenland van een dienst voor geestelijke gezondheidszorg door een Pajottenlandse instantie, blz. 1772

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van de heer J. De Bremeaeker aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het al dan niet in voorbereiding zijn van een decreet betreffende de zoetwatervisserij, blz. 1774

Nr. 51 Donderdag 2 mei 1991 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1775

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over het in gedrang komen van de D. Teniers-tentoonstelling door het tekort aan personeel in het Koninklijk Museum te Antwerpen, blz. 1775

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het beleid ten voordele van de fietsers naar aanleiding van de Week van de fietsers, blz. 1776

Actuele vraag van de heer G. Janzegers tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de tegenstrijdige verklaringen van Ministers inzake de aanleg van de TGV, blz. 1778

Actuele vraag van de heer J. De Roo tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over maatregelen ter beveiliging van de tewerkstelling naar aanleiding van de overname van Comelco, blz. 1779

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de subsidies vanwege de Vlaamse Executieve aan IMEC, blz. 1779

Actuele vraag van de heer E. Gryp tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het beleid inzake lozingsvergunningen, blz. 1780

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brussels, Aangelegenheden, over de aanwezigheid van dioxyne in het gravel van speelpleinen, blz. 1783

Ontwerp van decreet houdende goedkeuring van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind, aangenomen te New York op 20 november 1989

— 441 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1784

Sprekers : de heren G. Annemans, R. Daems

Motie van aanbeveling van de heer A. Kempinaire c.s. tot besluit van de op 18 april 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse begrotingscontrole

— 492 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1785

Sprekers : de heren A. Denys, W. De Vlieghe, L. Peeters

Motie van aanbeveling van de heer W. De Vlieghe tot besluit van de op 18 april 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse begrotingscontrole

— 493 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1788

Motie van aanbeveling van de heer L. Peeters c.s. tot besluit van de op 18 april 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de Vlaamse begrotingscontrole

— 497 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1789

Motie van aanbeveling van de heren Jos Bosmans, A. Schellens, R. Daems, L. Vanhorenbeek en G. Janzegers tot besluit van de op 18 april 1991 door de heer L. Dierickx gehouden interpellatie tot de heer G. Geens, Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Financiën en Begroting, over de aanleg van een nieuwe industriezone langs de grens tussen de gemeenten Huldenberg en Waver

— 494 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1790

Spreker : de heer L. Dierickx

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 18 april 1991 door de heren J. Caudron en J. Timmermans gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, respectievelijk over de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval en over de organisatie van de selectieve inzameling van Klein Gevaarlijk Afval

— 495 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1791

Sprekers : de heren J. Cuyvers, Jos Bosmans

Motie van aanbeveling van mevrouw F. Brepoels en de heren L. Peeters en J. Cuyvers tot besluit van de op 18 april 1991 door mevrouw F. Brepoels gehouden interpellatie tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de ondertiteling van informatieve televisieprogramma's

— 496 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 1792

Actuele interpellaties (Regl. art. 77)

Actuele interpellatie van mevrouw F. Brepoels tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, en de heer L. Waltiel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over een exploitatieaanvraag voor het reserve-grindgebied Wateringen-Armenbos. blz. 1793

Sprekers : mevrouw F. Brepoels, Minister L. Waltiel, Minister N. De Batselier

Actuele interpellatie van de heer W. Luyten tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over geplande manifestaties in scholen van het gemeenschapsonderwijs in Edegem en Kontich, blz. 1796

Sprekers : de heren W. Luyten, H. Coveliers, Minister D. Coens

Interpellaties (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer A. Denys tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de moeilijkheden rond het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen, blz. 1800

Sprekers : de heren A. Denys, J. Van Looy, M. Capoen, J. Cuyvers, Minister T. Kelchtermans, de heer V. Verberckmoes

Moties van aanbeveling, blz. 1809

Interpellatie van de heer J. Ansoms tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het uitblijven van het uitvoeringsbesluit betreffende het decreet van 21 maart 1990 houdende oprichting van een Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde, blz. 1809

Sprekers : de heren J. Ansoms, Minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1811

Nr. 52

Dinsdag 28 mei 1991
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1813

Ontwerpen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1813

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1813

Beleidsbrief

Indiening en verwijzing, blz. 1813

Verslagen

Indiening, blz. 1813

Jaarverslag

Indiening, blz. 1814

Verzoekschriften

Indiening, blz. 1814

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1815

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 1815

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 1815

Rouwhulde, blz. 1815

Onderzoek naar taalgroep en woonplaats, blz. 1815

Samenstelling van Commissies, Werkgroep en Adviescomité

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 1815

Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding

— 486 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1816

Sprekers : mevrouw L. Maximus, verslaggever, de heer W. Peeters, Minister H. Weckx

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1820

Ontwerp van decreet tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie

Algemene bespreking, blz. 1822

Sprekers : de heer D. Van Mechelen, verslaggever, de heren A. De Beul, A. Denys, E. Van Rompuy, Minister P. Dewael

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1829

Sprekers : de heren D. Van Mechelen, A. Denys

Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap

— 502 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 15

Voorstel van decreet van de heren J. Ansoms en J. Van Hecke C.S. houdende invoering van de titel van licentiaat of doctoraat in de sociale wetenschappen

— 117 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 3

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier C.S. houdende wijziging van artikel 1, paragraaf 2,2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de „Katholieke Universiteit te Leuven - Université catholique de Louvain”, aan de „Vrije Universiteit Brussel”, aan de „Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de „Katholieke Universiteit te Leuven - Université catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten

— 169 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer M. Olivier C.S. houdende wijziging van artikel 1, paragraaf 2,2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de „Katholieke Universiteit te Leuven - Université catholique de Louvain”, aan de „Vrije Universiteit Brussel”, aan de „Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de „Katholieke Universiteit te Leuven - Université catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten

— 170 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer M. Didden houdende wijziging van het koninklijk besluit van 22 april 1985 houdende financiering van een speciaal fonds voor het onderzoek in de universitaire instellingen

— 172 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen houdende oprichting van een leerstoel „Geschiedenis van de Vlaamse Beweging” in het door de Vlaamse Gemeenschap ingericht universitair onderwijs

— 186 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen C.S. houdende oprichting van een bijzondere leerstoel Algemeen-Nederlandse cultuur

— 211 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren E. Baldewijns, C. Moors, E. Vandersmissen en R. Vandekerckhove houdende oprichting van een faculteit toegepaste economische wetenschappen in het Universitair Centrum Limburg

— 231 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heren C. Moors, E. Baldewijns, E. Vandersmissen en R. Vandekerckhove houdende uitbreiding op kandidaatsniveau van het Universitair Centrum Limburg

— 235 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van mevrouw N. Maes houdende oprichting van een leerstoel vrouwengeschiedenis in het door de Vlaamse Gemeenschap ingerichte universitaire onderwijs

— 484 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

— 503 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking, blz. 1835

Sprekers : de heren Jos Bosmans, verslaggever, R. Van Hooland, verslaggever, Minister D. Coens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1845

Bijlagen

Vragen om uitleg

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van de heer W. Van Durme aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting en aan de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, betreffende de bescherming van het Krengegebied in het Meetjesland, blz. 1848

Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

Vraag om uitleg van de heer R. Van Hooland aan de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de netheid van de Vlaamse openbare wegen en het openbaar domein, blz. 1852

Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer N. De Batselier, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, in verband met de initiatieven die door de Minister werden genomen ter versterking van het Vlaams karakter van Voeren, blz. 1854

Commissie voor Economie, Tewerkstelling en Energie

Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, in verband met de initiatieven die door de Minister werden genomen ter versterking van het Vlaams karakter van Voeren, blz. 1857

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vraag om uitleg van de heer W. De Vlieghe aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het milieueffectenrapport Afvalverwerking Vlaams Brabant en de door de Vlaamse Executieve ondernomen handelingen ter zake, blz. 1859

Nr. 53 **Dinsdag 28 mei 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1861

Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap — 502 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 15

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen — 503 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1861

Sprekers : de heer C. Moors, mevrouw N. Maes, de heer E. Beysen, Minister D. Coens, de heren M. Van

Peel, E. Baldewijns, W. Van Durme, R. Van Hooland, Minister D. Coens, de heren J. Geysels, J. Loones, A. Denys

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1878

Nr. 54 **Woensdag 29 mei 1991**
Morgenvergadering

Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap — 502 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 15

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen — 503 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1879

Sprekers : mevrouw N. Maes, de heer C. Moors, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, Minister D. Coens, de heren M. Olivier, R. Van Hooland, M. Van Peel, R. Deswaene

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1897

Nr. 55 **Woensdag 29 mei 1991**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1899

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1899

Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap — 502 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 15

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen — 503 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 1900

Sprekers : de heren M. Didden, G. Janzegers, mevrouw N. Maes, de heren H. Suykerbuyk, J. Geysels, J. De Seranno, Minister D. Coens, E. Beysen, L. Vanhorenbeek, A. Denys, R. Van Hooland, W. Seeuws

Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap — 502(1990-1991) — Nrs. 1 tot 15

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1914

Sprekers : de heren G. Janzegers, E. Beysen, Minister D. Coens, J. De Seranno, C. Moors

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen — 503 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1962

Interpellatie (Regl. art. 76)

Interpellatie van de heer H. Van Dienderen tot de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting en de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de stand van zaken betreffende het ERC-project in het kader van de reconversie van Limburg, blz. 1969

Sprekers : Minister L. Waltniel, de heren A. Denys, H. Van Dienderen, L. Dhoore, Minister J. Sauwens, Minister N. De Batselier, Minister T. Kelchtermans, Minister L. Waltniel

Motie van aanbeveling, blz. 1981

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1981

Nr. 56 **Donderdag 30 mei 1991**

Berichten van verhindering, blz. 1983

Actuele vragen (Regl. art. 75)

Actuele vraag van de heer H. De Loor tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de vertraging in de uitbetaling van huisvestingspremies, blz. 1983

Actuele vraag van de heer J. Devolder tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de lozingen door het waterzuiveringsstation Pathoekeweg te Brugge, blz. 1984

Actuele vraag van mevrouw A. Duroi-Vanhelmont tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de aanhoudende reukhinder te Tienen, blz. 1985

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het gebruik van asbestcementbuizen voor drinkwaterleidingen door de Vlaamse Waterleidingsmaatschappijen

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over het gebruik van

asbestcementbuizen voor drinkwaterleidingen, blz. 1985

Actuele vraag van de heer J. Cuyvers tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over het uitblijven van de studie-opdracht inzake het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen, blz. 1987

Actuele vraag van de heer G. Annemans tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de moeilijkheden betreffende de BRT-berichtgeving in de jaren '80, blz. 1988

Actuele vraag van de heer M. Bartholomeussen tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de vestiging van een fusiekliniek door VZW KLINA ten noorden van Antwerpen

Actuele vraag van de heer H. Lauwers tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de herziening van de vestigingsplaats van een fusiekliniek ten noorden van Antwerpen, blz. 1989

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de organisatie van examens via de centrale examencommissie voor kandidaat-licentiaten handelswetenschappen, blz. 1991

Actuele vraag van mevrouw N. Maes tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over het uitblijven van de benoeming van een opdrachthouder voor emancipatiezaken in de diensten van de Vlaamse Executieve, blz. 1991

Actuele vraag van de heer R. Daems tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de aanstelling van gemeentelijke ombudsmannen, blz. 1992

Actuele vraag van de heer J. Geysels tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over het gebruik van gevaarlijk gif voor

rattenverdelging door de Dienst Bruggen en Wegen, blz. 1993

Interpellatie (Regl. art. 76) (Voortzetting)

Interpellatie van de heer E. Van Rompuy tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over de uitvoering van het decreet houdende organisatie en erkenning van lokale radio's en de groeiende etherchaos, blz. 1994

Sprekers : de heer E. Van Rompuy, Minister P. Dewael, de heer H. Van Dienderen

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1997

Ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding
— 486 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1997

Ontwerp van decreet tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie

— 489 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmen, blz. 1998

Hoofdelijke stemming, blz. 1999

Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap
— 502 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 15

Aangehouden stemmen, blz. 2001

Sprekers : de heren J. de Seranno, A. Denys, Minister D. Coens, de heren G. Janzegers, W. Van Durme, G. Verhaegen, C. Moors

Hoofdelijke stemming, blz. 2025

Sprekers : de heren L. Hancké, G. Janzegers, E. Beysen, C. Moors, G. Annemans, R. Van Hooland

Ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen

— 503 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Aangehouden stemmen, blz. 2029

Sprekers : de heren E. Beysen, G. Janzegers, G. Verhaegen

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 2 mei 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de moeilijkheden rond het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 504 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2038

Spreker : de heer J. Timmermans

Motie van aanbeveling van de heer J. Cuyvers tot besluit van de op 2 mei 1991 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de moeilijkheden rond het decreet van 23 januari 1991 inzake de bescherming van het leefmilieu tegen de verontreiniging door meststoffen

— 504 (1990-1991) — Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 2039

Spreker : de heer J. Cuyvers

Regeling van de werkzaamheden, blz. 2040

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 10 uur.*

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. Content ; gezondheidsredenen.

F. Brepoels, O. Lefeber ; ambtsverplichtingen.

W. Luyten ; familieverbindingen.

ONTWERPEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende ontwerpen van decreet werden ingediend :

- Ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap
— 502 (1990-1991) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Vorming.
- Ontwerp van bijzonder decreet

betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen
— 503 (1990-1991) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Onderwijs en Vorming.

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer J. Loones c.s. houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen
— 507 (1990-1991) — Nr. 1
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud.
- Voorstel van decreet van de heer J. Van Eetvelt tot aanvulling van Titel 1 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, met bepalingen betreffende de structuurplanning
— 508 (1990-1991) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting.
- Voorstel van decreet van de heren E. Van Rompuy en P. Chevalier c.s. houdende statuut, organisatie en erkenning van regionale televisieverenigingen

— 509 (1990-1991) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor de Media.

BELEIDSBRIEF

Indiening en verwijzing

De Voorzitter : De volgende beleidsbrief werd ingediend :

- Beleidsbrief Technologiebeleid in Vlaanderen ingediend door de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie
— 506 (1990-1991) — Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling.

VERSLAGEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- door mevrouw L. Maximus namens de Commissie voor Welzijn en Gezondheid over het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Adviescommissie voor ziekenhuizen en andere

Voorzitter

- vormen van medische verzorging en begeleiding
— 486 (1990-1991) — Nr. 2.
- door de heer D. Van Mechelen namens de Commissie voor de Media over het ontwerp van decreet tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie
— 489 (1990-1991) — Nr. 5.
 - door de heren R. Van Hooland en M. Van Peel namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen
— 503 (1990-1991) — Nr. 4.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap
— 502 (1990-1991) — Nr. 7.
 - door de heer A. Van Nevel namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud over het voorstel van resolutie van de heren J. Cuyvers, J. Timmermans en W. Peeters, mevrouw L. Nelis-Van Liedekerke en de heer Jozef Bosmans betreffende de waterkwaliteitsdoelstelling voor de middenloop van de Dender en de bijbehorende zijrivieren en beken
— 501 (1990-1991) — Nr. 2.
 - door mevrouw A. Leysen namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heren J. Ansoms en J. Van Hecke c.s. houdende invoering van de titel van licentiaat of doctoraat in de sociale wetenschappen
— 117 (BZ 1988) — Nr. 3.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heer M. Olivier c.s. houdende wijziging van artikel 1, § 2, 2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de „Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain”, aan de „Vrije Universiteit Brussel”, aan de „Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de „Katholieke Universiteit te Leuven — Université Catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten
— 169 (1988-1989) — Nr. 2.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heer M. Olivier c.s. houdende wijziging van artikel 1, § 2, 2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de „Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain”, aan de „Vrije Universiteit Brussel”, aan de „Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de „Katholieke Universiteit te Leuven — Université Catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten
— 170 (1988-1989) — Nr. 2.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heer M. Didden houdende wijziging van het koninklijk besluit van 22 april 1985 houdende financiering van een speciaal fonds voor het onderzoek in de universitaire instellingen
— 172 (1988-1989) — Nr. 2.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen houdende oprichting van een leerstoel „Geschiedenis van de Vlaamse Beweging” in het door de Vlaamse Gemeenschap ingericht universitair onderwijs-
— 186 (1988-1989) — Nr. 2.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heer P. Van Grembergen c.s. houdende oprichting van een bijzondere leerstoel Algemeen-Nederlandse Cultuur
— 211 (1988-1989) — Nr. 2.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heren E. Baldewijns, C. Moors, E. Vandersmissen en R. Vandekerckhove houdende oprichting van een faculteit toegepaste economische wetenschappen in het Universitair Centrum Limburg
— 231 (1988-1989) — Nr. 2.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van de heren C. Moors, E. Baldewijns, E. Vandersmissen en R. Vandekerckhove houdende uitbreiding op kandidaatsniveau van het Universitair Centrum Limburg
— 235 (1988-1989) — Nr. 2.
 - door de heren Jos Bosmans en J. Verheyden namens de Commissie voor Onderwijs en Vorming over het voorstel van decreet van mevrouw N. Maes houdende oprichting van een leerstoel Vrouwengeschiedenis in het door de Vlaamse Gemeenschap ingerichte universitair onderwijs
— 484 (1990-1991) — Nr. 2.
 - door de heer J. Van der Sande namens de Commissie voor Welzijn en Gezin over het ontwerp van decreet betreffende de erkenning en subsidiëring van het maatschappelijk opbouwwerk
— 475 (1990-1991) — Nr. 3.

JAARVERSLAG

Indiening

De Voorzitter : Het volgende jaarverslag werd ingediend :

- Verslag der werkzaamheden in 1990 van de Vlaamse Interuniversitaire Raad. Dit verslag ligt ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering.

VERZOEKSCRIFTEN

Indiening

De Voorzitter : De volgende ver-

Voorzitter

zoekschriften werden ingediend :

- Verzoekschrift van 23 april 1991 van Limburgs Projekt Teater v.z.w. betreffende het voortbestaan van het enige beroepstheater in Limburg.
Verwezen naar de Commissie voor Cultuur.
- Verzoekschrift van 6 mei 1991 van SOS Hulpbetoon v.z.w. betreffende financiële steun voor haar werking.
Verwezen naar de Commissie voor de Algemene Zaken, het Reglement en de Verzoekschriften.

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzake bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering :

- Arrest nr. 9/91 van 2 mei 1991 (rolnummers 167 en 168) ;
- Arrest nr. 10/91 van 2 mei 1991 (rolnummer 187) ;
- Arrest nr. 11/91 van 8 mei 1991 (rolnummer 224) ;
- Arrest nr. 12/91 van 8 mei 1991 (rolnummer 274).

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De Voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot gedeeltelijke vernietiging liggen ter inzage bij het Secretariaat van de Raad, Afdeling Openbare Vergadering :

- Rolnummer 266
- Rolnummer 282.

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (Regl. art. 74)

Indiening

De Voorzitter : Schriftelijke vragen werden ingediend door :

- de heren G. Annemans, J. Ansons, E. Bockstal, mevrouw F. Brepoels, de heren M. Capoen, G. Cardoen, J. Caudron, P. Chevalier, W. Cortois, J. Cuyvers, A. De Beul, H. De Croo, A. Denys, J. De Roo, M. Desutter, J. Devolder, M. Didden, L. Dierickx, J. Geysels, E. Gryp, G. Janzegers, mevrouw M.-P. Kestelijn-Sierens, de heren W. Kuijpers, A. Laridon, C. Lisabeth, J. Loones, C. Marchand, M. Schoeters, J. Sleenckx, H. Suykerbuyk, J. Timmermans, J. Valkeniers, D. Van der Maelen, P. Vandermeulen, H. Van Dienderen, W. Van Durme, J. Van Eetvelt, P. Van Grembergen, R. Van Hooland, L. Vanhorenbeek, A. Van Nevel, E. Van Rompuy, E. Van Vaerenbergh, F. Vermeiren.

ROUWHULDE

De Voorzitter : Dames en heren, ik moge u bij de aanvang van deze vergadering enige ogenblikken ingetogenheid vragen ter nagedachtenis van wijlen Senator Georges Sprockeels.

ONDERZOEK NAAR TAALGROEP EN WOONPLAATS

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het onderzoek naar taalgroep en woonplaats betreffende de heer Amandus Verlinden, Senator, opvolger van wijlen Senator Georges Sprockeels.

Conform artikel 3 van ons Reglement dienen wij er ons van te vergewissen of de betrokkene ingeschreven is op de lijst van de leden van de Nederlandse taalgroep van de Senaat.

Bij brief van 16 mei 1991 heeft de

Senaat ons meegedeeld dat de heer Verlinden op die dag de grondwettelijke eed heeft afgelegd en tot de Nederlandse taalgroep behoort.

Gelet op voormelde brief van de Senaat stel ik voor dat de Raad er zich, zoals gebruikelijk, zou toe beperken van de gegeven omstandigheden akte te nemen en de formaliteit betreffende het onderzoek naar taalgroep en woonplaats als vervuld te beschouwen.

Geen bezwaar ? (*Instemming*)

Aldus is besloten.

Met genoegen roep ik de heer Verlinden dan ook uit tot lid van de Vlaamse Raad en heet hem namens u allen welkom in deze vergadering. (*Applaus*)

SAMENSTELLING VAN COMMISSIES, WERKGROEP EN ADVIESCOMITE

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden

De Voorzitter : Dames en heren, voor de PW-fractie is :

- in de Commissie voor Buitenlandse en Externe Aangelegenheden wijlen de heer Sprockeels als vast lid vervangen door de heer Verlinden ;
- in de Commissie voor Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting wijlen de heer Sprockeels als vast lid vervangen door de heer Verlinden ;
- in de Werkgroep Vrouwen wijlen de heer Sprockeels als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Verlinden ;
- in het Adviescomité Brussel wijlen de heer Sprockeels als plaatsvervangend lid vervangen door de heer Verlinden.

ONTWERP VAN DECREET houdende oprichting van een Vlaamse Adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding
— 486 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding.

De algemene bespreking is geopend.

Mevrouw Maximus, verslaggever, heeft het woord.

Mevrouw L. Maximus, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende de oprichting van een Vlaamse adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding dat in de Commissie voor Welzijn en Gezondheid werd besproken, zijn drieërlei.

Ten eerste beoogt het ontwerp de aanpassing van de bevoegdheid van de bij decreet van 15 december 1982 opgerichte Vlaamse Commissie voor Ziekenhuisprogrammering aan de belangrijke wijzigingen die aan de wet van 23 december 1963 op de ziekenhuizen werden aangebracht. Het gaat om strikt formele aanpassingen aan de gewijzigde nummering van de artikelen enerzijds en aan de nieuwe organisatievormen van de ziekenhuizen en hun diensten anderzijds.

De tweede doelstelling bestaat in de uitbreiding van de adviserende functie van de commissie tot nieuwe initiatieven die in het kader van de reorganisatie van de psychiatrische sector worden genomen, bijvoorbeeld de psychiatrische verzorgingstehuizen, het beschut wonen en de samenwerkingsverbanden tussen de verschillende vormen van psychiatrische zorgverlening.

Ten derde wil dit ontwerp de harmonisatie van de besluiten, de coördinatie van de procedures en de aanpassing van de werkingsregels realiseren.

Rekening houdend met de omvang van de aan het decreet van 15 december 1982 te brengen wijzigingen, werd de voorkeur gegeven aan een volledig nieuwe tekst. Deze wijze beslissing draagt bij tot de leesbaarheid en de klaarheid van de tekst, wat wij zeker kunnen toejuichen.

Het ontwerp van decreet valt uiteen in drie delen. Het eerste heeft betrekking op de omschrijving van de bevoegdheid van de Vlaamse adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding, in functie van zowel de reeds bestaande toestand als van de in de ziekenhuiswet ingevoerde innovaties. Ter zake is de erkenning van ziekenhuisfuncties en -afdelingen — begrippen die door de programmawet van 30 december 1988 werden ingevoerd — vermeldenswaard.

Belangrijk als nieuwe bevoegdheid is ook de algemene en individuele adviesverstrekking in de nieuwe vormen van psychiatrische verzorging die ontstaan uit de samenwerking tussen de intra-murale en extramurale psychiatrische sectoren. De commissie deelt dienaangaande haar adviserende taak met het Vlaams Comité van Advies voor Geestelijke Gezondheidscentra. Het is immers logisch dat beide sectoren op voet van gelijkheid worden geraadpleegd.

Een tweede deel van de tekst legt de werkingsregels van de Commissie vast die, gezien het specifieke karakter van de diverse sectoren en met het oog op een efficiënte werkverdeling, de adviezen in werkgroepen — sommige daarvan hebben een permanent karakter — kan voorbereiden.

Rekening houdend met het gewicht dat deze voorbereidende werkzaamheden bij de formulering van de uiteindelijke adviezen in de plenaire vergadering in de schaal zal werpen, worden waarborgen ingebouwd om de representativiteit in de onderverdelingen te verzekeren. Zo zullen de voorzitter, de ondervoorzitter en de zes leden van het bureau door de Vlaamse Executieve worden benoemd, zoals dat nu ook het geval is. Hetzelfde geldt voor de voorzitters van de subcommissies, terwijl de mi-

nimum 5 leden daarvan door de plenaire vergadering zullen worden benoemd, zodat ook op dat niveau de representativiteit veilig wordt gesteld.

Bij de bespreking van het ontwerp in de Commissie voor Welzijn en Gezondheid werd veel aandacht besteed aan de representativiteit van de verschillende sectoren in de adviescommissie en de subcommissies omdat zij in toenemende mate ook de kwaliteit, het activiteitsniveau en de werking van alle instellingen, ook in hun onderdelen, zullen moeten analyseren en evalueren.

Een derde gedeelte tenslotte behandelt de procedure van adviesverlening. Ten opzichte van de huidige procedure wordt een vereenvoudiging doorgevoerd, in die zin dat de termijnen inzake planning- en erkenningsadviezen dezelfde zijn. Een ander procedureverschil met de huidige regeling bestaat erin dat, wanneer het gaat om een erkenning, de instelling ter zitting wordt uitgenodigd wanneer haar verzoek tot bijkomend onderzoek wordt behandeld. Deze formule draagt bij tot een snellere afwerking van het dossier omdat zo nodig onmiddellijk alle bij komende informatie kan worden uitgewisseld.

Tijdens de bespreking van het decreet hebben de commissieleden de wens uitgedrukt dat het jaarlijks door de adviescommissie op te stellen verslag aan de bevoegde Commissie van de Vlaamse Raad zou worden meegedeeld en kregen daarvoor de toezegging.

De Commissie voor Welzijn en Gezondheid betreurt dat de bijzondere wet van 1980 aan de Vlaamse Gemeenschap de bevoegdheid inzake gezondheidsbeleid heeft toegekend evenwel zonder een normeringsbevoegdheid, zodat het principe geen inhoud heeft.

Sommige commissieleden hebben uitdrukkelijk gevraagd dat aan de nationale overheid zou worden gezegd dat de Gemeenschap wenst dat de wetgeving van 1980 aan de nieuwe realiteit wordt getoetst, zowel wat de kosten als de inhoud van de gezondheidszorg betreft. De klemtoon werd

Maximus

gelegd op de menswaardigheid van de gezondheidszorg. Met uitzondering van artikel 1 dat eenparig werd goedgekeurd, werden alle artikelen aangenomen met 7 stemmen bij 1 onthouding. Het gehele ontwerp van decreet werd vervolgens ongewijzigd met 7 stemmen bij 1 onthouding aangenomen.

Naar aanleiding van de bespreking van dit decreet wil ik zelf enkele bedenkingen met betrekking tot de ziekenhuis- en welzijnssector naar voren brengen. Deze bedenkingen liggen in de lijn van de ook door andere commissieleden geuite wens met name dat een evaluatie zou worden gemaakt van de resultaten van de wijzigingen die in de voorbije jaren in deze sectoren werden doorgevoerd. Deze evaluatie is niet alleen nuttig inzake de aanwezigheid en de aard van de infrastructuur, maar ook inzake de efficiëntie van haar werking ten overstaan van de bevolking. Zij dient mijns inziens ook te worden gemaakt om tijdig distorsies te ondervangen ten einde te vermijden dat het debat

Tijdens de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding drong Senator L. Maximus (SP), verslaggever, aan op een globale evaluatie van de hervormingen van de jongste jaren

over de communautarisering van de Sociale Zekerheid op grond daarvan wordt geopend.

Enerzijds moet het **ziekenhuisland** schap van vandaag worden getoetst aan de plannen van de architecten van het koninklijk besluit van 1986 — dat na vernietiging door de Raad van State werd vervangen door het koninklijk besluit van 30 januari 1989 — wat mij niet het geval lijkt te zijn omdat de openbare sector niet met gelijke wapens als de **ziekenhuisgroepen** in het strijdperk is kunnen treden. Zij hebben inderdaad interne verschuivingen kunnen doorvoeren.

Anderzijds moet worden nagegaan of deze herschikking geen nodeloze overheveling van patiënten van vroegere kleine perifere ziekenhuizen naar de universitaire ziekenhuizen heeft bewerkstelligd. Het ware trouwens ook nuttig na te trekken of de uiteindelijke kostprijs van een opname in een goed uitgerust en goed functionerend klein ziekenhuis, ondanks de relatief hogere verpleegdagprijs, uiteindelijk niet goedkoper uitvalt dan een opname voor eenzelfde aandoening in een groot ziekenhuis, dat over een gamma hoogtechnologische apparatuur beschikt, en dat daardoor een aantal dure medisch technische verstrekkingen genereert, zowel op het vlak van de diagnose als van de behandeling zelf. Het is naar mijn mening fout te denken dat de kwaliteit van de verzorging altijd recht evenredig is met de grootte van de instelling. Ik kan mij trouwens niet van de indruk ontdoen dat de betrokken koninklijke besluiten, in volle crisisperiode genomen zijn voorbijgegaan, aan een noodzakelijke menselijke dimensie van de gezondheidszorg.

Of de herstellende zieken zijn, chronische of terminale patiënten, allen hebben zij behoefte aan menselijke warmte, aan de aanwezigheid rondom zich van bekenden, vrienden en vooral familie. De inkrimping van de gemiddelde duur van de ziekenhuisopname is geen afdoend argument om patiënten ver van huis te verzorgen in instellingen die met het openbaar vervoer slechts ten koste van omslachtige en langdurige verplaatsingen te bereiken zijn.

De SP-fractie beoogt voor Vlaanderen een degelijk en gedecentraliseerd netwerk van welzijnsvoorzieningen, gaande van de thuiszorg over de ambulante naar de intramurale zorgverlening, waarin ook de ziekenhuissector in een menselijke dimensie moet inpassen. Dat betekent geen beleid koste wat kost, maar ook geen beleid dat enkel en alleen vertrekt van wiskundige rentabiliteitstabellen.

Een tweede aspect waarvoor ik de aandacht vraag is de noodzakelijke coördinatie tussen de nationale overheid en de Gewesten. De Gewestvorming moet elke landsgedeelte onder meer in staat stellen, volgens eigen inzichten en prioriteiten, het welzijn van zijn burgers te bewerkstelligen. Wij moeten daarbij evenwel waakzaam blijven om te beletten dat de gemaakte keuzes niet tot gevolg hebben dat in het ene landsgedeelte de uitgaven ten laste van de nationale begroting en in het andere landsgedeelte ten laste van de gemeenschap worden gelegd.

Dit zou onvermijdelijk leiden tot het in vraag stellen van het nationale karakter van de Sociale Zekerheid. In dit avontuur willen wij ons niet storven.

Permanent overleg tussen de nationale overheid en de Gewesten, maar ook tussen de Gewesten onderling, is absoluut noodzakelijk. Verscheidenheid moet gekoppeld blijven aan solidariteit. Wij moeten streven naar een harmonieus samenleven van de Gemeenschappen gebaseerd op de samenspraak. Alleen op die manier zal de politiek voor onze burgers geloofwaardig blijven. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Walter Peeters heeft het woord.

De heer W. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, dames en heren, dit ontwerp van decreet behelst inderdaad zoals mevrouw Maximus in haar uitstekend verslag heeft gezegd, alleen een technische samenvoeging en aanpassing van het decreet van 15 december 1982 en van het besluit van de Executieve van 5 oktober 1983 als gevolg van de wijzigingen die sinds 1982 aan de federale ziekenhuiswet

W. Peeters

werden aangebracht. Het ontwerp stelt dus als dusdanig geen enkel technisch probleem.

De bespreking van dit ontwerp heeft eens te meer duidelijk gemaakt, zoals overigens ook bleek uit het verslag van mevrouw Maximus en uit de behartenswaardige persoonlijke bedenkingen die zij daaraan toevoegde, hoe onwerkzaam de hybride bevoegdheidsverdeling inzake gezondheidsbeleid tussen federaal en gemeenschapsniveau is. Bevoegdheid zonder normeringsbevoegdheid is bevoegdheid zonder inhoud. Als bovendien steeds meer blijkt dat het instrument van het interministerieel overleg en van de interministeriële coördinatie tussen de Gemeenschappen en het federale niveau niet functioneert, dan wordt het debat over de federalisering van de gezondheidszorg in het bijzonder en van de Sociale Zekerheid in het algemeen steeds meer onafwendbaar. De te bestrijden federalisering, zoals mevrouw Maximus het uitdrukte, komt neer op separatisme, splitsing van de Sociale Zekerheid, en dat willen wij evenmin zoals wij het al herhaaldelijk hebben duidelijk gemaakt.

Al te vaak wordt naar een debat over de Sociale Zekerheid verwezen op grond van de steeds beter gekende oneigenlijke financiële communautaire en interregionale transferts. Dát debat is voor ons niet primordiaal. Veeleer dan over de kosten gaat voor ons de discussie over de inhoud zelf van de gezondheidszorg. Beide discussies die te maken hebben met een keuze van prioriteiten, zijn wel rechtstreeks met elkaar verbonden. Vooral in de sector van de gezondheidsinstellingen waarop dit decreet betrekking heeft zijn die twee discussies aan mekaar gebonden en nemen ze steeds scherpere vormen aan. Wij moeten vaststellen dat bij het fundamenteel gezondheidsdebat de bevoegdheid van de Gemeenschappen zich beperkt tot programmering en erkenning op basis van eenzijdig federaal opgelegde normen. Met andere woorden, de Gemeenschappen moeten lijdzaam toezien. Over de eigenlijke inhoud, over de organisatie

van de gezondheidszorg, over de erkenningsnormen, over de geografische spreiding, over de echelonnering en diversificatie van de gezondheidsinstellingen om tot een grotere efficiëntie tegen een lagere kostprijs te komen aangepast aan het eigen behoefte- en consumptiepatroon van de eigen volksgemeenschap, hebben de Gemeenschappen geen enkele bevoegdheid. Ten opzichte van de essentie van het gezondheidsbeleid en vooral ten opzichte van de verzorgingsinstellingen staan zij dus machteloos. Ik schaar mij dus helemaal achter het standpunt van mevrouw Maximus die daarvan de gevolgen op het terrein heeft beklemtoond.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de witte woede slaat om in witte wrok, blokletterde zaterdag nog een krant. Een lange termijn-beleid in de verzorgingsinstellingen blijft intussen uit, met alle gevolgen vandien. Dat is op dit ogenblik inderdaad de zorg van Minister Busquin, maar vergeten wij niet dat deze dreigende desorganisatie tegelijkertijd de ruggegraat aantast van het verzorgingsstelsel waarvoor u, mijnheer de Minister, inzake erkenning en programmering voor de Vlaamse Gemeenschap verantwoordelijk bent. Dit groeiend besef van de onwerkzaamheid van dit systeem van bevoegdheidsverdeling, dat in feite een aanfluiting is van de federale logica, is de belangrijkste factor die het debat over de federalisering van de gezondheidszorg onafwendbaar maakt. Met federalisering heeft de Volksunie nooit de brutale splitsing van het stelsel bedoeld. Ook dat is federale nonsens.

Ik had reeds herhaaldelijk de gelegenheid om zowel in de Senaat als in de Vlaamse Raad ons standpunt ter zake toe te lichten, onder meer wat de groeiende sociale integratie van Europa betreft. Dat aspect zal ik vandaag niet opnieuw behandelen. Bovendien stel ik vast dat u, mijnheer de Minister, evenals mevrouw Maximus — vermoedelijk omwille van de plaats die zij in de verzorgingssector steeds heeft bekleed — en ikzelf wat de federalisering van de Sociale Zekerheid betreft, in feite op dezelfde golfplengte zitten. In een interview

van 29 maart jongstleden verklaarde u nog : De federalisering van de Sociale Zekerheid en de ziekteverzekering is niet hetzelfde als de splitsing ervan. Ik pleit voor een verregaande federalisering van de gezondheidszorg. Het wordt tijd dat men de principes van de staatshervorming opnieuw ter hand neemt. De Grondwet wees de persoonsgebonden materies tien jaar geleden als bevoegdheid toe aan de Gemeenschappen. Maar, net zoals destijds in het onderwijs, werden voor de gezondheidszorg uitzonderingen gemaakt waardoor de federalisering ervan totaal uitgehold werd. Het principe moet zijn dat de Gemeenschappen zorgen voor de dienstverlening en de federale overheid voor de individuele uitkeringen. In alle andere federale landen is de gezondheidszorg een materie van de deelstaten. Dat is de enige vruchtbare idee. Einde citaat. Mijnheer de Minister, daar zijn wij het volkomen mee eens. Op ons congres van 1985 hadden wij dat reeds gezegd, maar wij stonden met die idee toen nog alleen.

Maar intussen zitten wij nog steeds met de bevoegdheidsverdeling inzake gezondheidszorg zoals ze door de bijzondere wet van 1980 werd vastgelegd en in 1988 werd bevestigd. Ook met de volwaardige toepassing ervan schort er nog heel wat. Ik bedoel de in de bijzondere wet voorziene overlegprocedures. Ook daarover hebt u, mijnheer de Minister, reeds een aantal keren uw kritiek niet onder stoelen of banken gestoken. U kon daarbij steeds op onze steun rekenen.

Op een persconferentie van uw partij op 11 maart jongstleden hebt u nog verklaard : Heel wat interministeriële overlegcomités functioneren goed — u verwijst naar de sector van de arbeidsvoorziening — , maar in de gezondheidssector is daarvan niets te merken. In feite is het overlegcomité inzake gezondheidszorg nog maar één keer samengewees. Dat was dan nog op uitdrukkelijk verzoek van ons, omdat wij de toestand in de psychiatrie zo gortig vonden dat wij de zaak aanhangig maakten bij het overlegcomité Regering-Executieven. Einde citaat. U besloot toen terecht : Zo'n toestand kan niet blijven duren

W. Peeters

en vraagt bij een volgende fase van de staatshervorming om meer duidelijkheid. Einde citaat.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, op het eerste Vlaams congres van de socialistische ziekenfondsen van vorige vrijdag — waaruit ook mevrouw Maximus blijkbaar inspiratie heeft geput — werd vooral ingegaan op de problematiek van de verdere financiering van de gezondheidszorg, namelijk de verdere financiering van ons stelsel.

Op dit congres werd ook het volgende gezegd : Bij een ongewijzigd beleid waarbij de behoeften toenemen, maar de middelen niet, is verdere privatisering niet te vermijden. De implicaties van de kostenbeheersing zijn dus duidelijk.

Ook op dit congres, waarop zowel federalisering als privatisering van de ziekteverzekering nochtans a priori werden afgewezen, werd de boodschap van het zich opdringende debat binnen de verdere afwerking van de staatshervorming blijkbaar goed begrepen.

Het gaat inderdaad niet over alleen maar financiering. Daarom moeten we een dialoog tussen alle betrokkenen op gang brengen, waarbij kosten worden bespaard door prioriteiten te bepalen, zo besloot het congres en betreurde daarbij uitdrukkelijk dat er op dit ogenblik geen echt gezondheidsdebat gevoerd wordt tussen de nationale en de regionale overheden.

Mijnheer de Minister, ook de witte wrok bij het personeel van de verzorgingsinstellingen gaat over veel meer dan over wedden en lonen. De Vlaamse Adviescommissie voor ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen die wij met het decreet dat wij nu bespreken oprichten heeft echter geen inbreng in het essentiële debat over de organisatie van de belangrijkste of toch in ieder geval kostelijkste sector van ons gezondheidsapparaat. Daarom is overleg tussen de federale en de gemeenschapsbeleidsverantwoordelijken hier, meer dan waar ook dringend noodzakelijk.

Mijnheer de Minister, wij rekenen erop, dat u daar, zoals in de psychiatrie zonder uitstel uw verantwoordelijkheid zult opnemen. Wij zullen dit technisch decreet uiteraard goedkeuren. Wij achten echter de boodschap die wij naar aanleiding van de bespreking van het decreet tot u richten, zoals ook mevrouw Maximus heeft gedaan, echter van veel groter belang.

De Voorzitter : Minister Weckx heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, ik dank de verslaggever mevrouw Maximus, voor de exacte weergave van de debatten die omtrent het decreet in de Commissie werden gehouden. Zij gingen veel verder dan de techniciteit van het decreet zelf.

In de Commissie werd hoofdzakelijk gesproken over de representativiteit van de leden van de belangrijke Commissie die wij wensen her in te richten. Ik ben daar toen uitvoerig op ingegaan. Ik meen ook te hebben aangetoond dat de representativiteit gewaarborgd is door de techniek die werd ingebouwd. Dat werd trouwens door de verslaggever bevestigd. Een aantal verantwoordelijken worden rechtstreeks door de Vlaamse Executieve benoemd maar de commissie zal zelf de leden kunnen aanduiden, zowel van de subcommissies als van de werkgroepen. Ik meen dat wij daar een goed evenwicht hebben gevonden.

Er werden enkele fundamentele bemerkingsen gemaakt. De uiteenzettingen die daarnet werden gehouden hebben die opnieuw onderstreept. Het betreft zowel de problematiek zelf van de ziekenhuizen als de veel ruimere problematiek van de federalisering van de gezondheidszorg wat nog iets anders is dan de splitsing van de Sociale Zekerheid. De Voorzitter van de Commissie heeft dat daarnet nog eens klaar uiteengezet. Wij moeten van de vocabulair afraken, daar wij in verband met de gezondheidszorg zeer duidelijk weten wat wij willen. Wij moeten in de toekomst binnen de Gemeenschappen komen tot een autonome besteding van de middelen voor de gezondheidszorg, die

door het nationaal niveau nog zouden moeten worden overgedragen.

Wat de ziekenhuizen betreft, heeft de openbare sector inderdaad niet dezelfde kansen gehad als de privé-sector. Dit heeft echter minder te maken met het koninklijk besluit van 1989 dan wel met het regiede systeem waarin de openbare ziekenhuizen zich door de federale wet op de OCMW's nog altijd bevinden. Deze wet moet op dit punt dringend worden herzien teneinde een soepeler beheer van de openbare ziekenhuizen mogelijk te maken. Dit is weliswaar een nationale materie maar ik dank mevrouw Maximus omdat zij dit probleem toch even heeft belicht.

Er is daarenboven een grote distorsie tussen de mastodont ziekenhuizen en de kleine plaatselijke ziekenhuizen. Deze laatste zijn het slachtoffer van de herzieningen op reglementair vlak die de voorbije vijf jaar zijn gebeurd. Anderzijds heb ik van bij mijn aantreden steeds een lans gebroken voor een betere samenwerking tussen de kleine en de middelgrote ziekenhuizen. Ik zal dit ook in de toekomst blijven doen. Het bijzonder statuut van de ziekenhuizen in de openbare sector bemoeilijkt hun samenwerking met privé-ziekenhuizen. Nochtans is samenwerking ook op dit vlak bijzonder aangewezen. Ik zal daar dan ook voor blijven pleiten.

Ik ga hier het debat dat wij herhaaldelijk in de Commissie hebben gevoerd over de federalisering van de gezondheidszorg niet heropenen. De heer Walter Peeters heeft mijn visie op dit vlak trouwens nog eens belicht. De federalisering van de gezondheidszorg zal ongetwijfeld in verschillende etappes moeten gebeuren. Men zou kunnen beginnen met een herziening van de wet van 1980 op het vlak van de persoonsgebonden materies. Door de talrijke uitzonderingen waarin de wet van 1980 voorziet, wordt de autonome bevoegdheid van de Gemeenschappen ter zake sterk uitgehold. Ik aarzel niet om dat te zeggen. Een wijziging van die wet zou de autonome besteding binnen onze Gemeenschap op het vlak van de gezondheidszorg kunnen bevorderen. Indien de witte woede

Weckx

zich omzet in witte wrok, zoals u heeft geciteerd, mijnheer Peeters, zullen wij moeten ervaren dat wij niet kunnen optreden omdat de exploitatie van de ziekenhuizen en de betaling van het personeel nog altijd een nationale materie is. Als Gemeenschapsminister van Volksgezondheid ervaar ik bij mijn talrijke bezoeken aan ziekenhuizen voortdurend hoe frustrerend het is te moeten verklaren dat men de problemen, die inderdaad reëel zijn, niet kan verhelpen. Deze situatie is onhoudbaar.

Mijnheer de Voorzitter, ziedaar wat ik nog wou toevoegen aan de uiteenzetting van de sprekers die in het kader van dit debat het woord hebben gevoerd. (*Applaus*)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (Neen)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet houdende oprichting van een Vlaamse Adviescommissie voor ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding.

HOOFDSTUK 1

Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

— *Aangenomen.*

HOOFDSTUK 2

Oprichting en taakomschrijving

Artikel 2

Bij de Vlaamse Executieve wordt een Vlaamse Adviescommissie voor Ziekenhuizen en andere vormen van me-

dische verzorging en begeleiding opgericht, hierna te noemen Commissie. In de Commissie worden een permanente subcommissie erkenningen en een permanente subcommissie psychiatrie opgericht.

— *Aangenomen.*

Artikel 3

§ 1. De Commissie heeft tot taak de Vlaamse Executieve :

1° op haar verzoek of op eigen initiatief alle voorstellen of aanbevelingen te doen die zij nodig acht in verband met de uitbouw van ziekenhuisinfrastructuur en -uitrusting en voor de verbeteringen in de ziekenhuissector in het algemeen ;

2° op haar verzoek of op eigen initiatief advies te verstrekken over de prioriteiten die dienen in acht genomen te worden bij de programmering genoemd in de artikelen 23, 24, 39, 43 en 44 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987 ;

3° advies te verstrekken over elke aanvraag tot vergunning genoemd in artikel 26 van de voornoemde wet op de ziekenhuizen en over elke vraag tot voorafgaande toelating genoemd in de artikelen 40, 43 en 44 van dezelfde wet ;

4° op haar verzoek of op eigen initiatief advies uit te brengen over alle problemen inzake werking, erkenning of sluiting van ziekenhuizen, -diensten, -fusies, -groeperingen, -afdelingen, -functies, -bedden ;

5° advies uit te brengen over elke aanvraag tot erkenning, verlenging van erkenning, intrekking van erkenning of sluiting van ziekenhuizen of ziekenhuisdiensten op basis van de normen bepaald in de artikelen 68, 69, 70 en 76bis van de voornoemde wet op de ziekenhuizen ;

6° op haar verzoek of op eigen initiatief alle voorstellen of aanbevelingen te doen die zij nodig acht in verband met de uitbouw van de rust- en verzorgingstehuizen en psychiatrische verzorgingstehuizen ;

7° op haar verzoek of op eigen initia-

tief alle voorstellen of aanbevelingen te doen die zij nodig acht in verband met de programmering, werking, erkenning en sluiting van initiatieven van beschut wonen en inzake de werking en de erkenning van samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten ;

8° op haar verzoek of op eigen initiatief advies uit te brengen over de prioriteiten die voor de toepassing van de in artikel 5, § 1 van de wet van 27 juni 1978 tot wijziging van de wetgeving op de ziekenhuizen en betreffende sommige andere vormen van verzorging bedoelde planning, dienen in acht genomen te worden ;

9° advies uit te brengen over de vraag of het rust- en verzorgingstehuis past in het raam van de in punt 8° van dit artikel bedoelde planning van de rust- en verzorgingstehuizen ;

10° advies te verstrekken over de vraag of het psychiatrische verzorgingstehuis past in het raam van de in punt 8° van dit artikel bedoelde planning van psychiatrische verzorgingstehuizen ;

11° advies uit te brengen over de aanvragen tot ingebruikname van plaatsen van beschut wonen en de specifieke vergunning, waarvan de regels nader bepaald zijn door het koninklijk besluit van 10 juli 1990 houdende vaststelling van het maximum aantal plaatsen van beschut wonen dat in gebruik mag worden genomen alsmede van de regelen inzake de gelijkwaardige vermindering van bedden in psychiatrische ziekenhuizen bedoeld in artikel 35 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987 ;

12° op haar verzoek of op eigen initiatief advies uit te brengen over alle problemen inzake de werking, de erkenning of de sluiting van psychiatrische verzorgingstehuizen en van rust- en verzorgingstehuizen in om te schakelen of omgeschakelde bestaande of niet in gebruik genomen nieuw gebouwde ziekenhuizen of gedeelten van ziekenhuizen ;

13° advies uit te brengen over erkenning, verlenging en intrekking van erkenning en sluiting van de rust- en verzorgingstehuizen in om te schake-

Voorzitter

len of omgeschakelde bestaande of niet in gebruik genomen nieuw gebouwde ziekenhuizen of gedeelten van ziekenhuizen.

14° advies te verstrekken over elke aanvraag tot of intrekking van de bijzondere erkenning van psychiatrische verzorgingstehuizen, en de erkenning van initiatieven van beschut wonen ten behoeve van psychiatrische patiënten ;

15° advies te verstrekken over elke aanvraag tot of intrekking van de erkenning van samenwerkingsverbanden van psychiatrische instellingen en diensten.

§ 2. De subcommissie erkenningen heeft tot taak adviezen voor te bereiden zoals omschreven in § 1, 5° en 13°.

§ 3. De subcommissie psychiatrie heeft als taak de adviezen voor te bereiden zoals omschreven in § 1, 1°, 2°, 4°, 6°, 8° en 12° voor zover deze betrekking hebben op de psychiatrische sector, en in § 1, 7°, 10°, 11°, 14° en 15°.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK 3

Samenstelling

Artikel 4

§ 1. De Commissie bestaat uit volgende leden :

- a) één voorzitter ;
- b) een voor elke categorie gelijk aantal effectieve leden die :

1° bijzonder vertrouwd zijn met de problematiek van de ziekenhuizen en andere vormen van medische verzorging en begeleiding ;

2° de ziekenfondsen vertegenwoordigen ;

3° de verenigingen van de ziekenhuiswerkers vertegenwoordigen ;

4° de verenigingen van de inrichtende machten van ziekenhuizen vertegenwoordigen.

Daarbij zal elk van deze categoriën bestaan uit tenminste zes effectieve leden.

§ 2. Voor elk effectief lid wordt een

plaatsvervangend lid benoemd. De sub § 1 b), 2° tot 4° genoemde effectieve leden hebben een lid behorend tot dezelfde vereniging als plaatsvervanger.

§ 3. De plenaire vergadering van de Commissie duidt de leden van de subcommissie erkenningen en de subcommissie psychiatrie aan. Deze beide subcommissies zullen uit tenminste vijf leden bestaan.

— **Aangenomen.**

Artikel 5

De voorzitter, de voorzitters van de permanente subcommissies, bedoeld in artikel 2, en de effectieve en plaatsvervangende leden worden benoemd door de Vlaamse Executieve.

De in artikel 4, § 1 b), 2° tot 4° genoemde effectieve en plaatsvervangende leden worden benoemd op voordracht van hun respectieve verenigingen.

— **Aangenomen.**

Artikel 6

Onder de effectieve leden worden door de Vlaamse Executieve een ondervoorzitter benoemd en zes leden die mede deel zullen uitmaken van het Bureau, waarvan sprake in artikel 9.

Een voorzitter van een permanente subcommissie, die geen lid is van het Bureau, kan aan de vergaderingen met raadgevende stem deelnemen, bij de bespreking van een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de betrokken subcommissie behoort.

— **Aangenomen.**

Artikel 7

Het mandaat van de leden duurt zes jaar en is hernieuwbaar.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK 4

Werking

Artikel 8

De Vlaamse Executieve wijst de

ambtenaar aan die belast wordt met het secretariaat van de Commissie.

— **Aangenomen.**

Artikel 9

De voorzitter, de ondervoorzitter, de zes leden genoemd in artikel 6 en de secretaris vormen het Bureau. Het Bureau regelt de werkzaamheden van de Commissie.

— **Aangenomen.**

Artikel 10

De Commissie stelt een reglement van inwendige orde op dat aan de goedkeuring van de Vlaamse Executieve wordt onderworpen.

— **Aangenomen.**

Artikel 11

De Commissie wordt samengeroepen door de voorzitter :

1° op eigen initiatief ;

2° op verzoek van één vierde van de leden ;

3° op verzoek van de Vlaamse Executieve.

— **Aangenomen.**

Artikel 12

§ 1. Om geldig te beraadslagen moet tenminste de helft van de leden aanwezig zijn.

§ 2. Indien dit quorum niet wordt bereikt beslist de Commissie, ongeacht het aantal aanwezigen, over de uitgestelde punten tijdens de eerstvolgende vergadering mits een tussenliggende periode van tenminste één week wordt in acht genomen.

§ 3. In geval van staking van stemmen beslist de voorzitter.

— **Aangenomen.**

Artikel 13

§ 1. Een door de Vlaamse Executieve aangewezen ambtenaar-generaal woont van rechtswege de zittingen van de Commissie en van het Bureau bij.

Voorzitter

§ 2. Andere ambtenaren en beambten kunnen door de Vlaamse Executieve ter beschikking van de Commissie gesteld worden.

— **Aangenomen.**

Artikel 14

Met het oog op het vervullen van haar taak kan de Commissie :

1° een beroep doen op deskundigen om deel te nemen aan haar werkzaamheden ;

2° tijdelijke subcommissies oprichten met een nauwkeurig bepaalde opdracht.

— **Aangenomen.**

Artikel 15

Wanneer een advies of agendapunt van een tijdelijke subcommissie, genoemd in artikel 14, 2°, van de subcommissie psychiatrie of van de subcommissie erkenningen door het Bureau wordt behandeld, wordt de voorzitter van de betreffende subcommissie op de Bureauvergadering uitgenodigd.

— **Aangenomen.**

Artikel 16

§ 1. In de gevallen waarin de Commissie op verzoek van de Vlaamse Executieve te adviseren heeft, brengt ze haar advies uit binnen twee maanden volgend op het verzoek, tussenliggende periode van tenminste één week wordt in acht genomen.

§ 2. Bij gemotiveerd verzoek kan de Vlaamse Executieve de in § 1 bedoelde termijn verlengen met twee maanden.

§ 3. In uitzonderlijke gevallen kan de Vlaamse Executieve een dringend advies vragen. De Vlaamse Executieve bepaalt alsdan de termijn binnen welke het advies moet verleend worden, zonder echter minder dan acht dagen te mogen bedragen.

— **Aangenomen.**

Artikel 17

§ 1. De adviezen van de Commissie zijn met redenen omkleed. Bij elk advies wordt de uitslag van de stemming gevoegd. De minderheidsstandpunten worden samen met het meerderheidsadvies toegezonden.

§ 2. De adviezen bedoeld in artikel 3, § 1, 3°, 5°, 9°, 10°, 11°, 13°, 14° en 15° worden door de secretaris van de Commissie betekend aan elke betrokken partij binnen de vijftien dagen na uitbrenging van het advies.

De betrokken partij kan in een met redenen omkleed verzoekschrift, een bijkomend onderzoek van haar dossier vragen. Zij beschikt daartoe over een termijn van vijftien dagen na ontvangst van het advies.

De Commissie brengt binnen een termijn van dertig dagen haar definitief advies uit. In geval de Vlaamse Executieve, bij toepassing van artikel 16, § 3, een dringend advies heeft gevraagd, kan zij op gemotiveerd verzoek van de Commissie, de door haar bepaalde termijn verlengen.

— **Aangenomen.**

Artikel 18

De Vlaamse Executieve kan bijzondere procedureregels opstellen en de werkingsregels van de Commissie aanpassen voor specifieke omstandigheden.

— **Aangenomen.**

Artikel 19

De Commissie stelt jaarlijks een verslag op over haar werkzaamheden.

— **Aangenomen.**

HOOFDSTUK 5

Slotbepalingen

Artikel 20

Worden opgeheven :

1° Het decreet van 15 december 1982 houdende oprichting van een Vlaamse Commissie voor ziekenhuisprogrammering.

2° Het besluit van de Vlaamse Executieve van 5 oktober 1983 houdende

vaststelling van de bevoegdheden van de Vlaamse Commissie voor ziekenhuisprogrammering inzake de erkenning en sluiting van ziekenhuizen en inzake de planning, de erkenning en de sluiting van rust- en verzorgingstehuizen.

— **Aangenomen.**

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen donderdag om 15.30 uur de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie

— 489 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 6

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is het ontwerp van decreet houdende regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Van Mechelen, verslaggever, heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het ontwerp van decreet tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie werd door de Commissie voor de Media gedurende vier vergaderingen besproken. Tevens werd op 14 mei een delegatie van de Vereniging van Vlaamse Onafhankelijke Televisieproducenten door de Commissie gehoord.

In zijn inleiding wees de Gemeenschapsminister van Cultuur erop dat dit ontwerp van decreet om twee redenen noodzakelijk is. Ten eerste wordt de handelsreclame op radio en televisie nog steeds geregeld door de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en televisiedistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie. Deze wet dient dus dringend te worden aangepast aan de realiteit van de staats Hervorming. Ten tweede heeft de Europese Gemeenschap beslist om regeland in te grijpen in het snel

Van Mechelen

evoluerend medialandschap. Dit resulteerde in de richtlijn 89/552 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke handelingen in de lidstaten op het gebied van de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten. Hoofdstuk IV van deze richtlijn handelt over reclame en sponsoring. Deze richtlijn, die beter bekend is onder de naam Televisie zonder Grenzen, legt de lidstaten de verplichting op om ten laatste op 3 oktober 1991 haar principes in wetten en decreten om te zetten.

Bij het concipiëren van dit ontwerp van decreet is men ervan uitgegaan dat het beter was meteen een volkomen nieuw decreet te maken dan de wet van 6 februari 1987 aan te passen. Hierdoor wordt tevens tegemoet gekomen aan de suggestie van de Raad van State in haar advies over het mini-decreet. Onderhavig ontwerp van decreet is dus een globaal ontwerp dat handelt over de openbare en niet-openbare omroepen, de radio en televisie, de reclame en sponsoring. Het werd in belangrijke mate geconditioneerd door het advies van de Vlaamse Mediaraad, dat werd opgesteld door haar Comité van Experts. Het is ongetwijfeld belangrijk op te merken dat niet alleen alle principes van de Europese richtlijn in het ontwerp zijn terug te vinden, maar dat sommige artikels tevens strenger zijn dan de richtlijn.

Het ontwerp geeft volgende krachtlijnen. Het geeft een aantal nieuwe definities. Het beginsel van een voorafgaande machtiging voor het uitzenden van reclame blijft behouden. Regionale of lokale televisie-omroepen en niet-openbare radio's mogen streekgebonden publiciteit uitzenden. Het verlenen van een culturele erkenning aan een niet-openbare radio impliceert voortaan de machtiging tot het uitzenden van reclame. Voor de reclame wordt een aantal verbodsbepalingen en vormvereisten vastgesteld. Reclamepakketten worden duidelijk gelimiteerd en de regeling in verband met sponsoring steunt grotendeels op de Europese richtlijn. Behalve een verbod op sluikreclame is er ook een volledige regeling in verband met product-placement in het ontwerp opgenomen. Alle om-

roepen mogen boodschappen van algemeen nut uitzenden. Het decreet bepaalt ook dat er een Vlaamse Raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie zal worden opgericht.

Geachte collega's, ondanks het feit dat de Gemeenschapsminister lang heeft moeten wachten op het advies van de Raad van State over het voorontwerp, zal de Vlaamse Gemeenschap deze week, na de goedkeuring van dit ontwerp van decreet, de Europese richtlijnen tijdig in decretaal werk hebben vertaald.

Bij de bespreking in onze Commissie werd in ieder geval rekening gehouden met deze tijdsdruk zonder dat dit evenwel afbreuk deed aan de kwaliteit van onze werkzaamheden.

Naar aanleiding van dit decreet werd een ganse discussie gewijd aan de moeilijkheden van de geschreven pers ingevolge de invoering van reclame op radio en televisie. Tevens werd onderzocht welke de meest adequate wijze is om daaraan tegemoet te gekomen. Uiteindelijk was de Commissie unaniem van oordeel dat de voorgestelde techniek, met name de oprichting van een bijzonder fonds waarvan de werking via een afzonderlijk decreet moet worden geregeld, niet opportuun was. Uiteindelijk werd geopteerd voor het behoud van de huidige toestand zoals vastgelegd in de wet van 1987.

Naar aanleiding van de bespreking over de verplichting om programma's te bewaren werd nogmaals de problematiek van het voorafgaandelijk bekijken van BRTN-programma's besproken. Ter zake wordt evenwel het advies van een aantal experts in mediarecht afgewacht zoals gevraagd door de Voorzitter van de Vlaamse Raad.

Tevens besprak onze Commissie de problematiek van de mogelijke komst van RTL-4 op de Vlaamse kabel, hoewel dit, naar aanleiding van dit financieringsdecreet, niet meteen aan de orde was.

Wat de discussie over de definities betrof werd vooral aandacht besteed aan het begrip streekgebonden reclame. Ter zake zal de Vlaamse raad voor reclame en sponsoring tot een verdere invulling en aflijning moeten overgaan en zal er ongetwijfeld een

jurisprudentie tot stand komen.

Met betrekking tot de verbodsbepalingen werd aandacht besteed aan de ganse problematiek rond product-placement en verwees de Minister naar zijn schrijven naar VTM en BRTN met het verzoek schikkingen te treffen om de regeling uit het maxi-decreet reeds voor te bereiden.

Wat de sanctionering van eventuele overtredingen betrof meende de Commissie dat het, op het vlak van de procedure, niet opportuun was een automatisme te voorzien strekkende tot het inlichten van de bevoegde procureur des Konings.

Na een uitgebreide artikelsgewijze bespreking had de Mediacommissie tot besluit van haar werkzaamheden nog een vergadering met een delegatie van de Vereniging van Vlaamse Onafhankelijke Televisie Producenten waarvan een afzonderlijk verslag werd opgesteld dat in bijlage van dit verslag aan de leden van de Vlaamse Raad werd overgemaakt. De vraag van deze vereniging om vooralsnog te worden gehoord over de problematiek van de financiering van de televisieomroepen had voornamelijk tot doel inzicht te kunnen geven in de werking van de Vlaamse beeldindustrie en begrip te vragen voor de kwetsbaarheid van deze nog jonge bedrijfstak.

Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, het geamendeerde ontwerp werd uiteindelijk met negen stemmen tegen twee aangenomen.

De Voorzitter : De heer De Beul heeft het woord.

De heer A. De Beul (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, in het zeer degelijk verslag van de heer Van Mechelen over dit ontwerp van decreet staat op bladzijde 3, derde paragraaf : Men moet zich ook bewust zijn van het feit dat dit ontwerp van decreet in feite een technisch decreet is dat de financiering van de omroepen via reclame en sponsoring regelt en dus niet ingrijpt in het medialandschap als dusdanig. Er is geopteerd voor een status quo. Op het mini-decreet dat de commercie heeft toegelaten binnen de openbare zender, wordt niet teruggekomen.

In feite is dit toch een zeer bijzondere

De Beul

verklaring. Inderdaad, enerzijds zegt men dat het enkel om een technisch decreet gaat, maar anderzijds betekent het toch het status quo voor het medialandschap. Bovendien wordt niet teruggekomen op het **mini-decreet** dat de commerciële reclame op de radio bij de BRT heeft toegelaten.

Mijnheer de Minister, zo technisch is dit decreet dan ook weer niet, zoniet had het geen aanleiding gegeven tot een uitgesponnen debat over het verruimen van het medialandschap en het opnieuw bepalen van de positie van de Vlaamse Executieve en van de Vlaamse Raad ten aanzien van de uitdagingen die zich in dit medialandschap voordoen.

Ik ben bijzonder verheugd dat het oorspronkelijk artikel 9 van het ontwerp, waarin werd gesteld dat de mogelijke vergoeding voor het verlies aan reclame-inkomsten voor de pers door een decreet zou kunnen worden geregeld, werd geschrapt. Deze plangebepaling werd gelukkig weggelaten en het artikel 17, paragraaf 1 van de wet van 6 februari 1987 werd behouden. Ik citeer hier even dit artikel omdat de tekst ervan niet in het decreet is opgenomen en men er alleen vermeldt dat het betreffende artikel geldig blijft : De Koning bepaalt jaarlijks, bij in Ministerraad overlegd besluit, de modaliteiten volgens welke een gedeelte van de bruto-inkomsten uit de handelspubliciteit aan de geschreven pers kan worden toegekend als forfaitaire tegemoetkoming voor het verlies aan inkomsten ingevolge de invoering van handelspubliciteit op radio en televisie. Deze bepaling is niet van toepassing op de inkomsten uit handelspubliciteit van de stations voor lokale klankradio-omroep.

Hierbij heb ik één vraag. Tot nu toe heeft de Vlaamse Executieve dit artikel nog niet toegepast, hoewel ze dat gemakkelijk had gekund. Ik neem aan dat de reden hiervoor is dat de pers die in VTM participeert zelf bij overeenkomst ofwel stilzwijgend hiervan heeft afgezien. Nu participeert evenwel niet de hele pers in VTM en zijn er bepaalde week- en dagbladen die aanspraak kunnen maken op een vergoeding voor het verlies aan reclame-inkomsten van de

jongste twee jaar. Mijn vraag aan de Minister is dus : wat met deze personen die zich wel getroffen voelen door verlies aan reclame-inkomsten en geen enkele compensatie hebben gekregen ?

Verder wil ik vanop deze tribune de Executieve nogmaals vragen om alsnog een poging te doen om een mediaconventie tot stand te brengen. Vijf à zes jaar geleden reeds heeft de heer Van den Bossche, nu lid van de Executieve, een voorstel gedaan om alle betrokken partijen uit het medialandschap bijeen te roepen en een gentleman's agreement tot stand te brengen. Sindsdien is het aantal partijen in dat medialandschap sterk toegenomen : het gaat al lang niet meer alleen op de BRT, die dit jaar op zijn lopende begroting een tekort kent van 418 miljoen. Het gaat ook om VTM, waarvan sommigen, niet helemaal onterecht beweren dat het nog maar een kastplantje is. Het gaat ook om de regionale televisieverenigingen, om de vereniging van Vlaamse onafhankelijke televisieproducenten en om RTL-4, dat wellicht ook op de kabel zal komen. Verder is er de dagen weekbladpers en in mindere mate zijn er dan nog de lokale radio's. Ik wil de Minister hier terloops ook vragen hoe het komt dat het decreet op de technische zendvergunningen voor de lokale radio's nog steeds niet is uitgevaardigd.

Al de instanties die ik heb opgeroepen zijn in het medialandschap aanwezig en het minste wat men kan zeggen is dat de verhoudingen tussen de diverse deelnemers op het veld zeker niet optimaal zijn. Er zijn enorme conflicten. Het zou goed zijn deze personen bijeen te brengen om de conflicten in der minne te kunnen regelen met als resultaat een medialandschap dat weerstand kan bieden aan de nog grotere uitdagingen die in de toekomst vanuit het buitenland zullen komen. Indien dat niet het geval is zou het medialandschap, bij gebrek aan onderlinge consensus, tussen dit en twee jaar bijzonder verstoord kunnen worden en zouden sommige spelers wel eens uit het veld kunnen verdwijnen.

De **heer A. Denys** : U is altijd pessimistisch ingesteld !

De heer A. De Beul : Ik heb tot hier toe nog in weinige zaken ongelijk gekregen !

De heer A. Denys : U heeft gezegd dat VTM nooit van de grond zou geraken

De heer A. De Beul : Onze stelling was dat VTM wel van de grond zou geraken, maar dat zulks niet betekent dat zij in lengte van jaren safe zijn. Ondanks het feit dat VTM een omzet heeft van 6 miljard stel ik vast dat de directeur-generaal, de heer Neels er de aandacht op vestigt dat VTM toch nog maar een kastplantje is. Hij heeft redenen om dat te zeggen want indien RTL-4 zonder meer op de kabel komt zullen er problemen zijn voor VTM. Zij hebben zich inzake programmatie tamelijk ver geëngageerd om de kwaliteit te verbeteren, ik geef dat toe. Op financieel vlak echter is dat niet altijd zo makkelijk. Men moet dus voorzichtig zijn. Ik pleit voor overleg en voor voorzichtigheid omdat het medialandschap, wanneer men dit niet voor ogen houdt, zal veranderen in een jungle waarin alleen de sterkste kan overleven.

Mijnheer de Minister, wij hebben dit decreet in Commissie goedgekeurd en wij zullen dit ook doen in Openbare Vergadering. Het was nodig de bevoegdheid, die ons door de staatshervorming werd toevertrouwd te gebruiken, en de wet van 6 februari 1987 aan te passen en een eigen autonome regeling uit te werken. Bovendien moesten wij ons conformeren met de Europese Richtlijn van 3 oktober 1989, Televisie zonder Grenzen. Ten slotte geldt het regeerakkoord op dit vlak ook nog altijd voor ons.

De Voorzitter : De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, met de bespreking van dit maxi-decreet ronden wij een fundamentele ommezwaai in ons Vlaams mediabeleid af. Na de Van Rompuy — Chevalier decreten over de lokale radio's en het mini-decreet van de BRTN wordt thans met dit maxi-decreet definitief afgestapt van het doorzichtig mediabeleid gestoeld

Van Mechelen

op het eenvoudige maar even logische principe dat de openbare omroep met openbare middelen en de privé-omroepen met privé-middelen moeten werken. De PVV heeft in deze Vlaamse Raad steeds geijverd voor het vrijwaren van dit principe met het oog op het in stand houden van een noodzakelijke paxmedia.

Dat dit maxi-decreet de verworvenheden van het mini-decreet overneemt getuigt van de kortzichtige visie die de CVP en de SP de jongste twee jaar hebben geïnstitutionaliseerd. Het begint er meer en meer de schijn van te krijgen dat er een zoete wraakactie omwille van gemiste kansen wordt doorgedrukt. De eigenlijke discussie over het ondersteunen en beschermen van een eigen Vlaams mediabeleid met een eigen profiel wordt daarbij naar de achtergrond geduwd.

Het decreet Van Rompuy over de lokale radio's, tracht een rem te zetten op een aantal zenders die in een sterke ontwikkeling waren.

Vandaag worden wij, bij wijze van spreken, op een sluike wijze geconfronteerd met een amendement, waardoor de kroon wordt gezet op uw werk. Mijnheer Van Rompuy, uw amendement op artikel 3 kent aan de BRTN het monopolie toe inzake het uitzenden van de handelsreclame op de radio. Op deze wijze wordt meteen de vraag van anderen om een landelijke commerciële radio op te zetten, uitgesloten, zonder dat hierover een fundamenteel debat kan worden gevoerd.

Toch juicht mijn fractie toe dat, dankzij dit maxi-decreet, de lokale radio's voortaan, samen met hun culturele erkenning, meteen ook de machtiging krijgen om streekgebonden reclame uit te zenden krijgen.

Evenwel, na het decreet Van Rompuy, een fopspeen voor de media-frustratie van deze mediaspecialist, was het de beurt aan de SP om, via het mini-decreet en het BRTN-decreet, de openbare televisie-omroep bijkomende financiële middelen te verschaffen.

Energijds werd via de techniek van het toebedelen van een vast gedeelte van het kijk- en luistergeld aan de

BRT, de truc gevonden om de dotatie van de BRT gevoelig te verhogen, zonder evenwel rekening te houden met het door collega De Beul terecht vooropgestelde gevaar dat de opbrengst van het kijk- en luistergeld sterk kan fluctueren, waardoor onaangename en onverantwoorde budgettaire verrassingen kunnen ontstaan. Daarnaast werd aan de openbare radio-omroep het recht op het uitzenden van handelsreclame toegekend. Dit recht is evenwel uitgegroeid tot een budgettaire plicht.

Collega's, eenzelfde evolutie zal zich voordoen betreffende het recht van de openbare televisie-omroep, dat vandaag hier in dit maxi-decreet wordt ingeschreven, om programma's te laten sponsoren. Niemand kan ontkennen dat via dat recht de aankondigingsspot op de openbare omroep de vorm krijgen van heuse reclameblokken, waardoor tevens de prijsvorming op de reclamemarkt ernstig wordt verstoord. De anti-commerciële media-maagdelijkheid van de SP is omgeslagen in een plundertocht van de vleespotten van Egypte. Ingevolge de aangekondigde kruistocht tegen de commerciële omroep VTM is de SP, onder druk van het succes van deze zender, in de eigen rangen overgestapt naar een verdeel-en-heersprincipe. Via het doorbreken van een gedeeltelijk strikt gescheiden financieringsprincipe tussen openbare- en private omroep, heeft de SP zeer subtiel een indirecte dwang uitgeoefend op de private omroep en snoepjes uitgedeeld aan de openbare omroep.

In de toekomst zal de vraag prangender worden gesteld of de BRTN gediend is met deze tranquillizers. Immers, het nieuwe BRTN-decreet heeft de openbare omroep zeker niet slagvaardiger gemaakt, teneinde zijn man te staan in het combatieve medialandschap. Een eenvoudig bezoek aan de twee televisie-omroepen in het Vlaamse land volstaat om het verschil vast te stellen.

VTM is een jong en commercieel bedrijf, dat iedere minuut van de dag wordt gerund, met als resultaat een eindproduct dat aan een verantwoorde prijs aan de Vlaamse kijker kan worden aangeboden. Daarentegen is de BRTN een prestigieuze instelling, waar ongetwijfeld een potentieel aan

intrinsieke klasse en ruime ervaring aanwezig is, maar waar een doelbewuste leiding ontbreekt.

Inderdaad, het is niet met een journalistenclub als dagelijkse leiding en enkele notoire professoren in de Raad van Beheer dat een bedrijf met een omzet van meer dan 7 miljard wordt geleid.

Collega's, zolang hieraan niets wordt gewijzigd, zal de decreetgever gedoemd zijn om allerhande financieringstechnieken uit te dokteren om dit falend beleid te verschonen.

Gelukkig heeft dit maxi-decreet een aantal andere verdiensten. Er werd immers vooral aandacht besteed aan het behouden van de globaliteit van de problematiek. Tevens bewijzen wij vandaag dat het mogelijk is de wetgeving tijdig aan de Europese Richtlijnen aan te passen.

De PW-fractie heeft heel wat lof voor de inspanningen van de Vlaamse Mediaraad en het Comité van Experts, alsook voor de dynamische aanpak van de Gemeenschapsminister van Cultuur waardoor dit decreet vóór 3 oktober 1991 ten uitvoer kan worden gebracht. Vooral de voorbereidende schikkingen die op initiatief van de Minister bij de openbare en bij de particuliere TV-omroep werden genomen om het decreet in zijn totaliteit te kunnen toepassen, verdienen alle lof.

Namens mijn fractie wil ik toch enig voorbehoud maken bij die bepalingen van het maxi-decreet die verdergaan dan de Europese Richtlijn Televisie zonder Grenzen. De naam zelf van de richtlijn waarschuwt voor het grensoverschrijdend karakter van dit fenomeen. Het is inderdaad onze plicht ordenend op te treden in het Vlaamse medialandschap, maar wij moeten ons ervoor hoeden niet al te regulerend in te grijpen in deze bijzondere marktgevoelige materie.

Tijdens de hoorzitting van de Vereniging van de Vlaamse onafhankelijke televisieproducenten heeft men gewaarschuwd voor de kwetsbaarheid van de nog jonge Vlaamse beeldindustrie en vroeg men onze aandacht voor het mogelijk tegenovergestelde effect van maatregelen die verdergaan dan de Europese richtlijn. Onze fractie heeft dan ook een bijkomend

Van Mechelen

amendement ingediend om de tekst van het artikel 5 betreffende de reclame terug te brengen tot de basistekst opgenomen in de richtlijn.

De PVV-fractie vindt het meer aangewezen de Europese trend te volgen dan het risico te lopen door eigen decreten de ontwikkelingskansen van onze Vlaamse beeldindustrie te hypothekeren. Het lijkt ons meer aangewezen te proberen onze gedachtingang tijdens het Europees overleg ingang te doen vinden.

Het verheugt ons tot slot dat ook de Federatie van Informatieweekbladen, zij het rijkelijk laatijdig, heeft ontdekt dat het doorbreken van gescheiden financiering vérstrekkende gevolgen kan hebben voor de schrijvende pers. Onze fractie heeft zich dan ook aangesloten bij het amendement van collega De Beul. Door dit amendement wordt een parachute aan de schrijvende pers aangericht. Indien men echter het principe van de gescheiden financiering had aangehouden dan was dit lapmiddel niet nodig geweest. Het is wenselijk dat onze Commissie spoedig onderzoekt of het beleid inzake de schrijvende pers moet worden bijgestuurd.

De PVV zal dit maxi-decreet niet goedkeuren en wijst elke verantwoordelijkheid voor de te verwachten chaos in ons medialandschap résoluut af. Wij hopen zo spoedig mogelijk deze anomalieën te kunnen wegwerken en weigeren ons neer te leggen bij het huidige status quo dat de commercie heeft toegelaten binnen de openbare zender en dat de financiële middelen heeft verdeeld. Ook na een eventuele goedkeuring van het mini- en maxi-decreet zullen wij blijven ijveren voor een meer samenhangend en logisch financieringsdecreet voor onze omroepen. **(Applaus)**.

De Voorzitter : Het woord is aan de heer Van Rompuy .

De heer E. Van Rompuy (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal zeer kort een aantal punten naar voren brengen.

In de eerste plaats feliciteer ik de verslaggever voor het verslag dat zeer gedetailleerd de technische en poli-

tieke beschouwingen van de Commissie weergeeft. Collega De Beul pleit ervoor het hele debat over te doen. Hij zegt dat de toekomst van VTM bedreigd is door de komst van RTL-4, en dat de BRTN te weinig middelen heeft, maar dat is niet onze stelling. Wij hebben gepoogd in de Vlaamse Raad een moeizaam compromis te bereiken tussen de openbare omroep en de particuliere omroepen.

Het huidige decreet in verband met reclame en sponsoring is de vertaling van wat in vroegere decreten reeds stond ; de Minister heeft dit trouwens toegegeven, en wij zijn niet bereid het hele debat over te doen.

Ik citeer twee berichten uit de pers van gisteren : BBC grote crisis. Einde citaat. De BBC is teruggevallen tot 33 ten honderd van het aantal kijkers. Een paar jaar geleden bedroeg dit nog boven de 60 ten honderd. BBC verloor dus de helft van het aantal kijkers in vijf jaar tijd. **(Onderbreking door de heer A. Denys)**

In Nederland verscheen het volgende bericht : RTL-4 zal de helft van de reclamemarkt inpalmen en vormt een grote bedreiging voor de bestaande netten. Einde citaat. Mevrouw D'Ancona, de Nederlandse Minister van Cultuur, wil meer overheidshulp geven aan de publieke zenders.

In een artikel in de Financieel Economische Tijd staat dat de reclamemarkt helemaal niet elastisch is en dat de komst van RTL-4 een groot gevaar betekent voor de bestaande omroepen. Deze zender zou ongeveer de helft van de bestaande reclamegelden tot zich trekken.

De heer A. De Beul : Indien u Le Monde van dit week-end had gelezen, zou u weten dat de toestand in Engeland nog veel erger is. ITV was eigenlijk een consortium van 16 zenders, en deze zenders zijn nu te koop. De kandidaat-kopers zijn een aantal multinationals. **(Onderbreking door de heer A. Denys)**.

De heer E. Van Rompuy : Sommigen hebben in de Commissie gezegd dat de komst van RTL-4 toch niet kan worden verhinderd ; Ik meen echter dat wij de juiste houding hebben aangenomen. Dit blijkt trouwens ook uit de beslissing van de Vlaamse

Executieve. Inderdaad, enkele weken geleden stond ik met deze gedachte nog helemaal alleen. Ook de SP, bij monde van de heer Chevalier, vond dat RTL-4 er dan toch maar moest komen. Het verheugt mij dus bijzonder dat de Executieve dit standpunt heeft ingenomen. **(Onderbreking door de heer A. Denys)**

Minister P. Dewael : Mij verheugt dit niet.

De heer E. Van Rompuy : Het voorbeeld van Nederland moet ons toch behoeden voor al te voortvarende beschouwingen ter zake. Wij moeten alles doen om het fragiele evenwicht dat hier nu is ingebouwd en dat onvermijdelijk was, te bewaren.

Mijnheer Van Mechelen, het Parlement heeft het mediabeleid de laatste jaren gestalte willen geven. Ik zal trouwens de Minister interpellieren inzake het decreet op de lokale radio's omdat het op dit ogenblik dreigt te worden ondermijnd door het uitblijven van een initiatief dat hij vorig jaar heeft aangekondigd. In een interview in het Belang van Limburg in de maand augustus 1990 kondigde hij aan zo vlug mogelijk een decreet in te dienen om de technische zendvergunningen op Vlaams niveau te regelen. Dit voorstel dateert van juli 1990 maar werd nog niet uitgevoerd.

Wij hebben het initiatief genomen om de BRTN door het mini-decreet de kans te geven in een gecommmercialiseerde samenleving toch nog sport- en cultuurevenementen te kunnen uitwerken. Via een nieuw decreet hebben wij de BRTN de kans geboden tot het voeren van een soepeler personeelsbeleid in het kader van een vijfjarenplan. Wij hebben voor de BRT-radio de mogelijkheid geschapen tot het voeren van handelsreclame, niettegenstaande toen werd beweerd dat zulks amper honderd miljoen frank zou opleveren. Thans blijkt uit de cijfers van de VAR dat dit bedrag zal oplopen netto 300 à 400 miljoen frank. Deze inkomsten kunnen inderdaad een bijdrage leveren tot de financiering van de openbare omroep. **(Twistgesprekken)**

Morgen zal u de tekst ontvangen van een voorstel van decreet dat door de CVP en de SP-fractie werd ingediend met betrekking tot de regionale tele-

Van Rompuy

visie. Wij hopen dat dit decreet tijdens de volgende maanden door de Vlaamse Raad zal worden goedgekeurd.

In het voorliggend ontwerp gaan wij uit van een status quo, die ik niet meer hoeft te verdedigen, aangezien ik dat reeds herhaaldelijk heb gedaan.

Wij zijn ervan overtuigd dat het een goed besluit was in het kader van dit decreet niet in te gaan op de vragen gesteld door de onafhankelijke televisieproducenten, om inzake de kinderprogramma's de norm te versoepelen, door elke film meer dan eens te onderbreken. De regeling die hier werd naar voren gebracht is een goede regeling.

Naar aanleiding van dit decreet zou ik willen pleiten voor een pacificatie tussen de BRTN en VTM.

De Raad voor Reclame en Sponsoring (**Onderbreking door de heer A. De Beul**) heeft ter zake reële bevoegdheden tot schorsing en het is tevens mogelijk dat de Vlaamse Executieve optreedt. Trouwens, in het nieuwe BRTN-decreet wordt bepaald dat de gemeenschapsafgevaardigde toezicht uitoefent op de wettelijkheid, en bijgevolg de mogelijkheid heeft tegenover de BRTN op te treden indien de bepalingen van dit decreet worden overtreden.

Wij hebben tevens bewust de formulering geschrapt dat indien zich overtreedingen voordoen deze onmiddellijk in de gerechtelijke sfeer zouden komen. Immers, wij moeten er zorg voor dragen dat zulks gebeurt binnen het kader van de organen die daartoe rechtstreeks zijn bevoegd, zoniet komen wij in een jurisprudentie terecht, die vaak tegenstrijdig is en op termijn tot moeilijkheden aanleiding zou geven.

Wat de hulp aan de geschreven pers betreft heb ik vernomen dat Minister De Batselier heeft aangekondigd dat hij de geschreven pers zou doorlichten. Wij zijn er absoluut tegenstander van dat in de komende maanden de hulp aan de geschreven pers opgedreven zou worden. Op dat vlak is de Minister ten minste duidelijk geweest in zijn verslag. Wij zijn ter zake geen

vragende partij en wensen niet over te gaan tot een massale hulpoperatie voor de geschreven pers.

Tot besluit wijs ik er op dat via dit decreet de regionale televisiezenders de mogelijkheid krijgen streekgebonden reclame uit te zenden.

Mijnheer de Minister van Cultuur, welke zijn ter zake uw plannen? Niettegenstaande het mogelijk is dat de Minister van Cultuur eigenmachtig beslist streekgebonden reclame toe te staan aan de vier erkende zenders, pleiten wij ervoor dat dit zou worden uitgesteld tot op het ogenblik dat het door ons ingediende voorstel van decreet in verband met de regionale televisiezenders door de Vlaamse Raad zal zijn goedgekeurd. Immers, in dit voorstel worden duidelijk omschreven voorwaarden vastgelegd om hen toe te laten in de best mogelijke omstandigheden te kunnen starten. Aldus zullen wij op dat vlak — en niet zoals dat met de lokale radio's het geval was — avonturen vermijden.

Mijnheer de Minister van Cultuur, welke zijn uw intenties in verband met de streekgebonden reclame en de regionale televisieverenigingen zoals deze in artikel vier van dit decreet zijn voorzien? (**Applaus bij de CVP**)

De Voorzitter : Minister Dewael heeft het woord.

Minister P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik wens kort te repliceren op alle uiteenzettingen.

Eerst en vooral feliciteer ik de heer Van Mechelen met het voortreffelijke rapport dat hij de Raad ter beschikking heeft gesteld.

Mijnheer De Beul, dit is inderdaad een technisch decreet met een politieke impact en een beleidsimpact. Een status quo impliceert immers instandhouding van een situatie die ik persoonlijk altijd heb betreurd. Voor mij gelden vandaag nog altijd — ik ben het eens met de heer Van Mechelen — de in 1987 door de Vlaamse Executieve gemaakte afspraken toen de commerciële zender VTM werd opgestart. Die afspraken berusten op het principe van de scheiding inzake financiering van het mediabestel : publieke middelen voor de openbare

omroep, private middelen voor de commerciële radio- en televisie-initiatieven.

Wij hebben het sinds het aantreden van de nieuwe politieke meerderheid echter meegemaakt dat de afspraken van 1987 door opeenvolgende wijzigingen werden uitgehold. Het mini-decreet is daarvan een sprekend bewijs. Het thans besproken ontwerp van decreet behoudt slechts de verworvenheden van het mini-decreet. Mijnheer De Beul, hoewel ik met u sympathiseer, kan ik niet anders dan vaststellen dat de Volksunie-fractie in de Vlaamse Executieve heeft ingestemd met enerzijds het mini-decreet en anderzijds met het behoud van de verworvenheden van het mini-decreet in dit technisch maxi-decreet. Het is dus een late bekering. Maar beter laat dan nooit. Nochtans is de houding van de coalitiepartners ter zake niet gewijzigd.

Een globaal technisch decreet dat zowel betrekking had op de BRTN als op de niet-openbare televisie, op de radio als op de televisie, op de reclame als op sponsoring, was nodig omdat wij ons moeten aanpassen aan de EG-richtlijn ter zake, waarvoor wij een periode van twee jaar hadden. Deze loopt trouwens af in oktober van dit jaar. Wij zijn dus goed op tijd. Daarenboven moesten wij ons aanpassen aan de staats hervorming. De indiening van een ontwerp dat daaraan tegemoet kwam, vormde bijgevolg voor mij geen enkel probleem. Het was echter, mijns inziens, onaanvaardbaar dat men de verworvenheden van het mini-decreet bevestigde in dit maxi-decreet. Dat is de reden waarom mijn collega, de heer Waltiel, en ikzelf ons bij de stemming ervan in de Vlaamse Executieve hebben onthouden. Mijnheer De Beul, ik onderstreep nogmaals de politieke verantwoordelijkheden ter zake. Het gaat, volgens mij, niet op dat men in de Executieve teksten bij meerderheid doet goedkeuren om vervolgens in de Vlaamse Raad te verklaren dat bepaalde gedeelten ervan allesbehalve wenselijk zijn.

Op mijn voorstel werd tijdens de bespreking van het ontwerp een handigheidje toegepast om artikel 17 van de wet van 6 februari 1987, het bewuste compensatie-artikel voor de schrijvende pers, te behouden. Enerzijds

Dewael

betwijfelde de Raad van State of de Vlaamse Raad de bevoegdheid had om een dergelijke regeling bij decreet in te voeren. Anderzijds zou men door de oprichting van een fonds het probleem naar later verschuiven. Wij hebben dus opnieuw geopteerd voor het status quo.

Ik herinner eraan dat de Vlaamse Regering trouwens nooit uitvoering heeft gegeven aan het compensatie-artikel, eenvoudigweg omdat er geen vraag naar was. Al degenen die destijds het initiatief hebben genomen — dat was 85 ten honderd van de perswereld — om te participeren in VTM, hebben, bewust op het ogenblik dat zij dat risico aangingen, verklaard geen toepassing te vragen van het compensatie-artikel. De anderen van de schrijvende pers die niet mee in de boot van VTM zijn gestapt, hebben tot nu toe nooit aangedrongen op de uitvoering van artikel 17.

Collega Van Rompuy heeft in verband met de schrijvende pers gezegd dat zijn fractie geen voorstander is van de opvoering van de steunmaatregelen ter zake. Ik deel u mee, ik heb dat ook in de Commissie gezegd, dat er eigenlijk een onderscheid moet worden gemaakt. Ten eerste is er de steun aan de opiniepers, zowel de compensatoire als de selectieve steun, en ter zake bestaat niet de intentie om dat begrotingsartikel op te drijven en eigenlijk is daar ook geen vraag naar.

Ten tweede is er het fameuze compensatie-artikel. Tot nu toe werd mij nog niet gevraagd om dit artikel toe te passen.

Ten derde is er het onderhoud dat ik heb gehad met zowel de dag- als de weekbladuitgevers die vooral hun bezorgdheid in verband met zaken die de overheid zou kunnen doen, hebben geuit. Ik verwijs daarvoor naar de bevoegdheid van een aantal nationale collega's, onder meer PTT en Financiën. Er is de bezorgdheid omwille van het BTW-nultarief. Wat gaat er gebeuren met de postbedeling? Dat zijn vragen die de schrijvende pers meer bezighouden dan de subsidiëring als dusdanig.

Dat is ook de reden waarom ik aan de Vlaamse Regering heb voorgesteld een werkgroep op te starten. Ik heb daarbij verwezen naar wat in 1987 heeft gefunctioneerd, met name een Interministeriële werkgroep waar in een eerste fase de Vlaamse Regering haar houding zou bepalen en waarbij wij in een tweede fase de nationale Ministers met bevoegdheid voor de schrijvende pers zouden betrekken.

Mijnheer De Beul, u hebt mij een vraag gesteld in verband met de mediaconventie. U stelt die vraag altijd opnieuw en ik moet u altijd opnieuw hetzelfde antwoord geven. Ik denk dat een mediaconventie slechts zinvol is als men alle partners kent. Met de huidige partners zal dat geen probleem opleveren maar wat met de toekomstige partners? U hebt ze zelf opgesomd. Er is de schrijvende pers, de BRTN, VTM en ook RTL-4 komt om de hoek kijken. Waarom zouden wij niet al die partners rond de tafel verenigen en een groot mediapact sluiten? Welnu, als wij dat vandaag zouden kunnen doen wat moet er gebeuren als er morgen of overmorgen andere partners komen?

Het RTL-4 vraagstuk wordt vandaag concreet. Laat ons toch niet denken dat het zich zal beperken tot RTL-4. Morgen kan dezelfde vraag worden gesteld door andere buitenlandse commerciële zenders die Nederlandstalige programma's in Vlaanderen op de kabel willen brengen. Moeten die daar nu bij betrokken worden? Dat kan dus niet. Ik ben niet tegen de idee maar ik twijfel aan de haalbaarheid van één groot mediapact om de eenvoudige reden dat wij vandaag niet alle partners in beeld kunnen brengen. Bovendien heeft een mediapact of een mediaconventie enkel zin als de overheid haar eigen regels en afspraken respecteert. U moet maar eens de mening vragen van VTM nadat zij hebben vastgesteld dat al de akkoorden van 1987 maar twee jaar hebben standgehouden. U moet aan VTM eens vragen of zij in die omstandigheden nog geïnteresseerd zijn om rond de tafel te gaan zitten. Ter zake is de overheid ongehoorzaam want zij is zelf niet bij machte gebleken om de regels die zij zelf heeft uitgevaardigd langer dan

twee jaar te doen standhouden.

Het is precies dat, collega Van Rompuy, wat ik u kwalijk neem. U probeert hier systematisch te poneren dat voor u alles bij een status quo blijft, dat er eigenlijk geen kentering is geweest, dat enkel de anderen van mening veranderd zijn en dat uw fractie de veruitwendiging is van de rechtlijnigheid. U gaat dat zelf toch niet geloven? Tot vervelens toe heb ik u duidelijk gemaakt dat u bij de komst van de nieuwe politieke meerderheid, een aantal fundamentele afspraken, onder meer met de commerciële zender en onrechtstreeks met de schrijvende pers, op de helling hebt geplaatst want dat is het mini-decreet. Over de BRT zullen wij mekaar nog spreken. U zegt dat er een goede regeling werd getroffen. De BRT krijgt 51,5 ten honderd van het kijk- en luistergeld als zij braaf zijn en 49,5 ten honderd als zij minder braaf zijn. Wij zullen mekaar daarover nog spreken. Ik zal u binnenkort met de cijfers confronteren en dan zullen wij eens kijken in welke mate de openbare omroep dan nog zal beschikken over een financiering die haar in staat zal stellen om de uitdagingen van vandaag aan te gaan.

Ik zal u dus binnenkort confronteren met de cijfers van het lopende jaar en met de prognoses voor de toekomst. Dan zult u zelf kunnen zien, mijnheer Van Rompuy, of het decreet dat uw naam draagt samen met die van de heer Chevalier wel zo een goede zaak is voor de openbare omroep.

De heer Van Mechelen heeft een aantal argumenten aangehaald om uit te leggen waarom hij politiek gezien dit decreet niet kan goedkeuren. Zo hekelde hij het feit dat het scheidingsprincipe inzake de financiering werd verlaten. Ik heb daar begrip voor.

Aan de heer Van Rompuy wil ik zeggen dat de houding die de meerderheid in de Executieve heeft aangenomen wel eens nadeliger gevolgen zou kunnen hebben dan de gevaren waarvoor hij waarschuwde. Had men mijn voorstel gevolgd, dat het schrappen van de taalvoorwaarde inhield, dan zou RTL-4, op een begeleide manier via onderhandelingen op de kabel

Dewael

zijn gekomen in de vorm waarin het in het buitenland te zien is. Door de botte weigering van de Executieve — en vanwege een partij die Europese ambities koestert, komt dit nogal eigenaardig over — kan RTL-4 met recht en rede naar de rechter stappen en toch op de kabel komen zonder dat wij ook maar een juridische poot hebben om op te staan, om RTL-4 van de kabel weg te houden.

De heer E. Van Rompuy : Wat u voorstelt is zeer gevaarlijk.

Minister P. Dewael : U probeert de mensen zand in de ogen te strooien.

De heer E. Van Rompuy : Mijnheer de Minister, u weet zeer goed dat de reclamemarkt niet elastisch is en dat in Nederland het tweede commerciële net het einde betekent van het Nederlandse TV-bestel. Om zoiets bij ons te voorkomen, wil ik vechten, maar u bent daartoe niet bereid. Hier als Minister van Cultuur komen verklaren dat RTL-4 op de kabel kan komen is als dusdanig een uitdaging om het te doen en houdt als het ware uw fiat in. (**Protest van de heer A. De Beul**) Als de Volksunie nu ook al gaat pleiten voor een Luxemburgse zender op onze kabel, dan is het ver gekomen.

De Voorzitter : Dames en heren, de Minister wil ook nog iets zeggen

Minister P. Dewael : Mijnheer de Voorzitter, ik kan de zenuwachtigheid van de heer Van Rompuy wel begrijpen. In de nationale Regering hebben wij een Staatssecretaris voor Europa 1992, die erop moet toezien dat de Europese richtlijnen op tijd worden omgezet in ons nationaal recht. Ik stel vast dat wij op dat gebied de slechtste Europese leerling zijn, behalve dan voor dit decreet dat wel op tijd kan worden aangenomen. Ik stel ook vast dat sommigen zelfs bereid zijn van kiesarrondissement te veranderen om de Europese ambities van Brussel meer gestalte te kunnen geven. In theorie huldigen wij allemaal het grote Europese principe van vrij verkeer van goederen, diensten, mensen en kapitaal. Wanneer er echter een Nederlands programma uit

het buitenland bij ons op de kabel terecht dreigt te komen, kruipen wij onder tafel en zeggen wij dat het niet kan, dat wij ons cultureel moeten verdedigen. Wij leven in het meest bekabelde Europese land, met alle mogelijke buitenlandse zenders, zelfs de Turken in Limburg, kunnen Turkse televisie ontvangen. Ik juich dat toe. Een Nederlands programma vanuit het buitenland bedreigt echter volgens sommigen onze culturele identiteit. Hoe kunt u van mij verwachten dat ik zo een stelling, zonder te moeten lachen, juridisch ga verdedigen bij het Europese Hof ? Voor mij komt dat neer op prietpraat, dat is zand in de ogen strooien (**Applaus bij de PW**).

Mijnheer Van Rompuy, als morgen RTL4 op een niet begeleide wijze bij ons op de kabel komt met alle gevolgen vandienvoor de schrijvende pers, dan zal u en uw fractie daarvoor verantwoordelijk zijn (**Applaus bij de PW**).

Ik zou ook willen vragen een beetje intellectueel eerlijk te zijn. U vraagt mij wat ik ga doen in verband met de lokale en de regionale televisie, met de mogelijkheid die ik heb om streekgebonden publiciteit toe te laten en een machtiging te geven aan de vier reeds erkende zenders. U weet toch dat die vier zenders een culturele erkenning hebben gekregen en dat mijn voorstel, reeds anderhalf jaar geleden, om ze ook een machtiging te geven om publiciteit uit te zenden, door een meerderheid in de Executieve werd afgewezen. U gaat mij nu toch niet laten geloven dat die mogelijkheid tot het toelaten van dergelijke publiciteit nieuw is. Dat staat ingeschreven in de wet van 6 februari 1987.

De heer E. Van Rompuy : Ik heb dat niet negatief bedoeld. Mijn vraag is enkel of u als Minister die machtiging individueel kan geven of na goedkeuring door de Executieve.

Minister P. Dewael : Een dergelijk vraagstuk leg ik voor aan de Executieve. Dat zal u geruststellen. Maar mag ik wel even uw geheugen opfrissen. Die mogelijkheid bestaat sinds 1987, maar men heeft ze in de praktijk bewust uitgesteld. Men heeft vier

regionale zenders erkend, mijnheer Van Rompuy, in de goede periode toen wij nog samen de meerderheid uitmaakten, maar men heeft er verder niets mee gedaan. Volgens mij moet regionale en lokale televisie kunnen, maar dan uiteraard niet-openbare regionale en lokale televisie, meer bepaald privaatrechtelijke en commerciële televisie. Ik ken het decreet in verband met de vrije radio's en het BRTN-decreet en ik houd mijn hart vast als u nu een voorstel aankondigt inzake lokale en regionale televisie. Als het de bedoeling is overal kleine BRT-tjes te vestigen kan u misschien nog eens een forcing uitvoeren in deze Raad, maar dan moet u in elk geval op mij niet rekenen. (**Protest van de heer E. Van Rompuy — Applaus bij de PW**)

De Voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? (**Neen**)

Aangezien niemand meer het woord vraagt, verklaar ik de algemene bespreking gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De Voorzitter : Aan de orde is nu de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

Hoofdstuk 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet.

— **Aangenomen.**

Artikel 2

Voor de toepassing van dit decreet wordt verstaan onder :

1° reclame : de door een overheidsbedrijf of particuliere onderneming tegen vergoeding of soortgelijke be-

Voorzitter

taling uitgezonden of doorgegeven boodschap — in welke vorm ook — in verband met de uitoefening van enige commerciële, industriële of ambachtelijke activiteit of van een vrij beroep, met het oog op de bevordering van de levering van goederen of diensten tegen betaling, met inbegrip van onroerende goederen, rechten en verplichtingen ;

televisiereclame : reclame die wordt uitgezonden of doorgegeven via de kabel of draadloos, via de ether of via satelliet, in al dan niet gecodeerde vorm van voor ontvangst door het publiek bestemde televisieprogramma's ;

radioreclame : reclame die wordt uitgezonden of doorgegeven via de kabel of draadloos, via de ether of via satelliet, in al dan niet gecodeerde vorm van voor ontvangst door het publiek bestemde klank-radioprogramma's ;

2° niet-commerciële reclame : de collectieve reclameboodschappen die branchebevorderende reclame bevatten en uitgaan van beroepsverenigingen en waarbij geen individueel produkt- of dienstenmerk, firma- of handelsnaam voorkomt ;

3° streekgebonden reclame : elke vorm van reclame die uitsluitend bestemd is voor en ontvangen kan worden in het verzorgingsgebied van een omroep die zich richt tot een regionale en/of lokale gemeenschap en die betaald wordt door een in het verzorgingsgebied gevestigde opdrachtgever ;

4° sponsoring : elke bijdrage van een overheidsbedrijf of particuliere onderneming die zich niet bezighoudt met omroepactiviteiten of met de vervaardiging van audiovisuele produkties, aan de financiering van programma's met het doel hun naam, handelsmerk, imago, activiteiten of realisaties meer bekendheid te geven ;

5° streekgebonden sponsoring : sponsoring die uitsluitend bestemd is voor en ontvangen kan worden in het verzorgingsgebied van de omroep die zich richt tot een regionale en/of lo-

kale gemeenschap en die betaald wordt door een in het verzorgingsgebied gevestigde opdrachtgever ;

6° boodschappen van algemeen nut : elke boodschap die uitgaat van een overheid of openbare instelling, vereniging of vennootschap die een meerderheid van overheidsvertegenwoordigers in haar raad van bestuur heeft, en die bevoegd is voor en zich geheel of gedeeltelijk richt tot de Vlaamse Gemeenschap of de Nederlandstalige bevolking van het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad, in verband met haar beleid, ongeacht de vorm en ongeacht de betaling of de betalingswijze, alsmede elke boodschap die uitgaat van humanitaire verenigingen ongeacht de vorm en ongeacht de betaling of de betalingswijze ;

7° programma-aanbod : het geheel van de klankuitzendingen van de radio-omroepdiensten en andere klankoverbrengingen en de televisieuitzendingen van de radio-omroepdiensten en andere overbrengingen van beelden of teksten, al dan niet van klanken vergezeld ;

8° programma : het geheel van geluids- en/of beeldinhouden of andere signalen, in welke vorm ook, dat onder afzonderlijke titel door de verzorger wordt aangeboden ;

9° programmaonderdeel : het deel van een programma dat inhoudelijk één geheel uitmaakt ;

10° televisieomroepen : het oorspronkelijk uitzenden via de kabel of draadloos, via de ether of via satelliet, in al dan niet gecodeerde vorm van voor ontvangst door het publiek bestemde televisieprogramma's. Hieronder is mede begrepen het overdragen van programma's tussen ondernemingen met het oog op doorgifte daarvan aan het publiek. Hieronder zijn niet begrepen communicatiediensten die informatieve gegevens of andere prestaties op individueel verzoek verstrekken zoals telekopiediensten, elektronische databanken en andere soortgelijke diensten ;

11° radio-omroepen : het oorspronkelijk uitzenden via de kabel of draadloos, via de ether of via satelliet, in al dan niet gecodeerde vorm

van voor ontvangst door het publiek bestemde radioprogramma's. Hieronder is mede begrepen het overdragen van programma's tussen ondernemingen met het oog op doorgifte daarvan aan het publiek. Hieronder zijn niet begrepen communicatiediensten die informatieve gegevens of andere prestaties op individueel verzoek verstrekken zoals telekopiediensten, elektronische databanken en andere soortgelijke diensten ;

12° slukreclame : het vermelden of vertonen van goederen, diensten, naam, handelsmerk of activiteiten van een producent van goederen of een dienstverlener in programma's, indien dit door de omroep wordt gedaan met de bedoeling reclame te maken en het publiek kan worden misleid omtrent de aard van deze vermelding of vertoning. Deze bedoeling wordt met name geacht aanwezig te zijn indien tegenover de vermelding of vertoning een geldelijke of andere vergoeding staat ;

13° subliminale technieken : het in de uitzendingen tussenvoegen van beelden die niet voor het menselijk oog waarneembaar zijn, maar die toch door het onderbewustzijn opgenomen worden ;

14° televerkoop : de rechtstreekse aanbieding van produkten of diensten aan het publiek met het oog op verkoop, aankoop en verhuring van produkten of met het oog op het verrichten van diensten ;

15° radio-omroepdienst : dienst voor radioverbinding die uitzendingen doet welke bestemd zijn om rechtstreeks door het publiek in het algemeen te worden ontvangen. Die dienst kan bestaan uit klank-, televisie- of andere soort uitzendingen. Voor de rest van dit decreet worden de radio-omroepdiensten, televisieomroeporganisatie of radio-omroeporganisatie, al naargelang, genoemd ;

16° openbare radio-omroepdienst : de Nederlandse Radio en Televisieuitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap, afgekort BRTN ;

17° private radio-omroepdienst : de niet-openbare televisieverenigingen

Voorzitter

en de niet-openbare radio's, door de Vlaamse Gemeenschap erkend.

— Aangenomen.

Hoofdstuk II

Reclame

Artikel 3

De radio- en televisieomroeporganisaties mogen slechts reclame uitzenden indien ze daartoe worden gemachtigd door de Vlaamse Executieve. Deze machtiging kan worden ingetrokken of geschorst in geval van inbreuk op dit decreet of op de uitvoeringsbesluiten, onder de voorwaarden door de Vlaamse Executieve te bepalen.

Van de televisie- en radio-omroeporganisaties die zich tot de hele Vlaamse Gemeenschap richten kan er slechts één worden gemachtigd om televisiereclame uit te zenden. Deze exclusiviteit geldt eveneens voor de niet-commerciële televisiereclame.

De radio- en televisieomroeporganisaties die zich tot een deel van de Vlaamse Gemeenschap richten, kunnen worden gemachtigd om streekgebonden reclame uit te zenden. Zij kunnen worden gemachtigd andere reclame uit te zenden onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Executieve.

De door de Vlaamse Gemeenschap erkende niet-openbare radio-omroepen die zich richten tot een lokale gemeenschap worden bij hun erkenning automatisch gemachtigd om streekgebonden reclame uit te zenden.

— Aangenomen.

Artikel 4

De reclame mag :

1° geen politieke, godsdienstige, syndicale, ideologische of filosofische strekking vertonen, noch enige discriminatie naar ras, geslacht, nationaliteit, filosofische of politieke over-

tuiging inhouden, noch de menselijke waardigheid aantasten ;

2° niet aansporen tot gedrag dat schadelijk is voor gezondheid of veiligheid, of voor het milieu en geen oneigenlijk gebruik maken van de argumenten gezondheid, veiligheid of milieu ;

3° rechtstreeks noch onrechtstreeks betrekking hebben op :

a) sigaretten en tabaksprodukten in welke vorm ook

b) geneesmiddelen en medische behandelingen die alleen op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn ;

c) andere goederen en diensten die door de Vlaamse Executieve worden aangewezen ;

d) prijsvermeldingen ;

4° wanneer zij betrekking heeft op alcoholhoudende dranken, niet strijdig zijn met de volgende criteria :

a) zij mag zich niet specifiek tot minderjarigen richten en mag in het bijzonder geen minderjarigen tonen die dit soort dranken gebruiken ;

b) zij mag geen verband leggen tussen alcoholgebruik en een verbetering van fysieke prestaties of gemotoriseerd rijden ;

c) zij mag niet de indruk wekken dat alcoholgebruik bijdraagt tot sociale of seksuele successen ;

d) zij mag niet suggereren dat alcoholhoudende dranken therapeutische kwaliteiten bezitten, dan wel een stimulerend, kalmerend of spanningsreducerend effect hebben ;

e) zij mag geen onmatig alcoholgebruik aanmoedigen dan wel onthouding of matig alcoholgebruik in een negatief daglicht stellen ;

f) zij mag geen nadruk leggen op het hoge alcoholgehalte van dranken als positieve eigenschap ;

5° geen morele of fysieke schade berokkenen aan minderjarigen en moet daarom voldoen aan de volgende criteria voor hun bescherming :

a) zij mag minderjarigen niet rechtstreeks tot de aankoop van een be-

paald produkt of dienst aanzetten door te profiteren van hun onervarenheid of hun goedgelovigheid ;

b) zij mag minderjarigen er niet rechtstreeks toe aanzetten hun ouders of anderen te overreden tot de aankoop van produkten of diensten waarvoor reclame wordt gemaakt ;

c) zij mag niet profiteren van het speciale vertrouwen dat minderjarigen hebben in ouders, leerkrachten of anderen ;

d) zij mag minderjarigen niet zonder reden in gevaarlijke situaties tonen ;

6° geen gebruik maken van subliminale technieken ;

7° geen beroep doen — noch in of buiten beeld — op personen wier mediabekendheid voortkomt uit het medewerken aan informatieve programma's en aldus is dat hun optreden misleidend kan werken op de kijker of luisteraar ;

8° niet strijdig zijn met de code voor reclame en sponsoring, zoals bedoeld in artikel 15.

— Aangenomen.

Artikel 5

§ 1. De reclame moet duidelijk als dusdanig herkenbaar zijn en onderscheiden zijn van de programma's. Elke verwijzing in de reclame naar een programma is verboden.

De reclame moet worden gegroepeerd in niet-opeenvolgende tijdsblokken van beperkte duur. Ieder tijdsblok wordt voorafgegaan en gevolgd door een passende aankondiging dat het om reclame gaat.

§ 2. De reclame moet tussen de programma's worden ingevoegd. Onder voorbehoud van de in § 3 tot en met § 6 vastgestelde voorwaarden, kan reclame ook tijdens de programma's worden ingevoegd, op zodanige wijze dat de integriteit en de waarde van de programma's niet worden geschaad, rekening houdende met de natuurlijke pauzes in alsmede met de duur en de aard ervan, en er geen afbreuk wordt gedaan aan de rechten van de rechthebbenden.

Voorzitter

§ 3. Bij uit zelfstandige onderdelen samengestelde programma's of bij sportprogramma's en op soortgelijke wijze gestructureerde evenementen en opvoeringen, mag er alleen tussen de zelfstandige onderdelen of tijdens de pauzes reclame worden ingevoegd.

§ 4. De uitzending van audiovisuele produkties zoals bioscoopfilms en televisiefilms (met uitzondering van series, feuilletons, amusementsprogramma's en documentaires) mag één keer per volledig tijdvak van 45 minuten worden onderbroken, mits de geprogrammeerde duur ervan langer dan 45 minuten bedraagt.

§ 5. Wanneer andere dan onder § 3, § 4 en § 6 bedoelde programma's door reclame worden onderbroken, moet een tijdvak van ten minste 20 minuten verlopen tussen iedere opeenvolgende onderbreking binnen de programma's.

§ 6. In programma's van religieuze erediensten, in informatieve programma's en in programma's en programmaonderdelen voor kinderen, mag geen reclame worden ingelast. In de onmiddellijke omgeving van programma's of programmaonderdelen bestemd voor kinderen mag geen reclame worden uitgezonden. Met onmiddellijke omgeving wordt bedoeld binnen een tijdsbestek van 5 minuten.

§ 7. De Vlaamse Executieve bepaalt de maximumduur van de reclame-tijdsblokken, evenals het maximum aantal tijdsblokken per uur en per dag, met dien verstande :

— dat de zendtijd voor reclame niet meer mag bedragen dan 15 ten honderd van de dagelijkse zendtijd ;

— dat de zendtijd voor reclame binnen een periode van één uur niet meer dan 20 ten honderd mag bedragen.

Op dit artikel is er een eerste amendement van de heer Van Mechelen dat luidt als volgt :

„Paragraaf 6 vervangen door de volgende bepaling : „Bij uitzendingen van religieuze erediensten mag geen

reclame worden ingelast. Televisiejournaals en actualiteitenmagazines, documentaires, godsdienstige uitzendingen en uitzendingen voor kinderen waarvan de geprogrammeerde duur minder dan 30 minuten bedraagt, mogen niet door reclame worden onderbroken. Wanneer de geprogrammeerde duur ten minste 30 minuten bedraagt, zijn § § 1, 2, 3 en 4 van toepassing”.

Op dit artikel is er een tweede amendement van de heer Van Mechelen dat luidt als volgt :

„Aan § 7, eerste streep, een tweede en derde lid toevoegen die luiden als volgt : „Dit percentage kan eventueel tot 20 ten honderd worden opgetrokken indien het vormen van reclame omvat zoals de rechtstreekse aanbieding aan het publiek met het oog op verkoop, aankoop en verhuring van produkten of met het oog op het verrichten van diensten, mits de reclameboodschappen niet meer dan 15 ten honderd van de programma's uitmaken. Onverminderd bovengenoemde bepaling mogen reclamevormen zoals de rechtstreekse aanbieding aan het publiek met het oog op verkoop, aankoop of verhuring van produkten of met het oog op het verrichten van diensten niet meer dan één uur per dag in beslag nemen”.

De heer Van Mechelen heeft het woord.

De heer D. Van Mechelen : Mijnheer de Voorzitter, ik was niet van plan hier een uiteenzetting te geven, maar gezien de tussenkomst van de heer Van Rompuy wens ik ons standpunt toe te lichten. Wij hebben gesteld dat de PVV-fractie van oordeel is dat het niet opportuun is verder te gaan dan de Europese richtlijn ter zake. In de basistekst van het decreet worden een aantal bijkomende bepalingen voorzien — vóór en na kinderprogramma's, binnen een tijdsbestek van vijf minuten — waaromtrent wij door de Vereniging voor Onafhankelijke Televisie Producenten werden geconsulteerd.

Deze vereniging verklaart, gestaafd door cijfermateriaal, dat er op dit

ogenblik in belangrijke mate wordt geïnvesteerd in goede kinderprogramma's. Het afschaffen van de mogelijkheid, enkel in Vlaanderen, om vóór die programma's reclamespots uit te zenden, zou de investeringen in goede kinderprogramma's kunnen hypothekeren, met als gevolg dat wij wel eens het tegenovergestelde effect zouden kunnen krijgen dan wat men hier beoogt. Uiteindelijk zouden wij enkel Flintstones-programma's krijgen voor onze kinderen, daar waar vandaag door VTM wordt bewezen dat er geld wordt geïnvesteerd in goede programma's.

De Voorzitter : De stemmingen over artikel 5 en de amendementen op artikel 5 worden aangehouden.

Artikel 6

De reclame mag niet worden beperkt tot de goederen of de diensten van één commerciële of financiële groep, noch een exclusiviteit verlenen aan een bepaald produkt of een bepaalde dienst.

„Lij mag adverteerders niet discrimineren op grond van hun publiekrechtelijk of privaatrechtelijk statuut.

— **Aangenomen.**

Artikel 7

Sluikreclame is verboden.

— **Aangenomen.**

Artikel 8

§ 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 5, § 1 en van artikel 7 mogen de programma's geen reclame, in welke vorm dan ook, bevatten tenzij deze niet vermijdbaar is.

Niet-vermijdbare reclame is de reclame die behoort tot de gewone leefomgeving of het gewone straatbeeld en die zonder opzet en zonder nadruk in een programma voorkomt.

§ 2. Het tonen van naam, merk of logo bij verslaggeving van sportwedstrijden of cultuurmanifestaties wordt als onvermijdbaar beschouwd.

Voorzitter

Bij opnamen door of in opdracht van de televisieomroeporganisatie mag het uitsluitend om niet-overheersende beelden gaan die niet veelvuldiger, niet langer of niet groter in beeld worden gebracht dan voor een goed verslag van het evenement noodzakelijk is.

§ 3. In een televisieprogramma is het de televisieomroeporganisaties verboden inzake het vertonen van produkten of diensten met de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen, de presentatie ervan te benadrukken door bewegende beelden, door visuele accenten, door bijkomende vermelding of vergroting van merk en/of logo op het scherm of door bijkomende auditieve vermeldingen.

Beelden zonder accentuering van merk en/of logo kunnen wel evenals een korte technische beschrijving zonder enige argumentatie. Auditieve vermelding van naam en/of logo kan indien het merk en/of logo niet wordt getoond.

De prijzen mogen maximaal twee keer worden getoond of vermeld.

In aankondigingsspots is het tonen en/of vermelden van prijzen verboden.

§ 4. In een radioprogramma is inzake het vermelden van produkten of diensten met de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen, het vermelden van naam of merk van het produkt of de dienst of van degene die de prijs aanbiedt, toegestaan op voorwaarde dat geen gebruik wordt gemaakt van aanprijzingstechnieken. De vermelding mag maximaal twee keer gebeuren.

§ 5. Naam- en merkvermeldingen van produkten en diensten, zonder de bedoeling ze als prijs ter beschikking te stellen in andere programma's, kunnen worden aanvaard indien zij voor het programma inhoudelijk verantwoord en noodzakelijk zijn.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk III

Sponsoring

Artikel 9

De openbare radio- of televisieomroeporganisatie mag op televisie alleen gebruik maken van sponsoring door openbare instellingen, verenigingen en vennootschappen die een meerderheid van overheidsvertegenwoordigers in hun raad van bestuur hebben.

Een private televisieomroeporganisatie die zich tot de gehele Vlaamse Gemeenschap richt, mag zijn programma's uitsluitend laten sponsoren door andere ondernemingen dan die bedoeld in het eerste lid.

De radio- en televisieomroeporganisaties die zich tot een deel van de Vlaamse Gemeenschap richten, kunnen uitsluitend een beroep doen op streekgebonden sponsoring.

— **Aangenomen.**

Artikel 10

De sponsoring van een programma moet duidelijk blij ken.

De vermelding dat een programma gesponsord is, mag uitsluitend voorkomen aan het begin en aan het einde van het programma, alsmede in de aankondigingsspots van het programma.

De vermelding in een programma of in een aankondigingsspot mag en moet uitsluitend de benaming van de sponsor bevatten, op televisie aangevuld met het logo, zonder enige verwijzing naar een produkt of een dienst. Die vermelding mag geanimeerd zijn en mag niet langer dan vijf seconden per sponsor en tien seconden in totaal bedragen.

— **Aangenomen.**

Artikel 11

Sponsoring is onderworpen aan dezelfde voorwaarden als voorzien in artikel 4.

— **Aangenomen.**

Artikel 12

Gesponsorde programma's :

1° mogen inhoudelijk en programmatorisch nooit dusdanig door de sponsor worden beïnvloed dat daardoor de verantwoordelijkheid en de redactionele onafhankelijkheid van de omroep ten aanzien van de programma's worden aangetast ;

2° mogen niet aansporen tot aankoop of huur van produkten of diensten van de sponsor of van derden, in het bijzonder door specifieke aanprijzingen van die produkten of diensten.

Journaals en politieke informatieprogramma's mogen niet worden gesponsord.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk IV

Televerkoop

Artikel 13

De televisieomroeporganisaties mogen geen televerkoopprogramma's uitzenden.

Door de heer Van Mechelen werd een amendement ingediend dat de weglating van hoofdstuk IV met artikel 13 voorstelt.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de Voorzitter, het is onze bedoeling het amendement van de heer Van Mechelen te steunen. Ik wil er echter aan toevoegen dat wij niet willen optreden als woordvoerders van de zogenaamde Vlaamse Vereniging voor Televisieproducenten omdat wij in de Commissie hebben kunnen opmerken dat zij weinig consequent zijn. Zij vragen de toepassing van de Europese richtlijn wat de amendementen betreft, maar zij vragen de toepassing van die Europese richtlijn niet in verband onder meer met de discussie over RTL-4.

Mijnheer de Voorzitter, wij vragen de toepassing van de Europese richtlijn op alle terreinen.

De Voorzitter : De stemming over

Voorzitter

het hoofdstuk IV met artikel 13 wordt aangehouden.

Hoofdstuk V

Boodschappen van algemeen nut

Artikel 14

De boodschappen van algemeen nut moeten duidelijk herkenbaar zijn en onderscheiden zijn van de programma's. Zij worden voorafgegaan en gevolgd door een passende aankondiging dat het om een boodschap van algemeen nut gaat.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk VI

Vlaamse raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie

Artikel 15

§ 1. Bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt een Vlaamse raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie opgericht, die tot taak heeft :

1° een code voor reclame en sponsoring op radio en televisie voor te stellen ; deze code wordt bij besluit van de Vlaamse Executieve goedgekeurd ;

2° te waken over de naleving van de voorschriften inzake reclame, sponsoring en televerkoop op radio en televisie ;

3° advies te verlenen, op eigen initiatief of op verzoek van elke belanghebbende, naast de adviesverlening aan de Vlaamse Executieve, die hier toe gebonden is, over aangelegenheden met betrekking tot reclame, sponsoring en televerkoop op radio en televisie. De Vlaamse Executieve kan in geval van hoogdringendheid de raad een termijn opleggen waarbinnen het advies dient verstrekt. Wordt binnen die termijn geen advies verstrekt, dan wordt dit advies als gegeven beschouwd.

§ 2. De Vlaamse Executieve bepaalt

de samenstelling, werking en de statuten van de Vlaamse raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie.

§ 3. Een radio- of televisieomroeporganisatie die reclame, sponsoring of televerkoopprogramma's uitzendt, is ertoe gehouden een kopie van deze uitzendingen te bewaren gedurende een periode van drie maanden, te beginnen vanaf de datum van uitzending, en deze ter beschikking te stellen van de Vlaamse raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie, wanneer deze hierom verzoekt.

Een radio- of televisieomroeporganisatie is er tevens toe gehouden een kopie van alle programma's die niet in het eerste lid bedoeld zijn, te bewaren gedurende een periode van één maand en deze ter beschikking te stellen van de Vlaamse raad voor reclame en sponsoring op radio en televisie, wanneer deze hierom verzoekt.

— **Aangenomen.**

Artikel 16

Indien de raad van oordeel is dat de verordeningsbepalingen inzake reclame, sponsoring of televerkoop op radio en televisie geschonden zijn, brengt hij dit ter kennis van de Gemeenschapsminister bevoegd voor de radio-omroep en de televisie.

In geval van toepassing van het eerste lid kan de raad met een tweederde meerderheid van de aanwezige leden, de opname van de desbetreffende reclame, sponsoring of televerkoop in het programma opschorten voor ten hoogste één maand na de kennisgeving van een met redenen omkleed advies. De raad kan deze schorsing met dezelfde meerderheid opheffen op grond van het gevolg dat de rechtspersoon aan zijn advies geeft.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk VII

Strafbepalingen

Artikel 17

Wie reclame, sponsoring, telever-

koop of boodschappen van algemeen nut uitzendt in strijd met de bepalingen van dit decreet of de uitvoeringsbesluiten, wordt gestraft met een geldboete van 500 tot 100.000 franken.

— **Aangenomen.**

Hoofdstuk VIII

Slotbepalingen

Artikel 18

Opgeheven worden, wat de Vlaamse Gemeenschap betreft, Hoofdstuk III, artikel 17, § 1 uitgezonderd, alsmede artikelen 22 en 23 van de wet van 6 februari 1987 betreffende de radiodistributie- en teledistributienetten en betreffende de handelspubliciteit op radio en televisie, gewijzigd bij het decreet van 13 juni 1990, alsook artikel 17, § 6 van het decreet van 27 maart 1991 houdende het statuut van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap.

— **Aangenomen.**

Artikel 19

Onverminderd artikel 15, blijft de Code voor Handelspubliciteit op radio en televisie zoals goedgekeurd bij het besluit van de Vlaamse Executieve van 31 juli 1990, van kracht.

— **Aangenomen.**

De Voorzitter : De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen donderdag om 15.30 uur de hoofdelijke stemming over het gehele ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap
— 502 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 15

VOORSTEL VAN DECREET van de heren J. Ansoms en J. Van Hecke c.s. houdende invoering van de titel van licentiaat of doctoraat in de sociale wetenschappen
— 117 (BZ 1988) — Nrs. 1 tot 3

VOORSTEL VAN DECREET van de heer M. Olivier c.s. houdende wijziging van artikel 1, § 2, 2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de “Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain”, aan de “Vrije Universiteit Brussel”, aan de “Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de “Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten
— 169 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer M. Olivier c.s. houdende wijziging van artikel 1, § 2, 2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de “Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain”, aan de “Vrije Universiteit Brussel”, aan de “Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de “Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten
— 170 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer M. Didden houdende wijziging van het koninklijk besluit van 22 april 1985 houdende financiering van een speciaal fonds voor het onderzoek in de universitaire instellingen
— 172 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer P. Van Grembergen houdende oprichting van een leerstoel “Geschiedenis van de Vlaamse Beweging” in het door de Vlaamse Gemeenschap ingericht universitair onderwijs
— 186 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heer P. Van Grembergen c.s. hou-

dende oprichting van een bijzondere leerstoel Algemeen-Nederlandse Cultuur
— 211 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heren E. Baldewijns, C. Moors, E. Vandersmissen en R. Vandekerckhove houdende oprichting van een faculteit toegepaste economische wetenschappen in het Universitair Centrum Limburg
— 231 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van de heren C. Moors, E. Baldewijns, E. Vandersmissen en R. Vandekerckhove houdende uitbreiding op kandidaatsniveau van het Universitair Centrum Limburg
— 235 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

VOORSTEL VAN DECREET van mevrouw N. Maes houdende oprichting van een leerstoel vrouwengeschiedenis in het door de Vlaamse Gemeenschap ingerichte universitaire onderwijs
— 484 (1990-1991) — Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN BIJZONDER DECREET betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen
— 503 (1990-1991) — Nrs. 1 tot 8

Algemene bespreking

De Voorzitter : Aan de orde zijn het ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap ; het voorstel van decreet van de heren Ansoms en Van Hecke c.s. houdende invoering van de titel van licentiaat of doctoraat in de sociale wetenschappen ; het voorstel van decreet van de heer Olivier c.s. houdende wijziging van artikel 1, § 2, 2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van de rechtspersoonlijkheid aan de “Katholieke Universiteit te Leuven Université catholique de Louvain”, aan de “Vrije Universiteit Brussel”, aan de “Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de “Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten ; het voorstel van decreet van de heer Olivier c.s. houdende wijziging van artikel 1, § 2, 2, a) van de wet van 12 augustus 1911 tot toekenning van

de rechtspersoonlijkheid aan de “Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain”, aan de “Vrije Universiteit Brussel”, aan de “Université libre de Bruxelles”, en waarbij aan de “Katholieke Universiteit te Leuven — Université catholique de Louvain” machtiging wordt verleend een Franstalige en een Nederlandstalige universiteit op te richten ; het voorstel van decreet van de heer Didden houdende wijziging van het koninklijk besluit van 22 april 1985 houdende financiering van een speciaal fonds voor het onderzoek in de universitaire instellingen ; het voorstel van decreet van de heer Van Grembergen houdende oprichting van een leerstoel “Geschiedenis van de Vlaamse Beweging” in het door de Vlaamse Gemeenschap ingericht universitair onderwijs ; het voorstel van decreet van de heer Van Grembergen c.s. houdende oprichting van een bijzondere leerstoel Algemeen Nederlandse Cultuur ; het voorstel van decreet van de heren Baldewijns, Moors, Vandersmissen en Vandekerckhove houdende oprichting van een faculteit toegepaste wetenschappen in het Universitair Centrum Limburg ; het voorstel van decreet van de heren Moors, Baldewijns, Vandersmissen en Vandekerckhove houdende uitbreiding op kandidaatsniveau van het Universitair Centrum Limburg ; het voorstel van decreet van mevrouw Maes houdende oprichting van een leerstoel vrouwengeschiedenis in het door de Vlaamse Gemeenschap ingerichte universitaire onderwijs en het ontwerp van bijzonder decreet betreffende de Universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen.

Deze ontwerpen en voorstellen hebben betrekking op dezelfde thema's en werden door de Commissie in samenhang behandeld, met dien verstande dat de ontwerpen van decreet als basis voor de bespreking werden genomen. Wij volgen hier dezelfde werkwijze. *(Instemming)*

De algemene bespreking is geopend.

De heer Jos Bosmans, verslaggever betreffende het decreet inzake de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, heeft het woord.

De heer Jos Bosmans, verslaggever (op de *tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, een verslag uitbrengen over de werkzaamheden in de Commissie omtrent het ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, door sommigen in de pers reeds omschreven als het mega-decreet, is geen gemakkelijke opdracht.

Er zijn twee verslagen. Ten eerste, is er het verslag dat wij nu bespreken over het ontwerp van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Ten tweede, is er het verslag over de rijksuniversiteiten dat door mijn collega's Van Peel en Van Hooland zal worden besproken.

De Commissie voor Onderwijs en Vorming heeft 48 uren over het decreet beraadslaagd. Dat bewijst dat de Commissie bijzonder intensief de twee ontwerpen heeft besproken en dat het debat grondig werd gevoerd. Deze besprekingen verliepen in een constructieve sfeer en alle fracties zijn het erover eens dat het ontwerp van decreet een belangrijke mijlpaal is in de universitaire geschiedenis van Vlaanderen.

De talrijke amendementen die de heer Verheyden straks omstandiger zal behandelen bewijzen dat de commissieleden in een opbouwende sfeer de zaak grondig hebben bestudeerd. Deze amendementen, waarvan een aantal is aanvaard, hebben een duidelijker en meer exacte interpretatie van de artikelen mogelijk gemaakt.

Bovendien moet ik meedelen dat voor het debat in de Commissie drie hoorzittingen werden georganiseerd waarin er niet minder dan acht delegaties van allerhande betrokken verenigingen werden gehoord en waarin er met hen van gedachten werd gewisseld. Een uitvoerig verslag hiervan vindt u in bijlage 1 van het algemeen verslag. De bedoeling van deze hoorzittingen was aan de rechtstreeks betrokkenen de kans te geven hun visie en standpunt kenbaar te maken en de commissieleden grondig te informeren. Dit betekent niet dat zij in het verleden niet de kans hebben gekregen om met de Minister over het decreet te dialogeren. De talrijke versies van het ontwerp-decreet, die

maandenlang hebben gecirculeerd, kwamen immers tot stand door overleg, discussie en reacties van de verschillende groepen.

Zo werden de ontwerp-teksten verfijnd, verbeterd, verduidelijkt en aangepast. Het eindresultaat van wat sommigen in de Commissie hebben genoemd, dit breed maatschappelijk debat, is een globaal en verstrekkend beleidscompromis. Dit ontwerp van decreet is uitermate ingrijpend en belangrijk voor de Vlaamse universiteitspolitiek in de toekomst.

De basisfilosofie van het decreet gaat uit van de drievoudige opdracht van de universiteiten, namelijk wetenschappelijk onderzoek, wetenschappelijk onderwijs en wetenschappelijke dienstverlening aan de samenleving. Het decreet gaat er van uit dat de universiteiten om deze drie opdrachten naar behoren te kunnen vervullen zelf verantwoordelijk moeten zijn voor de uitvoering ervan en dus de nodige autonomie moeten krijgen. Mijnheer de Minister, het is de grote verdienste van dit decreet dat er daarom radicaal wordt gebroken met de sterk bureaucratische regelgeving en controle die in de verouderde nationale universiteitswetgeving zo sterk aanwezig zijn. Voor ons ligt een ontwerp van decreet dat de universitaire autonomie en verantwoordelijkheid vorm en inhoud tracht te geven. Het decreet is de uitvoering van het Vlaams regeerakkoord van 14 februari 1989, dat nadien nog werd geconcretiseerd en aangevuld door het politiek akkoord van oktober 1990. Dankzij deze twee politieke basisdocumenten werd het dossier van de Vlaamse universiteiten gedeblokkeerd en werd de basis gelegd voor een nieuw dynamisch beleid voor en van de universiteiten.

Tijdens de algemene bespreking hebben verscheidene commissieleden de bedenking gemaakt dat dit politiek akkoord uiteraard een compromis op verscheidene terreinen inhoudt. Over dit politiek akkoord werden in de Commissie twee tegengestelde meningen naar voren gebracht. De

partijen van de minderheid vinden het akkoord nefast voor de universiteitspolitiek in de toekomst, maar de leden van de meerderheid waren van oordeel dat dit tweede politiek akkoord, waarin de regionale mini-expansie wordt geregeld, een conditio sine qua non is om een globaal en evenwichtig akkoord over alle andere problemen tot stand te brengen. Zoals verwacht werd ruim van gedachten gewisseld over de politieke aspecten van deze mini-expansie. Zowel het probleem van de integratie van de Economische Hogeschool in het Limburgs Universitair Centrum als de mogelijkheid van de eenwording van de Antwerpse universitaire instellingen en de uitbreiding van de studiefaciliteiten in Kortrijk werden uitvoerig besproken. Sommigen twifelen sterk aan de noodzaak, en de opportuniteit van deze uitbreiding. Hun mening vindt u terug in een reeks amendementen waarover collega Verheyden zo dadelijk wellicht zal spreken.

Mijnheer de Minister, ik heb mij de moeite getroost om artikel per artikel na te gaan welke veranderingen werden aangebracht en ik tel er niet minder dan 52. Hierdoor wordt het universitair landschap grondig en ingrijpend hertekend. Door het decreet worden overigens niet minder dan drie wetten en 41 koninklijke besluiten opgeheven, wat een aanzienlijke vereenvoudiging in de wetgeving betekent.

Al deze vernieuwingen en hervormingen werden in de Commissie uitvoerig besproken. Het is onmogelijk de diverse standpunten in dit kort tijdsbestek weer te geven. Ik verwijs hiervoor dan ook naar het verslag.

Wel wens ik een kort overzicht te geven van de belangrijkste wettelijke hervormingen. In de eerste plaats werd de drievoudige opdracht van de universiteiten, met name het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek, het wetenschappelijk onderwijs en de wetenschappelijke dienstverlening aan de samenleving, decretaal vastgelegd. De evaluatie van deze opdrachten zal bij de kwaliteitsbewaking een belangrijke rol spelen.

Een tweede hervorming betreft de

Jos Bosmans

aanpassing van de wetgeving op de academische graden. Niet minder dan negen wijzigingen werden in deze wetgeving aangebracht, waaronder de vaststelling van de 18 studiegebieden, de invoering van een studiepuntenstelsel, de vaststelling van het taalgebruik en de verplichte invoering van een onderwijs- en examenreglement dat de studenten meer waarborgen van objectiviteit moet geven.

Een derde belangrijke wijziging is de voor de universiteiten gunstige hervorming van het financieringssysteem. Het wordt vereenvoudigd en in de toekomst zullen objectieve verdeelsleutels worden gehanteerd. De controle ex post zal de huidige bureaucratische controle ex ante vervangen. De wijziging in de toekenning van de werkings- en investeringsstoeelagen zal de universiteiten in de toekomst betere garanties bieden en een autonoom beheer mogelijk maken.

Een vierde wijziging omvat de verschillende maatregelen om een dynamisch en autonoom personeelsbeleid aan de universiteiten mogelijk te maken.

Een vijfde vernieuwing betreft de acht maatregelen die de Vlaamse universiteiten moeten toelaten zich beter op Europa 1992 voor te bereiden. Zij worden in het verslag uitvoerig behandeld.

Tenslotte moeten wij nog de invoering van rationalisatie- en programmatienormen vermelden. Ook worden er maatregelen genomen inzake kwaliteitsbewaking en wordt een tienpuntenprogramma opgesteld om de studenten bij hun studiekeuze en tijdens het eerste academiejaar maximaal te begeleiden en te ondersteunen, teneinde het aantal mislukkingen aan de universiteiten te beperken.

Deze beknopte opsomming van de wijzigingen in de bestaande wetgeving toont aan dat in dit decreet diepgaande hervormingen zijn vervat.

Ik wil ook nog even ingaan op een

De Raad besteedde vele uren aan de bespreking van de ontwerpen en hieraan gekoppelde voorstellen van decreet betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Senator A. Schellens (SP), Voorzitter van de Commissie voor Onderwijs en Vorming, volgt het openbaar debat over de reeds in Commissie goedgekeurde ontwerp-decreten

drietal problemen die in de Commissie uitvoerig aan bod zijn gekomen, met name : het probleem van de relatie tussen het HOLT en de universiteiten ; het probleem van de relatie tussen het HOLT en de universiteiten ; het probleem van de kwaliteitsbewaking en het probleem van de studentenvertegenwoordiging in het universitair bestuur.

In het brede maatschappelijk en politiek debat dat naar aanleiding van dit ontwerp is gevoerd stond het probleem van de verhouding tussen het HOLT en de universiteiten centraal. De HOLT-instellingen vreesden dat in het universiteitsdecreet bepalingen zouden worden opgenomen die een beschot zouden plaatsen tussen de universiteiten en het HOLT. In de Commissie werd aangedrongen op het behoud van een eigen finaliteit en identiteit van beide opleidingsvormen. Zo is de interactie tussen onderwijs en fundamenteel wetenschappelijk onderzoek het meest typische van het academisch onderwijs, terwijl het HOLT voorziet in meer professioneel gerichte opleidingen, die toch van academisch niveau zijn.

Verskillende leden van de Commissie zijn ingegaan op de bedenking van de Raad van State betreffende de ongelijke behandeling binnen de HOLT-richtingen. Zo krijgen immers de handelwetenschappen, in vergelijking tot andere HOLT-richtingen, een bevoorrechte toegang tot het universitair onderwijs. De Minister heeft deze stellingname van de Raad van State weerlegd vanuit een historische achtergrond, met name dat eertijds de handelshogescholen werden omgevormd tot faculteiten, waardoor een rechtstreekse band tussen deze HOLT-opleidingen en de universiteiten tot stand kwam. In de Commissie werd aangedrongen op een duidelijke scheiding tussen de HOLT en de universitaire opleidingen, al kan er evenwel geen sprake zijn van een soort hiërarchie tussen beide opleidingen. Volgens de Minister is er sprake van gelijkwaardigheid, doch geen gelijkheid tussen beide opleidingen. Deze vastgestelde gelijkwaardigheid is uiteraard belangrijk om de HOLT-diploma's en de universitaire diploma's op Europees niveau gelijke kansen te geven. Wat dat betreft stelde de Minister de

Jos Bosmans

commissieleden gerust : op Europees niveau zullen de HOLT-diploma's inderdaad gelijke toegangskansen geven tot de diverse beroepen die een academische opleiding vereisen.

Verder werd in de Commissie vastgesteld dat in het decreet een aantal bruggen werden gelegd tussen de HOLT-instellingen en de universiteiten, waardoor de HOLT-opleidingen zeker niet als tweede rangsonderwijs kunnen worden beschouwd. Bovendien heeft de Minister uitdrukkelijk bevestigd dat het HOLT qua wetenschappelijk onderzoek met de universiteiten kan samenwerken, aangezien het decreet deze mogelijkheden expliciet bepaalt.

Mijnheer de Minister, ik ben ervan overtuigd dat op vrij korte termijn en zeker vanaf 1992-1993, bij de realisering van de grote Europese markt, een duidelijke evolutie merkbaar zal worden en dat beide opleidingsvormen steeds meer gedwongen zullen worden samen te werken en bijgevolg steeds dichter aan elkaar zullen worden gelinkt. Er zullen zich in de toekomst dus nieuwe maatregelen opdringen om de gelijkwaardigheid tussen beide opleidingsvormen verder decretaal aan te passen. Het decreet biedt nu reeds mogelijkheden tot intensieve samenwerking die deze evolutie zal bevorderen. Dat is immers de grote verdienste van het decreet. Op termijn zal op Europees niveau een volledige gelijkheid tussen de opleidingen worden mogelijk gemaakt. De wisselwerking tussen de HOLT-instellingen en de universiteiten zal dank zij dit decreet de maatschappelijke valorisering van beide opleidingen mogelijk maken.

Een tweede probleem dat in de Commissie uitvoerig aan bod kwam betreft de kwaliteitszorg, de kwaliteitsbewaking. In weze is dit probleem het correlarium van de grotere autonomie van de universiteiten. Wie spreekt over autonomie zegt tegelijkertijd responsabilisering, eigen verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de opleiding.

De overheid mag redelijkerwijze verwachten dat de universiteiten in de

eerste plaats zelf zorgen voor een kwaliteitsvol onderwijs en onderzoek. Om echter niet in de overheidsbureaucratie, die door niemand wordt gewenst, te vervallen moeten in de eerste plaats de instellingen zelf een kritische evaluatie opzetten omtrent de kwaliteit van hun produkt, namelijk het onderwijs, de vorming en het wetenschappelijk onderzoek. Een aantal leden waren van oordeel dat deze zachte vorm van controle, met name de zelfcontrole, de zelfevaluatie, te beperkt is. Uit de recente geschiedenis blijkt dat tot op heden de universiteiten, die belangrijke overheidsmiddelen krijgen, weinig enthousiast zijn om een kritische zelfevaluatie te maken. De internationalisering en de steeds sterker wordende concurrentie tussen de Europese universitaire instellingen zullen ook de Vlaamse universiteiten dwingen initiatieven te nemen om de kwaliteit van hun onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te verhogen. Uit een studie waarbij de honderd belangrijkste Europese universiteiten worden vergeleken blijkt dat de Vlaamse universiteiten, op enkele uitzonderingen na, inderdaad niet vooraan staan.

De kwaliteit is dus een heel belangrijke nieuwe opdracht voor de universiteiten. Daar zij echter tegelijkertijd rechter en partij zijn bestaat het risico dat zij de zorg voor de kwaliteit zeer eng zullen interpreteren. Controle van buitenaf, via een systeem van externe audit of een internationaal samengestelde visitatie-commissie, kan nochtans een bijkomende stimulans zijn om deze kwaliteitsbewaking door de universitaire verantwoordelijken als een permanente opdracht te doen beschouwen. Een amendement van enkele leden verplicht de Vlaamse Executieve om de universiteiten een vergelijkend onderzoek op te leggen naar de uitvoering van hun drievoudige opdracht. Indien de universiteiten zich onvoldoende ernstig kwijten van hun opdracht, kan een sanctie worden opgelegd en kan de Vlaamse Executieve, na waarschuwing van de betrokken instelling, haar subsidies intrekken. Het amendement dat deze verstrenging van de kwaliteitscontrole invoert werd door de meerderheid van deze Commissie aanvaard. De universiteiten zijn immers maat-

schappelijk verantwoordelijkheid verschuldigd omwille van de belangrijke gemeenschapsfinanciering en omwille van de maatschappelijke rol die in het decreet als een derde opdracht is ingeschreven. Het zou onverantwoord zijn dat universiteiten minder streng op hun kwaliteit zouden worden gecontroleerd dan bijvoorbeeld het secundair onderwijs.

Het derde probleem waaraan de Commissie zeer veel aandacht heeft besteed betreft de studentenvertegenwoordiging. Het decreet voorziet twee mogelijkheden om de studenten aan het bestuur van de universiteiten te laten deelnemen. Aan de gemeenschapsuniversiteiten wordt de studentenvertegenwoordiging rechtstreeks opgenomen in de Raad van Bestuur. Omwille van hun autonomie hebben de vrije universiteiten de keuze tussen de opname van de studentenvertegenwoordiging in de Raad van Bestuur en de oprichting van een Studentenraad, waarmee het bestuur dan overleg moet plegen. Sommige commissieleden wilden deze verplichting reeds nu in het decreet inschrijven, maar de meerderheid was van oordeel dat het ontwerp-decreet voldoende garanties biedt voor de participatie van de studenten aan het beheer van de universiteit, zeker voor die zaken die hen rechtstreeks aanbelangen. Wij hopen dat de universiteiten dit minimumkader zullen gebruiken, of zelfs verder zullen gaan in het betrekken van de studenten bij het beleid van de universitaire instellingen. De studenten zijn immers de rechtstreekse belanghebbenden en de belangrijkste acteurs in het universitaire gebeuren.

Het onderhavig decreet heeft tenslotte ook een internationale dimensie. Een van de redenen om de universitaire wetgeving aan te passen is de internationale context waarin de Vlaamse universiteiten moeten werken : Europa 1992 doet zich in allerlei domeinen en sectoren van de samenleving steeds meer gelden en de Europese eenwording krijgt concreet gestalte in allerlei Europese programma's en onderzoeksprojecten, zoals het gekende Erasmus-programma en de minder gekende zoals Comett, Lingua, Tempus, enzovoort.

Jos Bosmans

De steeds grotere competitie en concurrentie tussen de instellingen van de diverse lidstaten dwingen de Vlaamse universiteiten tot een nieuwe aanpak van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Deze gedachte werd herhaaldelijk door meerdere leden van de Commissie onderstreept. Het decreet bevat daarom een achttal maatregelen die de universiteiten in staat moeten stellen deze internationale dimensie uit te bouwen. Ik som er een aantal op : uitwisseling van gegevens via internationale netwerken ; het aantrekken van buitenlandse gastprofessoren ; de invoering van een volgens Europese normen overdraagbaar studiepuntenstelsel ; de afschaffing van de verplichting om academisch en wetenschappelijk personeel van Belgische nationaliteit aan te werven ; het in aanmerking nemen van niet-Belgische onderdanen van de Europese Gemeenschap voor financieringen. Het zijn allemaal maatregelen die het internationaal optreden en de internationale werfkracht van de Vlaamse universiteiten zullen verhogen.

Ook de Minister heeft tijdens de besprekingen herhaaldelijk het belang onderstreept van deze internationale dimensie die in het decreet een belangrijke prioriteit heeft gekregen. De Vlaamse universiteiten zullen dankzij dit decreet de beste garanties krijgen om in het Europa van morgen mee een rol te spelen. De universiteiten van hun kant moeten de nieuwe mogelijkheden die het decreet biedt aangrijpen om de instellingen aan te passen aan de Europese behoeften en de Europese mogelijkheden.

Mijnheer de Minister, het zal de grootste verdienste zijn van uw decreet en van het werk van de Onderwijscommissie van de Vlaamse Raad om deze wettelijke basis te hebben verstrekt.

Tot slot kan ik nog melden dat het ontwerp-decreet door de Commissie werd aangenomen met 11 stemmen bij 3 onthoudingen. **(Applaus)**

De Voorzitter : De heer Van Hooland, verslaggever betreffende het bijzonder decreet, heeft het woord.

De heer R. Van Hooland, verslaggever **(op de tribune)** : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, mede namens de heer Van Peel, eveneens verslaggever, verwijs ik naar onderhavig verslag met betrekking tot het bijzonder decreet. Het is een niet onbelangrijk decreet, al telt het maar 55 artikelen op de 263 in verband met de hervorming van de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap. Ook op politiek vlak is dit decreet niet geheel neutraal. Alvorens de aandacht te vragen voor twee punten uit het verslag, wens ik het personeel dat ons bij het commissiewerk heeft bijgestaan, de Voorzitter van de Commissie en de medeverslaggever, de Minister en zijn medewerkers oprecht, te danken voor hun medewerking.

Ik wens dan twee punten speciaal toe te lichten.

Ten eerste, de universiteit Gent en het Universitair Centrum Antwerpen worden met de inwerkingtreding van dit bijzonder decreet inrichtende macht. Het is niet evident dat eenieder de draagwijdte daarvan reeds ten volle vat. Zij worden in de plaats van de Vlaamse Gemeenschap inrichtende macht.

Ten tweede, werd de afdeling 6 van het decreet bijna volledig geamendeerd en herwerkt. Het gaat om het beheer van de twee gemeenschapsuniversiteiten. Ook bij de algemene bespreking van het algemeen decreet werd deze afdeling 6 reeds uitvoerig besproken. Het komt erop neer dat de aanstelling van de beheerders - ik laat nog buiten beschouwing hoeveel beheerders er zijn en wie het zijn - zal gebeuren waar het moet, namelijk in de respectieve universiteiten. De amendering en verandering van afdeling 6 betekent voorts dat er toch nog een gezonde spanning bestaat tussen de Vlaamse Raad en de Executieve. Sommige leden van de Commissie hebben als lid van de Commissie en als lid van de Vlaamse Raad hun bijzondere stelling verdedigd in verband met het autonome beheer van de universiteit Gent en van het Universitair Centrum Antwerpen.

Ik voeg er betreffende deze afdeling aan toe dat er over het toekomstig

beheer van de twee instellingen, in de Commissie geen eensgezindheid bestond ; dit is evenmin vandaag het geval. Er valt nog meer te zeggen in verband met het waar maken van het autonoom beheer van de twee genoemde instellingen.

In afwachting van de algemene bespreking, kan ik stellen dat het sterk geamendeerde ontwerp in de Commissie met elf stemmen voor en twee stemmen tegen werd goedgekeurd. **(Algemeen applaus)**

De Voorzitter : Ik veronderstel dat de andere verslaggevers verwijzen naar hun mondeling verslag.

Minister Coens heeft het woord.

Minister D. Coens (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, collega's, wij zijn allen enigszins verrast door het feit dat de bespreking nu reeds wordt aangevat.

Toch zijn wij bijzonder verheugd dat wij hier vandaag, morgen en eventueel ook donderdag, voldoende tijd zullen hebben om in Openbare Vergadering deze belangrijke aangelegenheid grondig te bespreken. Ik hoop dat, behalve de commissieleden, ook onze andere collega's zich hierbij zullen aansluiten zodat, volgend op de commissiewerkzaamheden, een echt levendig debat ten gronde kan worden gevoerd.

Ik wijs erop dat in de Commissie bepaalde zaken totaal werden uitgeput in tijd en in mogelijkheden. Toch blijft er hier nog altijd ruimte om, op dit openbaar forum, de krachtlijnen van deze aangelegenheid naar voren te brengen en eventueel, na de bespreking, nog correcties aan te brengen.

Ik zal, namens de Executieve, nog een amendement indienen aangaande het bijzonder decreet, meer bepaald met betrekking tot de aanduiding van de beheerders. Dit amendement, dat ik zopas bij de Voorzitter heb ingediend, zal ter bespreking worden voorgelegd.

Voorafgaandelijk, wens ik mijn dank, mijn felicitaties en mijn waardering uit te drukken ten aanzien van de verslaggevers en de commissieleden voor het gepresteerde werk en

Coens

dit is geen hoffelijk kheidsformule. Mijn dank richt zich dan ook aan al degenen die dit hebben mogelijk gemaakt.

Dames en heren, wij verrichten hier zeer belangrijk wetgevend werk inzake onderwijs, dit in de lijn van wat wij reeds sedert onze totale autonomie Inzake onderwijs hebben gerealiseerd. De publieke opinie stelt zich soms de vraag tot wat die autonomie dient ; wij, die daarbij zo dicht zijn betrokken, vinden dit evident. Zonder enige pretentie meen ik te mogen stellen dat de autonomie het best, op de duidelijkste manier, en met de meest ingrijpende zichtbaarheid, precies op onderwijsgebied werd waargemaakt. Inderdaad, wij hebben het volledig onderwijsbestel met eigen wetgevend werk onderbouwd, waarop uitvoeringsbesluiten zijn gevolgd. Hierbij denk ik aan het **ARGO-decreet**, met de autonomie van het rijksonderwijs en al wat dit impliceert ; de onderwijsdecreten 1 en 2 ; de decreten over het statuut van het onderwijzend personeel en thans deze twee decreten betreffende de universiteiten.

Zoals de commissieleden het weten, zijn er nog twee decreten die wij vóór het reces wensen te behandelen. Ik hoop dus dat wij ze eerstdaags voor eerst in de Commissie en nadien in Openbare Vergadering zullen kunnen bespreken. Deze decreten betreffen het hoger onderwijs, de inspectiebegeleiding, de participatie, de terbeschikkingstelling en de reafectatie. Ter zake kan wellicht een globalisatie gebeuren, wat zal afhangen van het komende overleg.

Al deze materies zijn in de loop van de voorbije maanden tot ontwikkeling gekomen en zijn thans klaar voor behandeling. Bijgevolg is er vóór het reces nog heel wat werk op de plank. In de loop van deze drie jaar autonomie zal quasi het geheel van het onderwijs op decretale wijze zijn aangevat.

Wetgevend werk is belangrijk. De enige vraag die daarbij dient te worden gesteld, is of ons onderwijs hier-

door beter wordt. Wij moeten onze grenzen onderkennen. Wij kunnen het wettelijk kader aanbieden dat richting geeft en mogelijkheden waarborgt aan de instellingen die het onderwijs uiteindelijk moeten organiseren. De wetgever bepaalt enkel het kader, maar organiseert het onderwijs zelf niet. De decreten bieden kansen en geven het vertrouwen aan de dragers van het onderwijs, in dit concrete geval de universiteiten.

Wij hebben het geluk goede universiteiten te hebben en door dit decreet kunnen zij hun huidige mogelijkheden nog beter uitbouwen met een zicht op Vlaanderen, maar ook op Europa en op de wereld en met de intentie tegemoet te komen aan de steeds strengere vereisten inzake kwaliteit en competitiviteit. Onze universiteiten moeten hun eerste-rangrol kunnen blijven vervullen. Het voorliggend decreet biedt daarvoor alle mogelijkheden.

In de Memorie van Toelichting en in de Commissie heb ik het doel en de strekking van dit decreet toegelicht, in antwoord op eventuele replieken kan ik nog verduidelijkingen aanbrenghen. In de Openbare Vergadering zal ik drie meer algemene punten toelichten : ten eerste, de opdracht en de rol van onze universiteiten in de huidige samenleving ; ten tweede, de nieuwe structuur van het academisch onderwijsaanbod in Vlaanderen ; ten derde, de taak van de overheid in het universitair onderwijsbestel.

U weet dat de universiteiten een Europese uitvinding zijn, waarschijnlijk de beste uitvinding die hier ooit is gerealiseerd. Op het einde van de twaalfde eeuw ontstond de *Universitas magistrorum et solarium*, een ontmoetingsplaats waar leermeesters en leerlingen vrij van druk konden nadenken over en zoeken naar oplossingen voor fundamentele problemen en waar de vorming en de verdere ontwikkeling van jonge intellectuelen centraal stond. Dit concept is nog altijd actueel. Ondanks de harde en kritische confrontatie in de jaren zestig, hebben de universiteiten in het huidige onderwijsstelsel nog steeds een bijzondere en onvervangbare rol.

Zij vormen een open end aan de top van het onderwijsstelsel, leveren pedagogische ondersteuning en vormen de nieuwe intelligentsia en de managers van de nieuwe maatschappij, alsook haar critici. De meeste universiteiten zijn uitgegroeid tot echte kenniscentra die de toekomstige soms over-geïnformaliseerde samenleving inspireren, creëren en mede inrichten.

Onlangs hebben wij te Bologna ter gelegenheid van de achthonderdste verjaardag van de oudste universiteit het profiel van de toekomstige universiteit uitgetekend in de zogenaamde *Magna Charta* van de Europese universiteit. Volgens dit charter moet de universiteit een centrum zijn waar er aan kennisontwikkeling wordt gedaan in de diepte, door onderzoek, en in de breedte, door overdracht via onderwijs, vorming en opleiding ; een kenniscentrum waar hoofdzakelijk vrij en fundamenteel onderzoek in een multi-disciplinaire context wordt verricht en waar de opgebouwde kennis wordt overgedragen aan de zich vormende jongeren en aan de gemeenschap in haar geheel. Het in elkaar verweven zijn van de drie hoofddopdrachten : onderzoek, onderwijs en maatschappelijke dienstverlening - opdrachten die elkaar ondersteunen en valoriseren maakt de essentie, de kracht en de eigenheid van de universiteit uit. De universiteit is het samengaan van onderwijs en onderzoek ; onderwijs en communicatie beide ten dienste van de samenleving.

Van oudsher is het eigen produkt van de universiteit de kennis. Van de universiteit wordt verwacht dat zij de kennis als maatschappelijk erfgoed bewaart en toegankelijk maakt, en tevens dat zij nieuwe kennis produceert. Ik ga even in op deze drie aspecten onderzoek, onderwijs en dienstverlening.

Het verrichten van wetenschappelijk onderzoek vormt de eerste kerntaak van de universiteiten. Het vervult een belangrijke rol bij de opleiding van de studenten en bij de instandhouding en productie van de basis-kennis en de bijhorende kennisoverdracht. Het is voor onze toekomst van het allergrootste belang dat het fundamenteel of ongebonden onder-

Coens

zoek in de universiteiten een duidelijk overwicht behoudt.

Tot de opdracht van de universiteiten behoren onbetwistbaar allerlei nieuwe taken zoals contractonderzoek, medewerking aan wetenschapsparken, innovatie- en incubatiebedrijvigheid, spinoff's en wetenschapsinformatie voor bedrijven en de overheid. Dit alles mag geenszins ten koste gaan van het fundamenteel of ongebonden onderzoek dat in ons land hoofdzakelijk in de universiteiten is geconcentreerd. Elke universiteit moet proberen een goed evenwicht te vinden tussen de verschillende vormen van onderzoek en ook zij die van buiten de universiteiten dienaangaande verlangens formuleren, moeten zich goed ervan bewust zijn dat er een spanning noodzakelijk is tussen de nu bekende en erkende behoeften en de kennis die door het ongebonden onderzoek wordt blootgelegd.

Aan de universiteiten worden via verschillende kanalen belangrijke kredieten voor ongebonden onderzoek ter beschikking gesteld. De verdeling ervan over de grote wetenschappelijke domeinen behoort tot de autonome verantwoordelijkheid van de universiteiten. Zij beslissen hierover individueel of gezamenlijk, als dan niet in het kader van de wetenschappelijke instellingen zoals het NFWO. De gemeenschap mag wel verwachten dat zij de strategie omtrent de verdeling over de verschillende disciplines bekend maken en dat daarbij geen wetenschapsdomein systematisch wordt verwaarloosd. Niet alleen de technische, de economische en medische wetenschappen, maar ook het geheel van de humane wetenschappen of de cultuurwetenschappen moeten in dit ongebonden onderzoek behoorlijk aan hun trekken komen.

Het verzorgen van academisch onderwijs is de tweede kerntaak van de universiteiten. Het academisch onderwijs is volgens de termen van het decreet het op wetenschappelijk onderzoek gestoeld onderwijs dat in zijn geheel bijdraagt tot de algemeen menselijke vorming en dat voorbereidt op de zelfstandige beoefening

van de wetenschap of de toepassing van de wetenschappelijke kennis. De universiteiten huldigen van oudsher dit eigen onderwijsproject waarvan de essentie verrat ligt in de intense wisselwerking tussen onderwijs en onderzoek. Deze wetenschappelijke benadering, heeft een wetenschappelijke habitus op het oog, bestaande uit een voortdurend kritisch bevragen, creatieve probleemstelling, relativiseringsvermogen en vooral het kunnen situeren in een bredere context. In dit onderwijsconcept gaat men er terecht van uit dat het contact met wetenschappelijke methodes en het relativerende van het wetenschappelijk denken bijdraagt tot een algemeen menselijke vorming, waardoor men het hoofd kan bieden aan de complexiteit van de wisselende maatschappelijke evoluties of zelfs revoluties die zich steeds opnieuw aandienen.

Daarnaast is het ook onbetwistbaar de taak van de universiteit om via haar onderwijs de door haar verzamelde kennis zoveel mogelijk te verspreiden ten nutte van de hele samenleving.

Academisch onderwijs houdt naast algemeen menselijke vorming ook vakkundige opleiding of professionele scholing en training in. Dit academisch onderwijs moet derhalve tegelijkertijd aan twee noden voldoen: ten eerste, zorgen voor een polyvalente en grondige basisvorming en, ten tweede, voorzien in studiepakketten die inspikken op meer concrete actualiteit, conform de evolutie van de sociaal-economische werkelijkheid.

De basisprogramma's moeten fundamenteel en stabiel zijn, maar de aanbouwprogramma's kunnen meer gedifferentieerd en flexibel zijn. Voorliggend ontwerp van decreet bevat hiertoe ongetwijfeld de nodige aanzet.

Bij het bepalen van wat academisch onderwijs is — de heer Jos Bosmans, verslaggever, heeft daarop ook reeds gewezen botst men onvermijdelijk op de vraag in welke mate dit onderwijs zich onderscheidt van andere vormen van hoger onderwijs en meer specifiek van het onderwijs op academisch niveau, dat volgens artikel 195 van

het ontwerp-decreet aan de instellingen voor hoger onderwijs van het lange type is voorbehouden.

Vooraf wens ik u mee te delen dat de Vaste Raad voor het Hoger Onderwijs, in een recent advies over de finaliteit van het academisch onderwijs, het hoger onderwijs van het lange type en van het korte type, er terecht heeft op gewezen dat deze drie vormen van hoger onderwijs, behoudens verschillen, ook enkele belangrijke gemeenschappelijke kenmerken vertonen. Vooreerst vormen zij in ons land samen het tertiair onderwijs dat op het secundair onderwijs volgt. Om aan dit tertiair onderwijs te kunnen deelnemen, moet men in het secundair onderwijs noodzakelijkerwijze een bepaalde basiskennis en een aantal basisvaardigheden hebben verworven. Deze drie vormen van hoger onderwijs richten zich tot meerderjarigen, die zij van breedtevormde tot meer gespecialiseerde kaders en middenkaders wensen op te leiden. Als dusdanig bepaald moet elke vorm van hoger onderwijs in zijn globaliteit streven naar een bepaald abstraheringsvermogen en een brede belangstelling en ontwikkeling.

Bij het bepalen van de identiteit van de drie onderwijstypes mag men geenszins vertrekken van de idee dat het definiëren van deze verschillen tussen deze onderwijstypes een verschil in waardering van deze vormen van onderwijs inhoudt.

Het bepalen van de eigenheid van deze onderwijstypes is geenszins gestoeld op een hiërarchische visie. De eigenheid bepalen betekent specificeren en niet depreciëren.

Het hoger onderwijs van het korte type wordt formeel gekenmerkt door één cyclus van ten minste drie jaar. Het hoofdkenmerk van deze opleiding is de vorming met het oog op concrete beroepsvelden van middenkaders, die uiteindelijk met allerlei uitvoerende taken worden belast. Het nauw contact met de beroepsrealiteit tijdens de studie, onder meer door uitvoerige stages, bepaalt uiteindelijk het gezicht van deze waardevolle beroepsopleidingen.

Het hoger onderwijs van het lange type wordt door de wet van 7 juli

Coens

1970 en tevens door dit decreet als gelijkwaardig met het academisch onderwijs beschouwd. In de wet van 1970 werd het onderwijs als zijnde van universitair niveau beschouwd, het voorliggend decreet stelt dat de instellingen onderwijs van het lange type op academisch niveau verstrekken.

Gelijkwaardigheid betekent echter allermint dat het hoger onderwijs van het lange type er moet naar streven het academisch onderwijs na te bootsen. Ondanks een aantal formele gelijkenissen, zoals toelatingsvoorwaarden, de indeling in cycli, de studieduur enzovoort, blijft er een essentieel inhoudelijk verschil tussen beide onderwijstypes bestaan. Academisch onderwijs is een vorm van onderwijs waarbij de interactie met het fundamenteel onderzoek een belangrijke rol speelt. Dit onderwijs leidt tot zelfstandige beoefening van de wetenschap en/of de toepassing van wetenschappelijke kennis vanuit een wetenschappelijke habitus.

Het wetenschappelijk onderzoek — en zeker het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek — blijft volgens het ontwerp-decreet voorbehouden aan de universiteiten. De instellingen van hoger onderwijs van het lange type kunnen derhalve geen onderwijs verschaffen dat wezenlijk is gestoeld op de recentste resultaten van het door henzelf geproduceerde fundamenteel onderzoek. Zij kunnen wel de aan de universiteiten of elders verworven wetenschappelijke kennis aanwenden om hun opleidingen te schragen en vorm te geven. Bovendien verschaffen zij, met het oog op de vorming van hogere kaders, uiteindelijk meer professioneel gerichte opleidingen.

Bij het hoger onderwijs van het lange type blijft bij gebrek aan fundamenteel onderzoek, de interactie met de afnemende beroepssector de dominante rol spelen. Deze interactie bestaat uit meer dan het afleveren van afgestudeerden ten behoeve van de maatschappelijke sector. De professionele praktijk bepaalt in een soort wisselwerking ook voortdurend de inhoud van dit onderwijs, wat nog niet betekent dat dit

onderwijs zich volledig door de soms zeer wisselende verlangens van die praktijk moet laten leiden. Precies deze sterke gerichtheid op de maatschappelijke omgeving, zoals het bedrijfsleven, het openbaar ambt, de kunstwereld, de beroepenvelden — denk maar aan architecten en industrieel ingenieurs — vormt de kern van de identiteit van het hoger onderwijs van het lange type. Bij het uitbouwen en bevorderen van de kwaliteit van dit onderwijs moet vooral met dit kenmerk rekening worden gehouden.

Zoals verder aan bod komt, bestaat wel de mogelijkheid — zelfs de wenselijkheid — tot samenwerking tussen het academisch onderwijs en het hoger onderwijs van het lange en van het korte type. Dit mag echter de identiteit van deze drie onderwijstypes niet aantasten. In het thans besproken ontwerp van decreet werden waarborgen ingebouwd opdat de drie onderwijstypes zich zouden houden aan de hen wettelijke of decretaal toevertrouwde opdrachten.

Allereerst moeten de academische opleidingen zich voortaan binnen 18 decretaal vastgelegde studiegebieden situeren. De Vlaamse Executieve moet hierover waken en overlappingen voorkomen. Proliferatie van of grensvervaging tussen het academisch onderwijs en het hoger onderwijs van het lange type omwille van loutere marktmotieven, is voortaan volledig uitgesloten.

Vervolgens legt dit decreet een aantal toelatingsvoorwaarden op voor de overgang van het hoger onderwijs van het lange en het korte type naar het academisch onderwijs. Bovendien kan volgens dit ontwerp geen fusie plaatsvinden tussen een universiteit en een instelling van het hoger onderwijs van het lange type. Wél zijn verregaande samenwerkingsovereenkomsten, met behoud van de wederzijdse eigenheid, mogelijk, onder meer op het vlak van het toegepast wetenschappelijk onderzoek, het aanwenden van sociale voorzieningen voor de studenten, het tewerkstellen van onderwijzend en wetenschappelijk personeel en het creëren van bruggen tussen de onder-

wijstypes. Dit alles kan resulteren in een kwaliteitsverbetering van de drie onderwijstypes. Zij kunnen immers van mekaar leren.

De evolutie van het hoger onderwijs in de Europese context zal aantonen of binnen enkele jaren de eigen finaliteit van het hoger onderwijs van het lange type en het academisch onderwijs moeten worden gehandhaafd. Ter zake kan immers ongetwijfeld een evolutie worden vastgesteld, feit waarop de verslaggever reeds allusie heeft gemaakt.

In ieder geval, hier wordt de specificiteit verduidelijkt. Samenwerking is pas mogelijk — zo leert de ervaring ons — voor zover ieder zich aan de eigen opdracht houdt. Het grootste gevaar bestaat erin dat enerzijds universiteiten taken overnemen van het hoger onderwijs en anderzijds instellingen van het hoger onderwijs van het lange of korte type zich kleine of grote universiteiten wanen. Een dergelijke situatie is niet gezond. Hier wordt een werkbaar geheel voorgesteld. De evolutie zal aantonen of dit in de loop van de jaren zal moeten worden bijgestuurd.

De maatschappelijke dienstverlening, de derde taak van de universiteiten, kan de meest diverse vormen aannemen. Ik som er enkele op : culturele ondersteuning — ik heb de indruk dat de universiteiten ter zake meer en beter kunnen —, volkswontwikkeling, vertaling en interface van de wetenschap naar de gewone burger toe, consulting aan de overheid of particulieren en bedrijven, deelname aan het bestuur van bepaalde maatschappelijke diensten, gezondheidszorg in de academische ziekenhuizen die door de overheid extra worden gefinancierd, permanente vorming van volwassenen, inbreng van de wetenschap bij het politieke en industriële beleid, bijdrage aan de internationale samenwerking, vooral met ontwikkelingslanden, en niet in het minst de kritische vraagstelling in verband met het maatschappelijk gebeuren met aanduiding van de gewenste oriëntaties.

Het wordt hoog tijd dat de universiteiten ten volle hun echte maatschappelijk-kritische functie gaan vervul-

Coens

len. Dit is een essentieel bestanddeel van de maatschappelijke dienstverlening met name de kritische bevraging van en de kritische opstelling tegenover de maatschappijconcepties en -ordeningen van het establishment. Hieraan moeten de universiteiten blijvende aandacht besteden. Societas semper reformanda est. De maatschappij is voortdurend aan hervorming toe. Niet alleen in autoritaire regimes, maar ook in onze democratische landen, heeft de universiteit een observerende en actieve rol te vervullen en dit in virtueel elk domein van de samenleving.

Ten tweede wens ik te spreken over de nieuwe structuur van het universitair onderwijsaanbod. In het universitair produkt bij uitstek, de kennis, doen zich thans in versnellend tempo een reeks verstrekkende veranderingen voor. Vooreerst sluiten wetenschap en technologie steeds nauwer bij elkaar aan doordat niet alleen de technologie in toenemende mate steunt op de recentste wetenschappelijke bevindingen, maar het bovendien zo is dat het wetenschappelijk onderzoek in laboratoria en seminars onmogelijk nog resultaten kan boeken zonder gebruik te maken van een arsenaal van hoogtechnologische apparaten.

Ten tweede vervaagt de scheidingslijn tussen de wetenschapsdisciplines. Wat in het ene domein gebeurt, heeft dikwijls een onmiddellijke weerslag op andere domeinen. Bovendien ontstaan vaak op de grenslijnen tussen twee wetenschappen allerlei nieuwe wetenschappen, zoals biotechnologie, de kennis van nieuwe materialen, enzovoort.

Even belangrijk is ten derde de vaststelling dat de snelheid waarmee nieuwe kennis wordt gegenereerd zo groot is en de kennislijtage daardoor zo snel, dat de eens verworven kennis als het ware verdampt indien er niet regelmatig wordt bijgetankt. Het wederkerend of levenslang studeren is ook, en wellicht vooral, bij de academici een noodzaak. Dit wederkerend onderwijs stelt specifieke eisen aan de organisatie en aan het aanbod van het academisch onderwijs. De huidig

ge wetgeving op het academisch onderwijsaanbod en het toekennen van de academische graden is niet meer aangepast aan deze maatschappelijke evolutie. Qua gedachtengoed dateert zij nog uit de vorige eeuw. Toen vertrok men van de idee dat de overheid eenzijdig de maatschappelijke doelstellingen kon bepalen en de daarop gerichte processen centraal kon sturen. Bovengenoemde vernieuwingen in de kennisontwikkeling vereisen een veel hoger tempo in de noodzakelijke inhoudelijke vernieuwing van de universitaire curricula. Bovendien doen zij een behoefte aan een steeds groter wordende variëteit van opleiding en van opleidingsonderdelen ontstaan. Een en ander brengt mee dat een gedetailleerde centrale overheidssturing van de procesvoering ten overstaan van het academisch onderwijs niet langer houdbaar is. Noodzakelijkerwijs moeten er aanpassingen en vernieuwingen in de overheidssturing gebeuren. Toenemende variatie en snelle veranderingen vergen van de instellingen een efficiënt adaptatievermogen. De universiteiten moeten snel kunnen inspelen op gewijzigde behoeften en de gewenste waaier van opleidingen in allerlei gedaanten kunnen aanbieden. Het wettelijk vastleggen van de studierichtingen, en vooral de wettelijke inhoudelijke bepalingen van een groot aantal curricula, leggen de zelfstandige ontwikkelingsmogelijkheden van onze universiteiten, met het oog op de Europese concurrentiestrijd, te veel aan banden.

Reeds decennia lang vraagt men in universitaire middens om een hervorming van de wet op de academische graden teneinde, zoals in sommige van onze buurlanden, flexibel op de actuele onderwijsnoden te kunnen inspelen. Een herziening van deze wetgeving werd uitdrukkelijk in het Vlaams regeerprogramma van 1989 aangekondigd.

In dit ontwerp-decreet worden volgende zeven vernieuwingen inzake het academisch onderwijsaanbod voorgesteld.

Ten eerste, alle huidige universitaire instellingen blijven verder bestaan en behouden, althans in eerste instantie,

hun huidig academisch onderwijsaanbod. Alle hebben zij bijgedragen tot de acculturatie in Vlaanderen en sommige kandidatuurinstellingen hebben zelfs een nieuw performant onderwijsconcept ontwikkeld. In de komende jaren verdienen zij bijgevolg een nieuwe reële kans.

Ten tweede, het onderscheid tussen de academische of wettelijke graden en de zogenoemde wetenschappelijke graden vervalt. Alle door de universiteiten verleende graden zijn voortaan op voet van gelijkheid wettelijk of academisch. Dit zal ondermeer gevolgen hebben voor de toegang tot de beroepen en de mogelijkheden tot oprichting van centrale examencommissies voor de Vlaamse gemeenschap.

Ten derde, het academisch onderwijs wordt ingedeeld in academische opleidingen, voortgezette academische opleidingen en postacademische vorming. De academische opleidingen sluiten aan op het secundair onderwijs en beogen een progressieve inwijding in het wetenschappelijk denken en een onderdompeling in een specifiek wetenschapsdomein. Deze inwijding culmineert uiteindelijk in de mogelijkheid tot zelfstandige beoefening van de wetenschap en het zich eigen maken van een wetenschappelijke habitus. Deze volledig afgeronde opleidingen worden met een volwaardig diploma van licentiaat, ingenieur, arts of apotheker afgesloten. De voortgezette academische opleidingen bevatten verschillende vervolgoopleidingen die verschillen qua inhoud en niveau met name : de aanvullende opleidingen, de specialisatieopleidingen, de doctoraatsopleidingen en de academische lerarenopleidingen. Zij zijn in beginsel alleen toegankelijk voor houders van een universitair eindexamen of licentiaat, ingenieur, arts of apotheker.

De postacademische vorming maakt geen deel uit van de voortgezette opleidingen. Zij omvat korte opleidingen en seminars of bijscholingscursussen voor allerlei afgestudeerden en valt, buiten de navorming van de

Coens

leraren, niet ten laste van de onderwijsbegroting.

Ten vierde, de academische en voortgezette academische opleidingen worden onderverdeeld in 18 studiegebieden. Aan elk van de acht universiteiten zijn meerdere van deze studiegebieden geheel of gedeeltelijk toegewezen. Geen enkele universiteit beschikt ten volle over de 18 studiegebieden. Bij het bepalen van de studiegebieden werd uitgegaan van de klassieke indeling van de wetenschap en het huidig onderwijsaanbod. Sommige instellingen zoals het LUC, de KULAK en het RUCA verkregen een beperkte uitbreiding van hun onderwijsbevoegdheid ten einde hen in de toekomst beter leefbaar te maken.

Ten vijfde, voor de structurering van de opleidingslijnen wordt in artikel 20 uitgegaan van de bestaande toestand. De verschillende universiteiten hebben in het soms zeer recente verleden geïnvesteerd in de uitbouw van bepaalde opleidingslijnen. Ze kunnen er moeilijk toe gedwongen worden om hiervan meteen afstand te doen.

De Vlaamse Executieve krijgt in de artikelen 20 en 21 van het ontwerp-decreet wel de bevoegdheid om deze academische opleidingslijnen te coördineren, te uniformiseren en te groeperen. Bovendien kan zij onder decretaal tot bepaalde voorwaarden overgaan tot het oprichten van nieuwe academische opleidingen zoals bijvoorbeeld biotechnologie of een licentie in de vergelijkende taalkunde en tot het afschaffen van bestaande opleidingen. De universiteiten zelf kunnen volgens artikel 22 onder bepaalde voorwaarden academische opleidingslijnen onderling ruilen. Zij kunnen hierover interuniversitaire afspraken maken.

Inzake de aanvullende- en specialisatieopleidingen, bestaat een nog grotere vrijheid. Een universiteit kan een aanvullende- of specialisatieopleiding aanbieden aansluitend op het studiegebied waarvoor zij in de eerste cyclus bevoegd is. De doctoraats- en academische lerarenopleidingen zijn

evenwel voorbehouden aan de universiteiten van de tweede cyclus

De inhoudsbepaling van de verschillende curricula geschiedt autonoom door elke universiteit. De Raad van State verzette zich in naam van de autonomie van de universiteiten tegen een door de VLIR opgelegde minimumprogramma per opleiding.

Ten zesde, teneinde ook bij de universiteiten te komen tot een zekere taakverdeling en concentratie inzake het opleidingsaanbod worden er rationalisatie- en programmienormen in het universitair onderwijs ingevoerd. Bestaande opleidingen die in de vorige twee jaar geen gemiddelde halen van twintig studenten in de eerste cyclus van een academische opleiding of tien studenten in de tweede cyclus van een academische opleiding, een aanvullende opleiding of een specialisatie-opleiding, zijn vanaf 1992 niet meer financierbaar. Nieuwe opleidingen zijn eerst financierbaar nadat zij gedurende twee jaar een gemiddelde van veertig studenten in een academische opleiding van de eerste cyclus hebben gehaald en twintig studenten in een academische opleiding van de tweede cyclus, in een aanvullende of een specialisatie-opleiding. Aanvullende opleidingen en specialisatie-opleidingen worden in beginsel slechts één jaar gefinancierd. Teneinde enig relevant effect te hebben zal de Vlaamse Executieve deze rationalisatie- en programmienormen geleidelijk moeten verhogen. Uiteindelijk zal dit leiden tot de afschaffing van tientallen weinig bevolkte studierichtingen, of tot de interuniversitaire concentratie ervan.

Ten zevende, in het ontwerp-decreet worden de mogelijkheden tot interuniversitaire samenwerking en tot afspraken inzake onderwijsaanbod op diverse wijze aangemoedigd.

Dan vind ik het ook belangrijk nog wat te zeggen over de rol van de gemeenschapsoverheid in het toekomstig universitair bestel. Centraal in het decreet staat de versterking van de autonomie van de universitaire instellingen. In de afgelopen jaren is een intense discussie gevoerd over de besturingswijze van de universiteiten en meer in het algemeen over de rol

van de onderwijssoverheid. Twijfels omtrent de efficiëntie en over de bruikbaarheid van de huidige wetgeving leidden tot bezinning over een nieuwe manier van besturen en tot voorstellen om de wetgeving aan te passen. De opdrachten van de universiteit vergen immers zoals al gezegd een flexibele besluitvorming en een grotere differentiatie in het optreden tegenover derden, zonder dat het universitair beleid daarbij aan samenhang hoeft in te boeten.

De regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve van 14 februari 1989 die het verlenen van een grotere autonomie aan de universiteiten reeds vooropstelt, zegt hierover het volgende : In het kader van een rationalisatie en programmatie van het universitair onderwijs zal de autonomie van de instellingen grondig worden versterkt en de mogelijkheden voor interuniversitaire samenwerking uitgebreid. Einde citaat.

Bij het toekennen van een grotere autonomie aan de universiteiten staat de rol van de centrale onderwijssoverheid ter discussie. In het algemeen kan men stellen dat de taak van de onderwijssoverheid erin bestaat ervoor te zorgen dat de algemene doelstelling van het academisch onderwijs en onderzoek wordt verwezenlijkt. De algemene doelstelling kan het best als volgt worden omschreven : De gemeenschapsoverheid dient ervoor te waken dat de Vlaamse Gemeenschap beschikt over een geheel van voorzieningen die : tegemoetkomen aan de individuele behoeften naar hoogwaardig onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, afhankelijk van de intellectuele en fysieke mogelijkheden en onafhankelijk van de inkomenspositie van de studenten of de gezinnen waaruit zij afkomstig zijn ; voldoen aan de kwantitatieve en kwalitatieve vraag naar universitair gevormden ; bestendig inspelen op de maatschappelijke behoefte aan wetenschappelijke kennis en inzichten in de brede zin, voor zover het gaat om de resultaten van fundamenteel wetenschappelijk onderzoek ; zich permanent met de verworven kennis ten dienste stellen van de gemeenschap tot groter welzijn van die gemeenschap in de brede zin van het woord.

Coens

De onderwijsoverheid zorgt voor de verwezenlijking van deze algemene doelstelling door de subsidiëring van de universiteiten, door de erkenning van de door hen afgeleverde diploma's en getuigschriften, door het opleggen van regels inzake rationalisatie en programmatie, door het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek en het financieren ervan, door het onderkennen van leemten in het onderwijslandschap, door hun verdere uitstraling op het internationale forum te verzorgen en door te waken op de kwaliteit van het onderwijs, het onderzoek en de dienstverlening, element dat zelfs door de Commissie nog is versterkt. Ik mag zeggen dat dit een terugkeer is naar mijn oorspronkelijk standpunt ter zake.

Dit laatste houdt in dat het bestel zo dient de functioneren dat de ingezet- te overheidsmiddelen een maximaal- resultaat opleveren. De overheid moet een toezichts- en stimulerings- functie behouden, met respect voor de academische opdracht en vrijheid.

In het kader van een streven naar een grotere autonomie voor de universi- teiten gaan deze ontwerp-decreten dan ook uit van volgende principes.

De regelgeving voor de universiteiten dient zoveel mogelijk globaal en be- knopt te zijn en mag slechts de nood- zakelijke richtsnoeren inzake univer- sitair beleid omvatten.

Procedures van voorafgaande forme- le waarborgen moeten zo veel moge- lijk vervangen worden door een eva- luatie van de resultaten.

De controle van de universiteiten ge- beurt zoveel mogelijk post factum, maar dan met een volledige trans- parantie op alle domeinen en het scheppen van de reële mogelijkheid om verkeerd bestede bedragen terug te vorderen.

De overheid moet de instrumenten van overtuiging en voorlichting inza- ke studie- en beroepskeuze en inzake de deelname aan internationale, in het bijzonder Europese, wetenschap- pelijke projecten sterker benadruk- ken.

De instellingen dragen een volledige

financiële verantwoordelijkheid. Verkeerde beleidsbeslissingen kun- nen tegenover de overheid niet meer worden ingeroepen om bij komende fondsen te verkrijgen.

In het verleden was de overheid steeds bereid om bij te passen ; nu beschikt men over voldoende finan- ciële middelen, waarmee men dan ook het moet stellen.

De overheidssturing moet zich voor- namelijk richten op een profilering van zowel het onderwijs als het on- derzoek en het organiseren van een adequate kwaliteitsbewaking in de eerste plaats door zelfevaluatie van de universiteiten. Zelfregulering van de procesvoering door de universitei- ten brengt mee dat ook de kwaliteits- zorg daarbinnen gestalte moet krij- gen. Men kan zich immers niet voor- stellen dat zonder de organisatie van die zorg verantwoord eigenmeester- schap mogelijk is. Mede daarom zal de overheid niet passief kunnen blij- ven waar het de inspanningen van de instellingen op het terrein van de kwaliteitszorg betreft. Mocht de zelf- regulering falen, dan moet de onder- wijsoverheid kunnen beschikken over een eigen systeem van kwali- teitsbeoordeling, zij het dan dat zij ter vrijwaring van de objectiviteit hiervoor een beroep doet op externe deskundigen. In geen enkel opzicht mag er sprake zijn van willekeur.

Een overheid die op meer globale wijze stuurt en daarbij meer afstand neemt is derhalve geen afwezige overheid. Zij is voorzien van sobere maar heldere besturingsinstrumenten teneinde als bekostiger van het uni- versitaire bestel erover te waken dat het bestel als dusdanig goed functio- neert en rendeert. De zorg voor vol- doende afgestudeerden van kwalita- tief hoog niveau, voor zinvolle ken- nisvernieuwing binnen het funda- menteel wetenschappelijk onderzoek en adequate inspanningen tot toege- past onderzoek, zullen haar voor- naamste aandachtspunten blijven uit- maken.

Mijnheer de Voorzitter, geachte col- lega's, de Europese ruimte betekent voor onze Vlaamse universiteiten een nieuwe boeiende uitdaging, maar zij zullen het vooral zelf moeten doen.

Onze universiteiten kunnen dat aan en met dit decreet versterken wij hun mogelijkheden. Autonomie, kwali- teit en responsabilisering zullen daar- bij de sleutelwoorden zijn. In de mate dat zij zowel door de universiteiten als door de onderwijsoverheid zinvol worden ingevuld, zullen de Vlaamse universiteiten na de bekrachtiging van deze ontwerp-decreten klaar staan voor de eenentwintigste eeuw.

REGELING VAN DE WERK- ZAAMHEDEN

De Voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde geko- men van onze werkzaamheden van deze voormiddag.

Wij zullen vanmiddag om 14.00 uur opnieuw samenkomen.

De vergadering is gesloten.

— **De vergadering wordt gesloten om 12.50 uur.**

BIJLAGEN

VRAGEN OM UITLEG

VRAAG OM UITLEG (Reglement art. 20)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergaderingen van 18 en 30 april 1991

Vaste verslaggever : mevrouw O. Lefeber, Secretaris van de Commissie

Vraag om uitleg van de heer W. Van Durme aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting en aan de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting betreffende de bescherming van het Krekengebied in het Meetjesland

1. Uiteenzetting van de heer W. Van Durme :

De open ruimte, de landschappelijk waardevolle streken en de natuurgebieden worden schaars. Het zou de normale taak van de overheid moeten zijn om deze optimaal te beschermen. In de praktijk laat deze bescherming vaak te wensen over, ook door de lokale overheid.

Het Meetjesland Krekengebied rekt men nog tot een streek waar de natuur tot zijn recht komt. Het is een waterrijk gebied en als dusdanig een beschermingszone voor het behoud van de vogelstand. Het vormt tevens één van de weinige stiltegebieden in Oost-Vlaanderen.

Jaren geleden werd, onder impuls van de Koning Boudewijnstichting en met steun van het provinciebestuur, een uitgebreide studie op het getouw gezet met als doelstelling te onderzoeken in hoeverre het Krekengebied tot landschapspark kan omgevormd worden. Op een onverklaarbare wijze werd de studie onafgewerkt in de lade gestopt. Nochtans wezen alle elementen in de studie aan dat een landschapspark zinvol en noodzakelijk is voor het instandhouden van het Krekengebied. Is het om deze reden misschien dat de studie vroegtijdig werd afgebroken ?

Wie begaan is met het behoud van het Krekengebied moet voortdurend op zijn hoede zijn voor belangengroepen die dit natuurgebied willen gebruiken voor allerlei doeleinden. Vaak kan men spreken van gebrek aan inzicht, soms van kwade wil en van streven naar financieel voordeel.

Het Krekengebied is een ideaal voor projectontwikkelaars, die op een voorzichtige manier signalen uitzenden. Waarom zou men dit gebied niet toeristisch-recreatief ontsluiten ? Weekendhuisjes, barbecuezones en uiteraard een golfterrein horen er volgens sommigen thuis. Voor de natuurbeweging echter moet het Krekengebied zijn karakter bewaren en zelfs versterken. De resterende ruimte laat geen zware druk van wandelaars en infrastructuur toe.

Het Krekengebied wordt niet alleen bedreigd door de wilde dromen van projectontwikkelaars.

Relatief kleine ingrepen schenden de natuur en zijn vaak onomkeerbaar. Al te veel worden deze ingrepen oogluikend toegestaan door de gemeentebesturen of gebeuren ze met medeweten van officiële instanties, die in bepaalde gevallen duidelijk niet begaan zijn om het natuurbehoud.

Recent kennen wij de vernietiging of dreigende venietiging te Sint-Laureins van het Draaiputje, van de Vrouwkeshoek-kreek. Het Draaiputje beslaat een oppervlakte van zes hectare en is op het gewestplan als natuurgebied ingetekend en valt onder de EEG-vogelrichtlijn, net als de Vrouwkeshoek-kreek die vijf hectare groot is. Beiden zijn een moerasbiotoop en vormen één geheel met de Blokkreek. De biotopen zijn een broedplaats en toevluchtsoord voor onder andere zeer zeldzame broedvogels, specifiek gebonden aan slikplaten. Er komen zeldzame planten voor, zoals heemst, en de rietkragen vormen een bufferzone met dat recreatief gedeelte van de Blokkreek dat bevestigd wordt.

Rond het Draaiputje bevinden zich lage weiden die zeer belangrijk zijn voor planten en amfibieën. Sedert 10 maart wordt het Draaiputje ondoordacht gebaggerd met als gevolg dat de moerasbiotoop verdunt en de rietkragen gehalveerd worden. De baggerspecie wordt gedumpt op een aanpalende weide, rietkragen, laagtes en depressies. En dit alles om het creëren van een visput en een jachtgebied mogelijk te maken.

In de Vrouwkeshoek-kreek wordt een verharde weg aangelegd bij middel van steengruis. Tot nu toe werd een weg van 35 meter lang en vijf meter breed aangelegd om kranen en vrachtwagens te laten rijden. Er zijn nog verdere plannen om de weg te verlengen met 40 meter.

Ook in deze kreek wordt gebaggerd en wordt de specie gebruikt om de wal te verhogen met als doel populieren aan te planten en een caravan te installeren.

Wij vragen ons af hoe dit alles mogelijk is in een natuurgebied en waarom de bevoegde diensten hun verantwoordelijkheid niet opnemen of ze doorschuiven naar andere instanties. Niemand blijkt de moed te hebben om radicaal op te treden.

Kan de Gemeenschapsminister mij antwoorden op volgende vragen :

- Op welke manier kan vanuit Natuurbehoud en vanuit Ruimtelijke Ordening voorkomen worden dat het Krekengebied actief recreatiegebied wordt, met andere woorden welke maatregelen neemt het beleid om het gebied optimaal te beschermen ?
- Wordt de mogelijkheid overwogen om het Krekengebied het statuut van landschapspark te geven in de lijn van de studie, uitgevoerd in opdracht van de Koning Boudewijnstichting ?
- Kan het uitbaggeren van het Draaiputje (Blokkreek) te St.-Laureins beschouwd worden als een normaal onderhouds- en instandhoudingswerk, daar het hier van oudsher om een moerasbiotoop gaat, als N-gebied is ingetekend en beschermd wordt door de EEG-vogelrichtlijn ?
- Voor het Draaiputje werd geen vergunning verleend voor wijziging van het reliëf (meer dan 50 cm). Welke maatregelen werden in dit verband genomen ?
- Is het aanbrengen van een verharde weg in de Vrouweshoekkreek (Blokkreek) te St.-Laureins toegelaten ?
- Kan er een vergunning worden verleend om het reliëf te wijzigen met steenslag, rekening houdend met het statuut van de biotoop (N-gebied, beschermd door vogelrichtlijn) ?
- Welke maatregelen heeft OVAM genomen om het storten van steenpuin in de Vrouweshoekkreek te verhinderen ? Het steenpuin is samengesteld uit blokken van 200 kg en meer en is slechts afgedekt met een klein laagje aarde.
- Waarom is AROL niet opgetreden in deze zaak, daar er een wijziging van het reliëf is en de nodige bouwvergunning niet werd verleend ?
- Bestaat de mogelijkheid de eigenaars van voornoemde kreken te verplichten de kreken in hun oorspronkelijke toestand te herstellen ?

2. Tussenkoms van de heer J. De Roo

De actuele problemen rond enkele moerasbiotopen in het Krekengebied verontrusten ons evenzeer omdat het hier gaat om een zeldzaam natuurgebied dat algemeen ervaren worden als een parel van het Meetjesland. De gewestplanmakers hebben dit reeds in de jaren zestig erkend door dit gebied het statuut van natuurgebied toe te kennen. De aanwezigheid van tal van zeldzame broedvogels bezorgde het Krekengebied de erkenning als EEG-Vogelrichtlijn.

Wij zijn van oordeel dat deze meervoudige bescherming geen lege doos kan blijven. In dit verband wil ik de volgende opmerkingen maken :

- De gewestplannen mogen niet sluiks worden uitgehold, a fortiori niet voor natuurgebieden die de jongste decennia sterk in de verdrukking zijn geraakt. Ik zou de Gemeenschapsminister dan ook willen verzoeken zijn collega Walt Niel om verduidelijking te vragen betreffende artikel 44, 1, dat misschien een te vage omschrijving geeft van onderhouds- en instandhoudingswerken in waardevolle gebieden.
- De problematiek van de ruimings- en baggerspecie blijkt opnieuw op te duiken en bedreigt in eerste instantie de zwakste gebieden. In het MINA-plan zijn interessante ideeën ontwikkeld. Gezien het verband met openbare werken belangt de problematiek van de ruimings- en baggerspecie ook Gemeenschapsminister Sauwens aan. Het zou aangewezen zijn dat ook hij formeel op de hoogte gesteld wordt van de specifieke problemen van baggerafzet in het Krekengebied.
- Dijken zijn voor de Meetjeslanders als monumenten voor de stedelingen. Het zijn de levende symbolen van eeuwenlange taaie inzet van noeste landbouwers. De willekeurige en systematische verminking en aftakeling van deze historische elementen moet stopgezet worden. Zoniet dreigt het gebied zijn eigen karakter te verliezen. Ook dat is een onderdeel van de landschapzorg.
- Met zijn "Groene Hoofdstructuur" heeft de Vlaamse Gemeenschapsminister een baanbrekend initiatief genomen dat nieuwe kansen inhoudt voor een duurzame natuurontwikkeling. Het startschot van de eerste fase van het beleidsplan, namelijk een ruime consultatieronde, is gegeven. Dit overleg zal nodig zijn voor het Krekengebied want alleen oplossingen die rijpen in overleg tussen de natuurbeweging, de polderbesturen, de gemeenten, de bevoegde diensten van de Vlaamse Gemeenschap en de eigenaars kunnen leiden tot afgewogen en haalbare oplossingen.

3. Antwoord van de Gemeenschapsministers

Namens de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, geeft de heer T. Kelchtermans het volgende antwoord :

In antwoord op zijn vraag kan ik het geacht lid mededelen dat wat de algemene vraagstelling betreft, namelijk op welke manier vanuit de Ruimtelijke Ordening kan worden voorkomen dat waardevolle natuurgebieden (hier het Krekengebied) in actieve recreatiegebieden worden getransformeerd, het voor het Bestuur van de Ruimtelijke Ordening enkel mogelijk is op te treden in het kader van de huidige wet op de Ruimtelijke Ordening voor de in artikel 44 van genoemde wet opgesomde vergunningsplichtige werken.

Te vermelden hierbij is dat :

- a) onderhouds- en instandhoudingswerken niet vergunningsplichtig zijn ;
- b) het aanmerkelijk wijzigen van het bodemreliëf vergunningsplichtig is (zonder dat de term "aanmerkelijk" enige verduidelijking geeft en geen relatie legt naar de bestemmingen van de gebieden in de gewestplannen) ;
- c) vegetatiewijzigingen enkel vergunningsplichtig zijn in heiden en venen en enig ander gebied waarvan de bescherming noodzakelijk wordt geacht door de Koning of Besluiten van de Executieve.

Voor de Kreken bestaan er bij mijn weten geen dergelijke Koninklijke Besluiten terwijl ook de beschermingszones inzake het behoud van de vogelstand niet als dusdanig kunnen beschouwd worden.

Hieruit blijkt dat het Bestuur Ruimtelijke Ordening voor de in de vraag geciteerde concrete dossiers gehandeld heeft volgens de wettelijke mogelijkheden.

Met betrekking tot het uitbaggeren van het Draaiputje kan gesteld worden dat onderhoudsbaggerwerken niet onder de vergunningsplichtige werken vallen in het kader van de wet op de ruimtelijke ordening.

Wat het aanbrengen van een verharde weg in de Blokkreek betreft, kan ik stellen dat er

- proces-verbaal werd opgesteld door de gemeentelijke politie ;
- op 4 maart een regularisatieaanvraag tot reliëfwijziging werd ingediend, die echter als onvolledig werd teruggestuurd ;
- op 5 maart advies werd aangevraagd aan het Bestuur voor Landinrichting ;
- op 8 april een nieuwe regularisatieaanvraag werd overgemaakt welke nog dient behandeld te worden.

Het advies van het Bestuur voor Landinrichting werd nog niet overgemaakt aan het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening, zodat de uiteindelijke beslissing in verband met het al dan niet regulariseren van de werken nog niet kan worden genomen.

Tenslotte wens ik er echter nogmaals op te wijzen dat de huidige wetgeving op de ruimtelijke ordening geen absoluut volledige bescherming waarborgt van waardevolle gebieden.

Tevens dient gesteld te worden dat een degelijke bescherming slechts afdwingbaar zal zijn door andere maatregelen en door besturen, welke over de nodige wettelijke middelen en personeel zullen beschikken, om een effectieve opvolging en controle van werken in dergelijke gebieden waar te maken.

Het Krekengebied is een gerangschikt landschap. Er is mij ook geen voorstel bekend om het Krekengebied, het Draaiputje te St.-Laureins en de Vrouwkeshoekkreek als landschap te beschermen in toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van Monumenten en Landschappen.

Het begrip landschapspark stemt overigens niet overeen met de notie van landschapszorg zoals bedoeld in voormelde wet.

Voor wat zijn bevoegdheden betreft, wordt door de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting het volgende antwoord gegeven :

Het Meetjesland-Krekengebied heeft op het gewestplan de bestemming natuurgebied (kreken) en landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Voor de omzetting naar recreatiegebied is een gewestplanwijziging nodig.

De huidige bestemmingen dienen echter nageleefd en gerespecteerd te worden. Ik geef mijn diensten hiertoe opdracht.

Het statuut "landschapspark" is in de wetgeving op natuurbehoud niet voorzien. De wet op het Natuurbehoud geeft wel de mogelijkheid tot instelling van "natuurparken". Gezien de huidige maatschappelijke context, wordt in het natuurontwikkelingsplan 1990-1995 echter de voorkeur gegeven aan het statuut "regionaal landschap" voor het beschermen van grotere gebieden. Deze bestemming moet een juridische basis krijgen via een decreet op het natuurbehoud. De voorstellen hiervoor worden op mijn kabinet voorbereid.

Op de kaart van de Groene Hoofdstructuur van Vlaanderen wordt het betrokken gebied aangeduid als natuurkern- en ontwikkelingsgebied. Na afloop van de adviesronde die hierover gestart is, zal gewerkt worden aan een wettelijke ondersteuning van deze richtinggevende kaart. Dit betekent een bijkomende bescherming van deze streek.

De werken die momenteel uitgevoerd worden (baggeren, ophogen en dergelijke) zouden kunnen verhinderd worden via een besluit tot instelling van een vergunningsplicht voor vegetatiewijziging in gebieden met natuurwaarde.

Een ontwerp-besluit hiervoor heb ik voorgelegd aan de Vlaamse Executieve die het principieel goedkeurde. De Raad van State gaf echter een aantal belangrijke inhoudelijke bemerkingen. Grote inhoudelijke aanpassingen van dit besluit dringen zich op.

Op 21 maart laatstleden gaf ik mijn diensten reeds opdracht om de problematiek in deze streek te onderzoeken. Het onderzoek is nog lopende.

In verband met het storten van steenpuin in de Vrouwkeshoekkreek (natuurgebied) werd door het bestuur Milieu-inspectie op 15 maart 1991 proces-verbaal opgemaakt. Het betreft hier een inbreuk op de artikelen 5,6 en 25 van het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981, namelijk sluikstorten van inerte afvalstoffen.

Op 20 maart 1991 werd door ons bestuur Milieu-inspectie de verwijdering geëist van deze materialen door de opdrachtgever van de sluikstorting. Alle inerte afval moet voor 31 mei 1991 verwijderd zijn. Indien dit niet het geval is wordt de overtreder in gebreke gesteld, en krijgt hij nog een korte verlenging van de termijn voor de verwijdering van de gestorte materialen. Blijft de sluikstorter dan nog in gebreke, dan zal overgegaan worden tot ambtshalve verwijdering door OVAM, op kosten van de overtreder.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Openbare Werken en Vervoer

Vergadering van 2 mei 1991

Vaste verslaggever : de heer M. Desutter

Vraag om uitleg van de heer R. Van Hooland aan de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de netheid van de Vlaamse openbare wegen en het openbaar domein.

1. Uiteenzetting van de vraag door de heer R. Van Hooland :

Mijnheer de Minister,

Wij worden geconfronteerd met een opvallende vervuiling van het openbare wegnnet en het openbaar domein. Ofschoon reeds heel wat maatregelen zijn genomen, lijkt de situatie te verergeren. Daarom stelt het lid de volgende vragen :

1. Hoe verklaart de Minister de recente vervuiling ?
2. Welke diensten zijn bevoegd en verantwoordelijk voor de netheid en het schoonmaken van de wegen en van het openbaar domein ?
3. Bestaat er georganiseerd overleg hierover ?
4. Is het aangewezen een "kwaliteitsmanager" aan te stellen, geheel of gedeeltelijk ter vervanging van de klassieke inspectiediensten ?

2. Tussenkoms van meerdere leden :

De heer H. Candries wijst op de maatregelen ter zake in de V.S. Er is een sterk ontradingssysteem. Wegwerpen van vuil op de openbare weg kan tot 500 dollar boete oplopen. Er is de mogelijkheid dat particulieren een deel van een autoweg adopteren en waken over de netheid en zelf acties voeren en aldus een zekere sfeer creëren rond het probleem van de netheid. De resultaten zijn gunstig.

De heer Cardoen wijst op het verschil in netheid aan de kanalen. In Wallonië is er een goed beleid en ook discipline bij het publiek (bijvoorbeeld sportvissers). In Vlaanderen lijkt dit eerder de tegengestelde richting op te gaan.

De heer M. Desutter wijst op zijn wetsvoorstel tot onmiddellijke inning van politieboeten, die voor kleine milieudelicten worden voorzien. Volgens dit lid zou dit systeem effectief zijn om op korte termijn verbetering te verkrijgen.

De heer J. De Seranno klaagt ook over de visuele vervuiling van de reclameborden langs de wegen. Vele duidelijke overtredingen van de wet op de reclame langs openbare wegen worden niet vervolgd, laat staan gestraft. Ook de mededelingen van de overheid en de bewegwijzering acht het lid te storend. Er zijn teveel verkeerstekens en de borden met betrekking tot de werken in uitvoering zijn niet eenvoudig genoeg.

3. Antwoord van de Gemeenschapsminister :

De Vlaamse autosnelwegen liggen er op dit ogenblik vuil bij en het blijkt steeds erger te worden. Vuil dat uit de wagens wordt geworpen of dat van vrachtwagens afwaait, hoopt zich op tegen de hoge stootbanden langs de middenberm.

Het verwijderen van zwerfvuil langs de autosnelwegen en gewone gewestwegen gebeurt meestal ofwel in eigen beheer, dus met eigen personeel van het Departement, ofwel in het kader van de contracten betreffende het onderhoud der beplantingen.

Het aantal opruimbeurten is afhankelijk van de ligging van de weg, van de periode van het jaar en van de verkeersintensiteit. Zo worden op drukke wegen aan de kust, in het zomerseizoen, meer opkuisbeurten georganiseerd.

Er mag aangenomen worden dat ongeveer 1000 kg afval per kilometer autosnelweg per jaar wordt verzameld, wat neerkomt op ongeveer 1 000 ton per jaar, enkel langs de autosnelwegen. De kosten voor deze opruimbeurten mogen op dit ogenblik geraamd worden op 25 miljoen frank.

Naast het verwijderen van zwerfvuil moeten ook de vuilbakken op de parkings langs de autowegen leeg gemaakt worden. Dit gebeurt ofwel door de concessiehouder, ofwel door het regiepersoneel, ofwel door een gespecialiseerd bedrijf éénmaal per week in het winterseizoen, tweemaal in het tussenseizoen en driemaal per week in het zomerseizoen. Gerekend aan gemiddeld 1500 kg per parking per week bekomt men snel 4000 ton afval per jaar.

Daarom heeft de Gemeenschapsminister opdracht gegeven om extra aandacht te besteden aan het opruimen van afval en zwerfvuil langs de autosnelwegen en de gewone gewestwegen. Het ligt in zijn bedoeling om meer geld te besteden aan

dergelijke opruimingsbeurten ten einde de wegen netter te houden. Dit past trouwens in het kader van een verhoogde kwaliteitszorg en een milieuvriendelijk wegenbeheer. Daarom heeft de Minister de diensten opgedragen onmiddellijk een bijkomende opruimingsbeurt te houden zowel langs de wegen en de fietspaden als langs de waterwegen. Verder worden voorbereidingen getroffen om bij de aanvang van de zomer een netheidscampagne te voeren met de bedoeling de bevolking gevoeliger te maken voor het probleem en ze aan te zetten om, samen met de overheid, te ijveren voor propere wegen. Hierbij zal de Minister ook een oproep richten tot de gemeenten. Bijkomend zullen vuilnisbakken geplaatst worden langs de belangrijkste gewestwegen, op carpooling-parkings en bij bushaltes.

Tenslotte zal hij aandringen op strenger politietoezicht.

Binnen de administratie wordt de werking van de 40 regies gecoördineerd door de Dienst Wegenbeheer. Aan deze dienst werd opdracht gegeven verdere voorstellen te formuleren in verband met een kwalitatief wegenbeheer onder meer wat betreft de netheid van de wegen en de organisatie van het wegenbeheer.

4. Replik van de vraagsteller :

De heer Van Hooland dankt de Gemeenschapsminister voor zijn omstandig antwoord. Het is een ingewikkeld probleem waar ook heel wat andere departementen bij betrokken zijn. De verergering van het probleem wijst op een falen van de overheid. Als AROL de letter en de geest van de wet toepast dan duurt het nog 2 jaar voor er een begin van bestraffing is voor overtredingen bijvoorbeeld voor onwettige publiciteitsborden.

Hij besluit dan ook dat men vanuit de overheid ter zake de inspanningen zal dienen te vermeerderen.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Economie, Energie en Tewerkstelling

Vergadering van 2 mei 1991

Vaste verslaggever : mevrouw M. De Meyer

— Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer N. De Batselier, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie in verband met initiatieven die door de Minister werden genomen ter versterking van het Vlaams karakter van Voeren

1. Uiteenzetting door mevrouw F. Brepoels :

De leden hebben het afgelopen jaar vaak de kans gehad om de Voorzitter van de Vlaamse Executieve te ondervragen over de bijzondere initiatieven vermeld in het Regeerakkoord in verband met de versteviging van het Vlaams karakter in de taalgemengde gemeenten. Het is nu ongeveer een jaar geleden dat de Vlaamse Raad bijna eenparig besliste om een "Voercel" op te richten om die initiatieven te coördineren met de bedoeling uiteraard om tot resultaten te komen. Verschillende leden hebben nog verscheidene malen aan de Voorzitter gevraagd waarom die voorstellen niet ingediend worden.

De vraagsteller ziet als lid van de Vlaamse Raad heden geen andere mogelijkheid dan de Ministers individueel te vragen naar de stand van zaken van bepaalde dossiers en naar de opvolging van bepaalde afspraken die in dit verband in het verleden werden gemaakt.

Tijdens een onderhoud dat de geachte Minister op 17 januari 1990 had met een afvaardiging van de Vlaamse gemeenteraadsleden van Voeren reageerde hij positief in verband met twee zeer belangrijke dossiers voor Voeren, o.a. op de vraag tot ontwikkeling van een industriezone in Moelingen. Deze zone is op het gewestplan St.-Truiden-Tongeren als een ambachtelijke zone voorzien en is op dit moment ook de enige zone die op het gewestplan aanwezig is. Volgens de geachte heer Minister zijn er ook voldoende economische motieven aanwezig om in Voeren een industrieterrein te ontwikkelen. De Gemeenschapsminister beloofde de vraag van de Voerenaars positief te zullen adviseren bij de evaluatiebesprekingen over de Vlaamse industrieterreinen in de Vlaamse Executieve.

De vraagsteller wenst te vernemen hoever het staat met de afspraken die de Gemeenschapsminister gemaakt heeft met betrekking tot de vestiging van een industrieterrein.

Een tweede belangrijk punt voor Voeren betreft het onderzoek naar het bestaan van warmwaterbronnen in de ondergrond van — in het bijzonder — 's Gravenvoeren. De vraagsteller stelt dat de geachte Minister tijdens voornoemd onderhoud gezegd heeft dat de mogelijkheid zou bestaan een studie te maken over de mogelijkheid tot het aanwenden van dergelijke bronnen in bijvoorbeeld een kuuroord, eventueel via de GOM Limburg, of via een studiesyndicaat op te richten via de GIMV, al dan niet in samenwerking met de GOM.

De vraagsteller stelt voor eventueel een privaat initiatief mogelijk te maken in 's Gravenvoeren. In het gebied rond Valkenburg bestaat een zeer rendabel kuuroord, waar het om hetzelfde soort bronnen gaat. Zij meent dat dergelijk project en de daaruit voortvloeiende tewerkstelling Vlamingen zou aantrekken. Zij ziet geen alternatief om het Vlaams karakter van deze streek te verstevigen. Over de woonmogelijkheden heeft vraagsteller Gemeenschapsminister Waltniel reeds onderzocht.

In verband hiermee zou mevrouw Brepoels van de geachte Minister dan ook graag het volgende vernemen :

1. Hoever staat het met de afspraken die met betrekking tot de vestiging van een industrieterrein gemaakt werden ?
2. Hoever staat het met de studie naar het bestaan van warmwaterbronnen ?

2. Antwoord van de Gemeenschapsminister :

— Industriezone in Moelingen

Volgens de Gemeenschapsminister kan men Voeren investeerders aantrekken mits de nodige uitgeruste industriegrond. Het gewestplan Sint-Truiden-Tongeren voorziet in Voeren enkel een ambachtelijke zone van 11 ha, aansluitend bij een zone gelegen op het grondgebied van Visé, waar een industrieterrein in ontwikkeling is. Het zou ideaal zijn dat de ambachtelijke zone samen met deze van Visé ontwikkeld wordt.

De zone te Moelingen is momenteel echter eigendom van het scheikundig bedrijf Owens Corning Glasswool. Dit bedrijf wenst momenteel deze gronden niet te verkopen omdat het wil uitbreiden. Het bedrijf stelt ongeveer 133 personen tewerk en is daardoor een belangrijke werkgever. Temeer daar dit bedrijf ook vestigingen heeft te Battice (1000) en te Brussel (200 werknemers).

De Gemeenschapsminister is van oordeel dat een wijziging van het gewestplan noodzakelijk is om van dit terrein een KMO-zone te maken. Dit behoort tot de bevoegdheid van Gemeenschapsminister L. Walt Niel. Wat zijn bevoegdheden betreft, deelt de Gemeenschapsminister mede, dat in het kader van de actualisering van het toekomstcontract Limburg het aanvullend reconversieplan voor Limburg werd goedgekeurd. Dit betekent dat er diverse initiatieven kunnen genomen worden, waaronder verschillende projecten voorzien zijn voor toerisme. Ook hier kunnen dus belangrijke incentives worden gegeven. Voor de nieuwe initiatieven inzake economische expansie en toerisme, waar Voeren als Limburgse gemeente voor in aanmerking komt, heeft de Vlaamse Executieve telkens 150 miljoen voorzien.

De Gemeenschapsminister legt de nadruk op het feit dat initiatieven voor deze projecten bij de Limburgers zelf liggen. De nodige gelden zijn vrijgemaakt en de betoelaging kan gebeuren van zodra de projecten bij hem binnenkomen. De Gemeenschapsminister maakt deze projecten dus niet zelf.

Vervolgens meldt de Gemeenschapsminister dat de Vlaamse Executieve op 6 maart 1991 haar goedkeuring heeft gegeven om bijstand uit het Europees Sociaal Fonds voor de verdere uitbouw van de toeristische sector in de Voerstreek. Dit is positief omdat deze sector arbeidsintensief is en slechts een lage scholingsgraad van de tewerkgestelden vereist.

Met het oog daarop heeft de Gemeenschapsminister de nodige maatregelen genomen om een aantal beroepsopleidingen in het Centrum voor Middenstandsopleiding van Neerpelt te organiseren, zodat men in de toekomst in Voeren professioneel personeel heeft. Hij denkt hierbij aan opleidingsprogramma's voor toeristisch assistent, beheerder van kampeerterrinen, integrale kwaliteitszorg, uitbater van toeristisch animatiebureau, wijnkelner, . . . Voor de financiering van deze opleidingen is bijkomend 3 miljoen uitgetrokken in samenwerking van de Provincie Limburg.

– Onderzoek naar warmwaterbronnen in de Voerstreek

Het onderzoek inzake geothermie (energienatuurlijke rijkdommen) heeft zich in Vlaanderen onder impuls van de Belgische Geologische Dienst tot hier toe hoofdzakelijk toegespitst op de Antwerpse Kempen. Ook in de Voerstreek bestaat de mogelijkheid tot de uitbouw van geothermische toepassingen. De Dinantiane kalksteen komt hier voor net zoals in de Kempen en vermoedelijk over de hele oppervlakte van de gemeente Voeren. De Belgische Geologische Dienst heeft een proefboring uitgevoerd te 's Gravenvoeren, waar zowel drinkwater op 200 meter diepte als geothermisch water op 825 meter diepte met een temperatuur van 40° C werden aangetroffen.

Alhoewel de Dinantiane waterlagen in principe overal in de Voerstreek geothermische toepassingen mogelijk maken, zijn er in de praktijk toch enkele problemen. De geologische structuur van de Voerstreek is erg complex. Men heeft af te rekenen met wisselende diepten en met een variabele omvang. Daardoor bestaat het risico op vermenging met afgekoeld drinkwater of met water afkomstig uit ertsaders, gekenmerkt door zeer hoge concentraties zware metalen.

De Gemeenschapsminister merkt op dat hij op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap ook 800 miljoen heeft gereserveerd voor energie en technologie. Dit impulsprogramma wordt op dit ogenblik voorbereid door de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen (GIMV). Daarvoor zijn een tiental energietechnologieën geselecteerd, waaronder geothermie.

Sinds februari heeft het studie bureau STEM de opdracht om op systematische wijze alle potentiële op het gebied van energieonderzoek ontwikkelings- en demonstratieprojecten te inventariseren, teneinde op basis daarvan een optimale besteding van de middelen te voorzien in het kader van het energie-impulsprogramma. Die studie zal een exacter beeld opleveren van de vereiste middelen voor projecten of demonstratieprojecten.

In de tweede helft van februari heeft de Gemeenschapsminister aan Professor Verbruggen, projectleider bij STEM, gevraagd aandacht te willen besteden aan de mogelijkheid tot energetische valorisatie van de ondergrondse warmwaterbronnen in de Voerstreek. Uit nadere informatie vanwege STEM blijkt dat GOM-Limburg gevraagd werd projectvoorstellen in te dienen inzake energietechnologie in het algemeen en geothermie in het bijzonder. Tot op heden werden nog geen voorstellen geformuleerd die de aanwending op het oog hebben van geothermische mogelijkheden in de Voerstreek.

Het eindrapport van de GIMV wordt in het najaar verwacht, zodat in de loop van dit jaar nog de concrete invulling van het energie-impulsprogramma kan gebeuren. De Gemeenschapsminister wacht dus ook hier op initiatieven van Limburgers.

3. Replik van de vraagsteller :

– Industriezone te Moelingen

Mevrouw Brepoels begrijpt de eigendomsproblemen die zich stellen.

De Gemeenschapsminister stelt dat de initiatieven voor eventuele andere inplantingsmogelijkheden van de Limburgers zelf moeten komen. Hoe bedoelt de Gemeenschapsminister dit praktisch ? Zij verklaart dat het Gemeentebestuur van Voeren de Gemeenschapsminister niet zal vragen om een gewestplanwijziging door te voeren om daar bijkomend een industrie- of

ambachtelijke zone te ontwikkelen. De vraagsteller vraagt zich hierbij af wie buiten de Vlaamse Executieve op het grondgebied van een gemeente dergelijke voorstellen kan doen.

De Gemeenschapsminister stelt dat de gewestplanwijziging in verband met het probleem rond Moelingen via de normale procedure moet gebeuren. Dit is dus een zaak van ruimtelijke ordening. De Gemeenschapsminister geeft enkel een positief advies hieraan op economische basis. De Gemeenschapsminister bevoegd voor ruimtelijke ordening bepaalt of het al dan niet een industrieterrein wordt. De Gemeenschapsminister bevoegd voor ruimtelijke ordening moet oordelen of deze gewestplanwijziging ruimtelijk kan of niet. Maar ook de Gemeenschapsminister van ruimtelijke ordening moet de wettelijk voorgeschreven procedure volgen.

De Gemeenschapsminister verduidelijkt dat men de mogelijkheid heeft geschapen voor de betoelaging van economische projecten, al dan niet vanuit de gemeente, waarvoor men in de expansiewetgeving voldoende ruimte heeft gecreëerd.

Op vraag van mevrouw Brepoels verklaart de Gemeenschapsminister dat het hier gaat om investeringsprojecten eventueel op gemeentelijke terreinen. Men is niet gebonden aan een bepaald terrein, daar elk investeringsproject zich niet noodzakelijk kerwijze op de industriezone bevindt.

De vraagsteller merkt op dat het gewestplan van Voeren bijna apart zou moeten worden bekeken door de bevoegde Gemeenschapsminister, zowel op vlak van woonmogelijkheden als op vlak van vestiging voor industrie en recreatiemogelijkheden. Zij vraagt of de Gemeenschapsminister naar de Gemeenschapsminister bevoegd voor ruimtelijke ordening toe zou kunnen stellen dat het op basis van economische motieven dringend noodzakelijk is dat er in Voeren iets gebeurt. Kan de Gemeenschapsminister bevoegd voor Economie zijn collega van ruimtelijke ordening niet bewegen om bepaalde zones te onderzoeken om ze achteraf tot ambachtelijke zone in te kleuren ?

Dat was destijds haar bedoeling met de oprichting van een Voercel, waar men met de verschillende Ministers en met de mensen van ter plaatse die problemen zou kunnen coördineren. Nu stelt zij vast dat bij elk individueel onderwerp dat zij bij een bepaalde Minister aankomt, dat ook te maken heeft met andere bevoegdheden, deze zeggen dat dit hun bevoegdheid niet is. Wanneer men iets effectief wil realiseren, moet dit gebeuren met een aantal Ministers samen.

De Gemeenschapsminister repliceert hierop dat het hoofdinitiatief altijd van ter plaatse moet komen. Het probleem hier is dat er vanuit deze hoek geen initiatieven komen.

De vraagsteller treedt de Gemeenschapsminister hierin bij. Zij stelt dat het daarom de taak is van de Vlaamse Raad en de Vlaamse Executieve om Voeren op niveau te tillen, daar deze gemeente niet leeft en werkt op het niveau van alle andere Vlaamse gemeenten. Dit ondanks het feit dat er allerlei investeringen gebeuren op verschillende vlakken. Maar precies op de terreinen waar het echt nodig is om het Vlaams karakter te verstevigen gebeurt er niets. Als het initiatief bij de Limburgers zelf ligt, moet men proberen de Bestendige Deputatie te bewegen. Deze laatste echter wentelt de problemen op haar beurt af op de Vlaamse Executieve.

De Gemeenschapsminister stelt dat hij zelf geen investeringsprojecten kan maken, hij kan enkel de middelen voorzien om ze te subsidiëren, wat reeds gebeurd is. Zowel Europese als eigen middelen zijn hiervoor vrijgemaakt. Pas wanneer de zone er is, kunnen er projecten komen.

Mevrouw Brepoels merkt op dat het de taak is van de Vlaamse Executieve om deze zone op te richten, temeer daar in het Regeerakkoord staat dat zij op dit vlak bijzondere initiatieven zou ontwikkelen.

De Gemeenschapsminister stelt echter dat hij in deze materie alleen adviesrecht heeft, m.a.w. hij kan alleen zeggen of dit economisch zinvol is of niet. Hij spreekt zich hier economisch gezien positief over uit.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Economie, Tewerkstelling en Energie

Vergadering van 2 mei 1991

Vaste verslaggever : mevrouw M. De Meyer, secretaris van de Commissie

— Vraag om uitleg van mevrouw F. Brepoels aan de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, in verband met de initiatieven die door de Minister werden genomen ter versterking van het Vlaams karakter van Voeren

1. Uiteenzetting door de vraagsteller :

In de algemene inleiding van het Vlaams Regeerprogramma werd door de Vlaamse Executieve het engagement genomen bijzondere initiatieven te ontwikkelen in taalgemengde gemeenten ter versteviging van het Vlaams karakter van bedoelde gemeenten.

In antwoord op mijn actuele interpellatie van 14 november 1990 laat de Voorzitter van de Executieve me weten dat er sommige ministers zeggen dat ze ter zake nog geen initiatieven hebben genomen en dat ze ook niet overwegen om er te nemen.

Blijkt nu, zo verneem ik mijnheer de Minister, dat u heeft laten weten geen initiatieven te hebben en die ook niet te zullen nemen.

Veertien maanden geleden, met name op 6 december 1989 was er op uw Kabinet nochtans een bespreking hierover met een afvaardiging van Voerbelangen. Tijdens deze samenkomst werden bij mijn weten volgende afspraken gemaakt.

1. U beloofde uw steun bij het opstarten van en bij het aantrekken van Gesco's van een vzw in het kader van de toeristische ontplooiing van Voeren.

2. U beloofde eveneens uw steun bij het aantrekken van bedrijven op een KMO-zone, in het bijzonder wat de aanmaak van hun personeelsbestand betreft en weliswaar in de optiek dat bedoelde zone ontsloten zou zijn. Daartegenover staat het standpunt van de Bestendige Deputatie Limburg en Minister De Batselier, die eerst geïnteresseerde bedrijven willen alvorens de zone te ontsluiten.

In dit verband zou ik van u, geachte heer Minister, dan ook graag het volgende vernemen :

1. Hoever staat het met de afspraken die u ter zake maakte ?

2. Waarom zegt u nu dat u niets gaat doen voor Voeren ? Waarom worden er dan besprekingen gevoerd en afspraken gemaakt ?

2. Antwoord van de Gemeenschapsminister :

De Gemeenschapsminister merkt op dat zijn antwoord gegeven op de vraag, die gericht was aan alle Gemeenschapsministers, misschien iets te laconiek bij de vraagsteller is overgekomen.

Wat het ontwikkelen van nieuwe initiatieven betreft, antwoordt de Gemeenschapsminister niet onmiddellijk in te zien, welke nieuwe initiatieven hij vanuit zijn bevoegdheidssfeer zou kunnen ontplooiën. Hij verduidelijkt dat hij slechts kan inspelen op initiatieven die hem worden aangereikt en beklemtoont het belang van nieuwe initiatieven. De toezeggingen, gedaan in 1989, zal hij verder honoreren.

— Ontsluiting KMO-zone

Inzake de ontsluiting van een KMO-zone, verwijst hij naar het standpunt van de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie en de Bestendige Deputatie Limburg, die niet tot ontsluiting van deze zone wensen over te gaan, vooraleer er geïnteresseerde bedrijven zijn.

Initiatieven, eventueel door middel van gesubsidieerde contractuelen, zullen afhangen van de verdere evolutie van dit dossier.

— Uitbouw toeristische ontplooiing van Voeren

Inzake de uitbouw van de toeristische mogelijkheden voor Voeren verklaart de Gemeenschapsminister, dat hij de in 1989 toegezegde steun bij het aantrekken van Gesco's van een vzw, in het kader van de toeristische ontplooiing, gestand blijft. Concrete voorstellen ter zake werden echter nog niet geformuleerd. Hij stelt dat contingenten slechts toegekend worden naar gelang er aanvragen zijn en die kaderen binnen de budgettaire beperkingen. Eventuele aanvragen zullen door hem gunstig beoordeeld worden. Financiële motieven zullen de toekenning ervan niet belemmeren.

Voor Voeren wenst de Gemeenschapsminister een positieve discriminatie te hanteren. Ter zake verwijst hij naar het reeds bestaande DAC-project nr. 2252.

Normaal dient de VVV De Voerstreek de eigen tussenkomst ten belope van 5% terug te betalen aan de VDAB. De VDAB besliste, evenwel in het kader van de positieve discriminatie, de 5% van de VVV De Voerstreek niet te innen, zodat de VVV De Voerstreek een loontoeslag van 100% ontvangt vanwege de VDAB.

3. Replieken :

De vraagsteller geeft toe dat het antwoord verstrekt door de Gemeenschapsminister aan de Voorzitter van de Vlaamse Executieve, bij haar te negatief overkwam. Zij merkt vervolgens op dat er geen evaluatie werd gemaakt van de resultaten van de bespreking tussen het Kabinet en een afvaardiging van Voerbelangen.

De Gemeenschapsminister benadrukt nogmaals, zijn positieve houding ten aanzien van een aanvraag voor een bijkomend contingent. Hij verklaart zich bereid tot het geven van begeleiding, maar slechts na een concrete vraag hierom.

Vervolgens informeert de vraagsteller naar een mogelijke vaste vestiging van een centrum van de VDAB-diensten in Voeren. Zij verwijst ter zake naar een voorstel geformuleerd door de ARGO, om eventueel in combinatie met de gevraagde muziekacademie, een centrum op te richten, waarin naast de VDAB-diensten ook beroepsopleidingen en dergelijke meer zouden kunnen ondergebracht worden.

De Gemeenschapsminister antwoordt hierop dat deze suggestie, wat de VDAB betreft, zeer problematisch is. Hij stipt aan dat de VDAB vestigingen heeft in elke Subregionale Tewerkstellingsdienst, in de arrondissementele hoofdplaats. Hierbuiten heeft de VDAB geen andere vestigingen behalve in belangrijke centra. Wat het aspect beroepsopleiding betreft, verklaart de Gemeenschapsminister zich bereid deze mogelijkheid te onderzoeken. Problemen stellen zich echter, gezien het geringe inwonersaantal van Voeren. De vestiging van een opleidingscentrum in Voeren zou alleen de Voerenaars ten goede komen. Een dergelijke optie staat haaks op één van de criteria die de VDAB hanteert bij de keuze van de vestigingsplaats voor opleidingscentra, namelijk de bereikbaarheid.

Hij verklaart dat hij de idee niet ongenegen is, maar hij acht ze zeer problematisch ten opzichte van de VDAB.

De vraagsteller repliceert door te verwijzen naar een bijkomend vormingsprogramma in het kader van de middenstandsopleiding, voorgesteld door Minister De Batselier, ter ontplooiing van de toeristische sector in Neerpelt. Ook hier zijn, er problemen qua bereikbaarheid.

De Gemeenschapsminister deelt aan de vraagsteller mede, dat hij de tabel in verband met de nieuwe centra, die al dan niet in samenwerking met vzw's in Limburg gepland worden, zal overmaken.

VRAAG OM UITLEG (Regl. art. 20)

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Vergadering van 14 mei 1991

Vaste verslaggever : mevrouw O. Lefeber, Secretaris van de Commissie

– Vraag om uitleg van de heer W. De Vlieghe aan de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting over het milieueffect-Rapport Afvalverwerking Vlaams Brabant en de door de Vlaamse Executieve ondernomen handelingen ter zake

1. Uiteenzetting van de vraagsteller :

In het dossier van de afvalverwerking in Vlaams Brabant heeft zich een nieuw belangrijk feit voorgedaan. Het MER-rapport afvalverwerking Vlaams Brabant waarop de Gemeenschapsminister zijn beslissing zou gronden is uitgebracht, en een samenvatting ervan is bekend geraakt bij de bevolking. Rond dit rapport rijzen evenwel een aantal vragen.

Het rapport lijkt te zijn opgebouwd met als uitgangspunt de bouw van een verbrandingsoven te Grimbergen-Verbrande Brug. Een aantal mogelijke sites (o.m. Vilvoorde-Verbrande Brug) komen er niet in voor.

Daarenboven zou het terrein te Grimbergen-Verbrande Brug reeds zijn aangekocht voor het MER-rapport beschikbaar was. Vandaar volgende vragen :

Wanneer werd de opdracht verleend voor het MER-rapport Afvalverwerking Vlaams Brabant en wanneer heeft de Gemeenschapsminister het ontvangen ?

Wat was de specifieke onderzoeksopdracht ? Zijn er in het technisch rapport bijkomende onderzoeken verricht, die niet opgenomen werden in het niet-technisch rapport ? Zo ja, welke, en wat is het resultaat ervan ?

Welke stappen werden ondernomen en op welke datum, voor de aankoop van het Fabricomterrein te Grimbergen ?

2. Antwoord van de Gemeenschapsminister :

Ondanks de herhaaldelijke verklaringen van de Gemeenschapsminister dat Grimbergen definitief werd afgeschreven als mogelijke vestigingsplaats voor een verbrandingsoven in Vlaams Brabant, blijven er blijkbaar nog steeds geruchten de ronde doen als zou deze site te Grimbergen in aanmerking komen als vestigingsplaats. De Gemeenschapsminister vraagt zich hierbij af wie er belang heeft bij het opnieuw verspreiden van deze geruchten.

De Gemeenschapsminister stelt dat er geen gronden werden aangekocht en dat de onteigeningsmachtiging die aan OVAM werd verleend voor het verwerven van terreinen met het oog op het inplanten van een verbrandingsoven, door de Executieve formeel werd ingetrokken. De Gemeenschapsminister zal een kopie van de intrekking van besluit tot onteigeningsmachtiging ter beschikking stellen van de vraagsteller.

Het door de vraagsteller aangehaalde MER werd volgens de geldende regels opgesteld. De vestigingsplaats Grimbergen en mogelijke alternatieve sites werden onderzocht. Omdat Grimbergen niet langer in aanmerking komt heeft dit MER geen relevantie meer. Ook van de mogelijke alternatieven is geen sprake meer, omdat deze enkel werden onderzocht in relatie met Grimbergen als vestigingsplaats.

Op dit ogenblik is er geen enkele keuze van locatie voor het inplanten van een verbrandingsoven gemaakt. Men staat volledig aan het begin van een nieuwe procedure.

De Directeur-generaal van OVAM zal, in het kader van de opties van het goedgekeurde afvalstoffenplan 1991-1995, alle burgemeesters van Vlaams Brabant consulteren en informeren. Deze besprekingen zijn nog niet beëindigd.

De Gemeenschapsminister wil er hierbij nogmaals op wijzen dat het afvalstoffenplan met uitzondering voor Vlaams Brabant, voor de komende planperiode geen bijkomende verbrandingscapaciteit voorziet. Er worden zelfs zes ovens gesloten. Omdat er geen afwenteling van afval naar andere provincies mag zijn, is en blijft een verbrandingsoven in Vlaams Brabant noodzakelijk. In de eerste fase is een capaciteit van 330.000 ton nodig.

De Gemeenschapsminister hoopt tenslotte dat met dit antwoord definitief duidelijk gesteld is dat het doek is gevallen over de keuze van Grimbergen als vestigingsplaats van de noodzakelijke verbrandingsoven in Vlaams Brabant.

3. Repliek :

De vraagsteller stelt vast dat het probleem van de inplantingsplaats van de verbrandingsoven blijft bestaan. De enige oplossing

bestaat er volgens hem in dat definitief van de verbrandingsoptie wordt afgestapt. Dit veronderstelt echter een wijziging in de politiek van de Vlaamse Executieve, die nog steeds in de eerste plaats opteert voor verbranding in plaats van recyclage.